

Darinka Kamenšek¹, Mojca Gornjak²

ANALIZA POROČIL ORGANIZACIJ O TRAJNOSTNEM POSLOVANJU

ANALYSIS OF ORGANIZATIONS' REPORTS ON SUSTAINABLE BUSINESS

1.01 Izvirni znanstveni članek

UDK 502.131.1

Izveček: Na Visoki šoli za računovodstvo in finance smo v okviru vsebin, ki se nanašajo na računovodsko poročanje, raziskali poročanja o trajnostnem razvoju podjetij v Sloveniji. Namen raziskave je bil ugotoviti različnosti ali podobnosti v poročanju o trajnostnem poslovanju oziroma nefinančnem poročanju podjetij, ki so bila zavezana nefinančnem poročanju za leto 2021. V raziskavo so bila vključena podjetja, ki sodijo v kategorijo subjektov javnega interesa in imajo več kot 500 zaposlenih, kar je v skladu z direktivo SFDR. V raziskavi smo proučili poročila o nefinančnem poročanju in povzeli bistvene podobnosti v poročanju pri 166 subjektih javnega interesa, od tega jih je 34 z več kot 500 zaposlenimi. Ugotovitve raziskave kažejo veliko neprimerljivost v

Abstract: At the College of Accounting and Finance, as part of the content related to financial reporting, we explored the reporting of companies' sustainable reporting in Slovenia. The research aimed to identify differences or similarities in reporting on sustainable or non-financial reporting of companies in the year 2021. The study included companies classified as public interest entities with more than 500 employees per the SFDR directive. In the research, we examined non-financial reporting and summarized essential similarities in reporting among 166 public interest entities, of which 34 had more than 500 employees. The research findings indicate significant inconsistency in disclosures among companies subject to reporting. The study showed that each company disclosed information

4

¹ mag. Darinka Kamenšek, Visoka šola za računovodstvo in finance

² doc. dr. Mojca Gornjak Visoka šola za računovodstvo in finance

razkritjih pri družbah, ki so bile zavezane poročanju. Raziskava je pokazala, da je vsaka družba razkrivala po svojih usmeritvah, kaj želi predstaviti. Podobno je bilo zaznано tudi na ravni Evropske unije, zato je bila v EU sprejeta nova Direktiva (EU) 2022/2464 na področju trajnostnega poročanja (CSRD), ki uveljavlja Evropske standarde trajnostnega poročanja (ESRS) ter poenotenje poročanja. Prvi sklop standardov ESRS je bil sprejet 31. 7. 2023. Raziskava bo tudi v prihodnje spremljala napredek pri poenotenju in primerljivosti trajnostnega poročanja.

Ključne besede: trajnost, trajnostnost, trajnostno poročanje, nefinančno poročanje, Evropski standardi o trajnostnem poročanju.

based on its preferences and what it wanted to present. A similar situation was also observed at the European Union level, leading to the adoption of the new Directive (EU) 2022/2464 on sustainability reporting (CSRD), introducing European Sustainability Reporting Standards (ESRS) and promoting reporting harmonization. The first set of ESRS standards was adopted on July 31, 2023. The research will continue to monitor progress in the harmonization and comparability of sustainability reporting in the future.

Key words: sustainability, sustainability reporting, non-financial reporting, ESRS

1 UVOD

O trajnostnem oziroma nefinančnem poročanju (v nadaljevanju tega prispevka bomo uporabljali izraz trajnostno poročanje) smo že pisali v reviji Poslovodno računovodstvo (številka 3/2022) v drugi polovici leta 2022. V takratnem članku smo podrobneje predstavili zgodovinsko ozadje trajnostnega poročanja, posamezne pojme ter pravne okvirje, ki se uporabljajo. Nekatere gospodarske družbe so že zavezane trajnostnemu poročanju in so te vsebine že vključile v svoja poročila. Glede na to, da ni bilo jasno določeno, kako je treba poročati, so poročila organizacij pripravljena po lastni presoji, bralec je zbežan in si ne zna ustvariti prave slike o napredku organizacije na posameznem trajnostnem področju.

Zaradi tega smo se na Visoki šoli za računovodstvo in finance odločili izvesti analizo letnih in drugih poročil o trajnostnem poslovanju. Analiza je bila izvedena v okviru obveznega predmeta 3. letnika dodiplomskega študija Računovodsko poročanje. Sodelovalo je 11 študentov (Barbara Očko, Bojana Jesih, Katja Kristan, Katja Viščak, Matej Ramšak, Nataša Jug, Nataša Osolnik, Simona Razbornik, Tanja Belec, Vanja Grujič, Zala Česnik). Pri raziskavi v obliki analize jih je kot nosilka predmeta spremljala in usmerjala mag. Darinka Kamenšek. Kot mentorica se je vključila tudi dr. Mojca Gornjak.

V nadaljevanju predstavljamo potek in rezultate analize poročil o trajnostnem poročanju.

2 POTEK RAZISKAVE

2.1 Vzorec podjetij, zajet v raziskavo

V raziskavo smo zajeli 166 podjetij, ki sodijo med subjekte javnega interesa v letu 2021. Subjekt javnega interesa je skladno s 44. točko 3. člena ZRev-2 družba (Agencija za nadzor nad revidiranjem, 2023):

- z vrednostnimi papirji katere se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev,
- kreditna institucija, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja bančništvo,
- zavarovalnica in pokojninska družba, kot ju opredeljuje zakon, ki ureja zavarovalništvo,
- družba, zavezana obvezni reviziji, v kateri imajo država ali občine, skupaj ali samostojno, neposredno ali posredno, večinski lastniški delež,
- druga pravna oseba, zavezana obvezni reviziji, če je tako določeno z drugim zakonom (Uradni list Republike Slovenije, 2008).

Za osvetlitev vzorca je treba pojasniti, da so bile leta 2021 trajnostnemu poročanju zavezane organizacije, ki so subjekti javnega interesa in imajo povprečno število zaposlenih na dan bilance stanja 31. 12. 2021 večje od 500. Z Ajpesa smo pridobili seznam organizacij javnega interesa za leto 2021.

V raziskavo smo zajeli vse organizacije javnega interesa in ne samo tistih z več kot 500 zaposlenimi. V letu 2021 je bilo 34 podjetij zavezancev za trajnostno poročanje. V začetni fazi analiziranja družb javnega interesa smo ugotovili, da veliko družb, ki sicer nimajo 500 zaposlenih in so subjekti javnega interesa, delno poroča o trajnostnem poslovanju. Za razširitev vzorca na vse družbe, ki so subjekti javnega interesa, smo se odločili, ker so družbe javnega interesa tudi banke, zavarovalnice, ki nimajo več kot 500 zaposlenih, so pa v skladu z direktivo (Evropska komisija, 2013, 2014) pomemben člen v trajnostnem razvoju. Prav tako nekatere družbe že poročajo o trajnostnem poslovanju, ker poslujejo z zavezankami za trajnostno poročanje in le-te so v poročilih poudarjale, da zahtevajo od poslovnih partnerjev (deležnikov pri poslovanju) trajnostno poslovanje, ki ga dokazujejo s poročanjem.

3 PREDMET RAZISKAVE

V poslovno poročilo družbe, ki so zavezane poročati o trajnostnem poslovanju, vključijo izjavo o nefinančnem poslovanju (trajnostno poročilo). Ta vključuje bistvene informacije o okoljskih, družbenih in upravljavskih vidikih (ang. Environmental, Social and Governance). Vsebuje tudi teme, ki se nanašajo na spoštovanje človekovih pravic ter na boj proti korupciji in podkupovanju in vključuje naslednje (Evropska komisija, 2013, 2014):

- kratek opis poslovnega modela organizacije,
- opis politike organizacije glede poročanja ESG,
- rezultate teh politik,
- glavna tveganja v povezavi z ESG, ki so povezana z dejavnostmi organizacije,
- ključne nefinančne kazalnike uspešnosti, pomembne za posamezne dejavnosti.

V raziskavi smo želeli ugotoviti, ali obstaja primerljivost v poročanju družb in ali predstavljena razkritja pomagajo pri presoji trajnostnega poslovanja zunanjemu bralcu poročil. Za ta namen smo pripravili nabor

raziskovalnih vprašanj, ki so nam bila v pomoč pri iskanju odgovorov na postavljeno temeljno vprašanje.

Raziskovalna vprašanja so bila naravnana na zahtevo direktive in smo jih razdelili na podvprašanja, kot prikazujemo v nadaljevanju:

1. Ali je trajnostno poročilo podjetja dostopno na spletni strani podjetja?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 1 ne, potem zapišite, ali podjetje sploh poroča o trajnostnem poslovanju.
2. Ali je trajnostno poročilo del letnega poročila?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 2 ne, potem zapišite naziv ločenega trajnostnega poročila.
3. Ali podjetje poroča v skladu s standardi GRI?
4. Ali trajnostno poročilo vsebuje kratek opis poslovnega modela in strategije podjetja?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 4 da, na kratko povzemite opisan model in strategije podjetja.
5. Ali poročilo vsebuje načrte, ki jih imajo podjetja za zagotavljanje tega, da sta poslovni model in strategija združljiva s prehodom na trajnostno gospodarstvo in z omejitvijo segrevanja na 1,5 °C v skladu s pariškim sporazumom?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 5 da, na kratko povzemite vsebino.
6. Ali poslovni model in strategija podjetja upoštevata interese deležnikov in kako jih upoštevata?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 6 da, povzemite deležnike in njihove interese, ki jih podjetje predstavlja v svojem poročilu.
7. Ali trajnostno poročilo vsebuje opis izvajanja strategije podjetja v povezavi z zadevami trajnosti?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 7 da, povzemite strategije podjetja v povezavi z zahtevami trajnosti.
8. Ali trajnostno poročilo vsebuje glavne cilje glede trajnosti, ki jih je določilo podjetje, in napredek pri doseganju teh ciljev?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 8 da, povzemite glavne cilje podjetja glede trajnosti.

9. Ali trajnostno poročilo vsebuje opis vloge upravnega odbora in vodstva v povezavi z zadevami trajnosti?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 9 da, povzemite vlogo upravnega odbora in vodstva podjetja v povezavi z zadevami trajnosti.
10. Ali trajnostno poročilo vsebuje opis postopka skrbnega pregleda, ki se izvaja v povezavi z zadevami trajnosti?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 10 da, povzemite postopke skrbnega pregleda, ki se izvajajo v povezavi z zadevami trajnosti.
11. Ali trajnostno poročilo vsebuje razkritja o neopredmetenih sredstvih, ki niso pripoznana v bilanci stanja?
12. Ali je trajnostno poročilo podjetja pripravljeno v skladu z Uredbo o taksonomiji?
13. Ali so v trajnostnem poročilu vključena družbena vprašanja in skrb za zaposlene?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 13 da, povzemite družbena vprašanja in skrb za zaposlene.
14. Ali je v trajnostnem poročilu vključeno spoštovanje človekovih pravic?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 14 da, povzemite poročanje o spoštovanju človekovih pravic.
15. Ali je v trajnostnem poročilu vključen boj proti korupciji in podkupovanju?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 15 da, povzemite boj proti korupciji in podkupovanju.
16. Ali je v trajnostnem poročilu vključena raznolikost v upravnih odborih podjetij (uprava, nadzorni svet ali neizvršni, izvršni direktorji) glede na spol, starost, izobrazbo, poklicno ozadje?
 - a. Če je odgovor na vprašanje 16 da, povzemite raznolikost v upravnih odborih podjetij (uprava, nadzorni svet ali neizvršni, izvršni direktorji) glede na spol, starost, izobrazbo, poklicno ozadje.
17. Ali so v trajnostnem poročilu vključene različne politike trajnostnega razvoja?

- a. Če je odgovor na vprašanje 17 da, naštejete sprejete politike in jih na kratko povzemite.

Za namen raziskave predstavljamo pridobljene rezultate. Skupaj smo postavili 17 raziskovalnih vprašanj, na katera smo pridobili odgovor da ali ne. Rezultate prikazujemo v obliki tortnega grafa. S podvprašanji v okviru glavnih vprašanj smo iskali in povzemali vsebinska razkritja pri posameznih področjih, na katera so se nanašala podvprašanja. Vsebinski odgovori so povzeti v preglednici. Povzetek raziskave vsebinskih odgovorov je podan na koncu kot analiza rezultatov.

4 PREDSTAVITEV REZULTATOV

Preden predstavimo rezultate na podlagi zgoraj postavljenih raziskovalnih vprašanj, smo pripravili analizo podjetij, ki so bila zajeta v vzorec po velikosti in glede na dejavnost, v kateri poslujejo.

Razvrstitev družb javnega interesa glede velikosti predstavljamo v Preglednici 1.

Preglednica 1: Razvrstitev družbe glede na velikost

Velikost družbe	število družb
Velike družbe	148
Srednje družbe	16
Majhne družbe	1
Ni podatka o velikosti	1
Skupaj	166

Vir: lastni prikaz

Iz preglednice 1 je razvidno, da 89,15 % vseh družb v vzorcu sodi med velike družbe, 10,81 % pa je srednje velikih družb.

V preglednici 2 prikazujemo razvrstitev družb po dejavnostih, kot so bile poročane v javni evidenci Ajpesa.

Preglednica 2: Razvrstitev družb po dejavnosti

Oznake vrstic	število podjetij
Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	17
Drugo denarno posredništvo	14
Zbiranje in odvoz nenevarnih odpadkov	9
Dejavnost holdingov	8
Dejavnost zavarovanja, razen življenjskega	7
Dejavnost življenjskega zavarovanja	6
Dejavnost ni opredeljena	6
Dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov	5
Dejavnost pokojninskih skladov	4
Dejavnost uprav podjetij	4
Distribucija električne energije	4
Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	4
Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali	4
Dejavnost nastanitvenih ustanov za oskrbo starejših in invalidnih oseb	3

Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin	3
Oskrba s paro in vročo vodo	3
Proizvodnja mesa, razen perutninskega	3
Trgovanje z električno energijo	3
Bolnišnična zdravstvena dejavnost	2
Dejavnost pozavarovanja	2
Druga specializirana gradbena dela	2
Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti	2
Drugo tehnično projektiranje in svetovanje	2
Mestni in primestni kopenski potniški promet	2
Proizvodnja elektrike v termoelektrarnah, jedrskih elektrarnah	2
Ravnanje z odplakami	2
Špedicija in druge spremljajoče prometne dejavnosti	2
Cevovodni transport	1
Dejavnost igralnic	1
Druga trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah	1
Drugje nerazvrščene dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	1

Drugje nerazvrščene spremljajoče dejavnosti za poslovanje	1
Drugo izdajanje programja	1
Drugo tiskanje	1
Gojenje gozdov in druge gozdarske dejavnosti	1
Gradnja železnic in podzemnih železnic	1
Izdajanje knjig	1
Izvajanje univerzalne poštne storitve	1
Kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin, prašna metalurgija	1
Mehanska obdelava kovin	1
Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti	1
Pogrebna dejavnost	1
Popravila in vzdrževanje drugih prevoznih sredstev	1
Popravila strojev in naprav	1
Praščereja	1
Prenos električne energije	1
Pretovarjanje	1
Pridobivanje rjavega premoga in lignita	1

Pridobivanje soli	1
Proizvodnja aluminija	1
Proizvodnja barvil in pigmentov	1
Proizvodnja farmacevtskih preparatov	1
Proizvodnja plastičnih mas v primarni obliki	1
Proizvodnja vina iz grozdja	1
Ravnanje z nenevarnimi odpadki	1
Spremljajoče storitvene dejavnosti v kopenskem prometu	1
Spremljajoče storitvene dejavnosti v vodnem prometu	1
Spremljajoče storitvene dejavnosti v zračnem prometu	1
Telekomunikacijske dejavnosti po vodih	1
Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s knjigami	1
Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi	1
Upravljanje finančnih skladov	1
Upravljanje nepremičnin za plačilo ali po pogodbi	1
Varovanje	1
Zbiranje terjatev in ocenjevanje kreditne sposobnosti	1
Žaganje, skobljanje in impregniranje lesa	1

Železniški potniški promet	1
Železniški tovorni promet	1
Skupaj	166

Vir: lastni prikaz

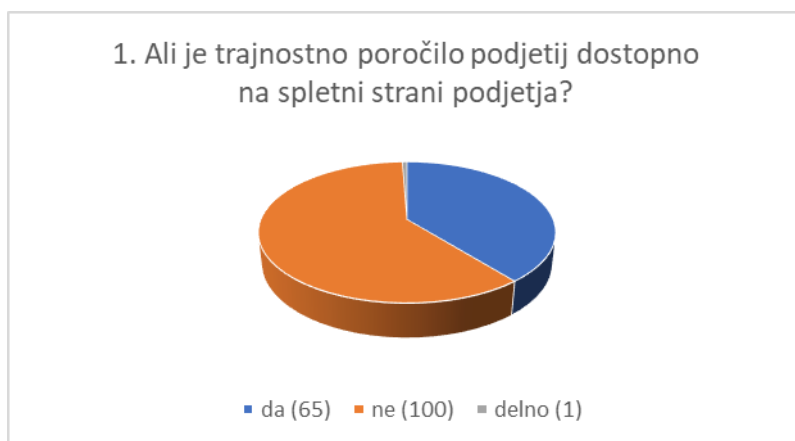
Ugotovimo lahko, da sodijo analizirane družbe v širok nabor dejavnosti, v katere so razvrščene družbe javnega interesa v letu 2021. Iz preglednice 2 je razvidno, da največ družb iz vzorca spada v dejavnost zbiranja, prečiščevanja in distribucije vode. Na drugem mestu so finančne institucije in na tretjem zbiranje in odvoz nevarnih odpadkov. Vsekakor imajo vse tri najbolj zastopane dejavnosti pomembno vlogo pri trajnostnem poslovanju.

V nadaljevanju predstavljamo analizo raziskovalnih vprašanj, ki so bila osnova za izvedbo raziskave.

Prvo vprašanje, ki smo si ga postavili, je:

Ali je trajnostno poročilo podjetja dostopno na spletni strani podjetja?

Slika 1: Dostopnost trajnostnih poročil na spletu

Vir: lastni prikaz

Ugotovimo lahko, da smo od 166 podjetij, ki so bila zajeta v vzorec raziskovanja, za 65 (39,15 %) družb našli trajnostno poročilo na spletni strani podjetja. Že ta podatek pove, da o trajnosti poroča več družb, kot jih je zavezanih za poročanje. Kot smo zapisali v uvodu, je bilo poročanju o trajnostnem poslovanju v letu 2021 zavezanih 34³ družb. To je bil tudi razlog, da smo svojo analizo glede trajnostnega poročanja razširili na vse družbe, ki so subjekti javnega interesa.

Nadalje nas je pri tem vprašanju zanimalo, ali družbe, za katere nismo našli trajnostnih poročil, poročajo o trajnostnih vsebinah v letnih poročilih na drugačen način.

Slika 2: Podjetja, ki nimajo objavljenega trajnostnega poročila na spletu

16

Vir: lastni prikaz

Od 100 podjetij, za katera nismo našli ločenega poročila o trajnosti (rezultat iz Slike 1), jih 25 (25 %) poroča o trajnosti in kar 20 (20 %) jih te vsebine vključi v letno poročilo. Ostalih 55 (55 %) ne poroča o trajnostnih vsebinah.

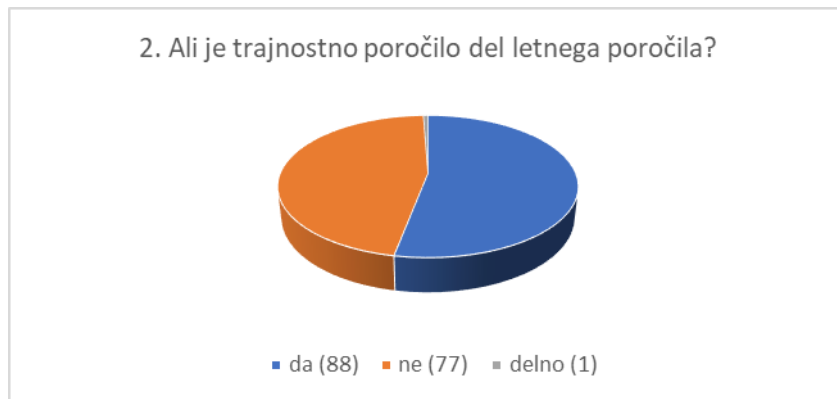
V nadaljevanju prikazujemo analizo za tiste družbe, ki poročajo o trajnostnem poslovanju. Iz analize poročanja izhajajo, da o trajnostnih

³ Družbe javnega interesa, ki imajo zaposlenih več kot 500 ljudi.

komponentah poročajo v letnih poročilih tudi nekatere družbe, ki še niso zavezane poročanju.

Nadalje nas je pri drugem vprašanju zanimalo: Ali je trajnostno poročilo del letnega poročila?

Slika 3: Trajnostno poročilo kot del letnega poročila

Vir: lastni prikaz

Od 166 podjetij je kar 88 (53 %) podjetij vključilo trajnostne vsebine v letno poročilo, 77 podjetij (46 %) ne poroča o trajnostnih vsebinah v letnih poročilih.

Pri vseh 77 družbah, pri katerih trajnostne vsebine niso sestavina letnega poročila, nas je zanimalo, kako se glasi ločeno trajnostno poročanje. Ugotovili smo, da so trajnostna poročila oziroma nefinančna poročila zelo različno poimenovana, na primer:

- a) Poročilo o trajnostnem in družbeno odgovornem vidiku poslovanja,
 - Gospodarno ravnanje z odpadki v letu 2021,
 - Trajnostno poročilo skupine in družbe za leto 2021 – spreminjamo energijo jutrišnjega dne,
 - Trajnostnega poročila nimajo, je samo podpisana zaveza,

- Poročilo ESG – Trajnostni razvoj v skupini – Izvleček iz letnega poročila,
 - Trajnostni razvoj,
 - Izjava o upoštevanju trajnostnih načel,
 - Trajnostno poročilo 2021,
 - Trajnostno poročilo 2021,
 - Razkritja, povezana s trajnostjo; Politika trajnostnega poslovanja,
 - Trajnostna politika 2021,
 - Poročilo skupine o trajnostnem poslovanju v letu 2021,
- b) Trajnostno poročilo skupine 2020. Od leta 2012 izdajajo dveletna samostojna trajnostna poročila (ki so komplementarna z letnim poročilom – kjer pa vsakoletno objavljajo le trajnostna razkritja). V tej raziskavi se osredotočam na samostojno trajnostno poročilo (čeprav ni za leto 2021).

Pri naslednjem, tretjem vprašanju, ali podjetja poročajo v skladu s standardi GRI, smo ugotovili, da se 49 podjetij pri svojem poročanju sklicuje na standarde GRI, 2 podjetji delno (samo pri nekaterih tematikah). Druge družbe se ne sklicujejo na nobene standarde. V nekaj redkih primerih smo našli sklicevanje na ZGD ali na standarde ISO (Sistem ravnanja z okoljem in sistem ISO 14001).

Kot smo že pisali v članku o trajnostnem poročanju (Kamenšek & Gornjak, 2022), direktiva organizacijam omogoča precejšnjo prožnost pri poročanju, saj lahko ustrezne informacije razkrijejo na način, ki ga ocenijo kot najkoristnejšega, vključno z ločenim poročilom. Evropska komisija je pripravila neobvezujoče smernice o metodologiji za poročanje o nefinančnih informacijah (Evropska komisija, 2017). Namen smernic je pomagati organizacijam pri razkrivanju kakovostnih,

ustreznih, koristnih, skladnih in primerljivejših nefinančnih informacij (povezanih z okoljskimi, družbenimi vprašanji ter vprašanji upravljanja) na način, ki spodbuja odporno in trajnostno rast ter zaposlovanje in hkrati zagotavlja preglednost zainteresiranim stranem (Evropska komisija, 2017). Neobvezujoče smernice Evropske komisije o metodologiji za poročanje o nefinančnih informacijah so bile objavljene v letu 2017. Ker so smernice neobvezujoče, so se vzporedno razvijali standardi različnih strokovnih združenj za trajnostno poročanje. S tem pa ni zagotovljena primerljivost med poročili organizacij, kar bega in lahko tudi zavaja (Vezjak, 2022, str. 180). V praksi so se zelo uveljavili standardi Mednarodne neodvisne organizacije za standarde (GRI) (ang. Global Reporting Initiative). Mednarodna organizacija je prve smernice izdala že leta 2000, jih pozneje večkrat prenovila in preoblikovala v standarde, zadnjič leta 2021 (GRI Universal Standards) (Vezjak, 2022).

Zgoraj opisana vsebina je vodila k raziskovalnemu vprašanju številka 3 in analiza je pokazala, da se je kar 49 podjetij sklicevalo na standarde GRI, kar spet kaže, da so te standarde pri poročanju uporabljale tudi družbe, ki še niso zavezane obveznemu poročanju o trajnosti.

Nadalje nas je zanimalo vprašanje štiri, ali trajnostno poročilo vsebuje kratek opis poslovnega modela in strategije podjetja. Ugotovili smo, da je 66 podjetij poročalo o poslovnem modelu in strategiji poslovanj.

V naslednjem koraku smo analizirali opise poslovnega modela in strategije podjetja in jih v nadaljevanju povzemamo v preglednici 3.

Preglednica 3: Povzetek opisa poslovnega modela in strategije podjetja na področju trajnosti

S stalnimi vlaganji skrbijo za posodabljanje tehnoloških postopkov z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami in s tem najmanjšimi možnimi vplivi na okolje, zagotavljajo varne in zdrave delovne razmere zaposlenih. Njihov cilj je zagotavljanje kakovosti, doseči zadovoljstvo kupcev, dobaviteljev, lastnikov in zaposlenih. Iskanje inovativnih in trajnostno sprejemljivih rešitev za zmanjšanje količine odpadkov pri nastajanju njihovih proizvodov. Vlagali bodo v razvoj, izobraževanje in

nadaljnje izboljšanje delovnega okolja zaposlenih.
Družba deluje na področju kopenskega prometa, logističnih rešitev in interkontinentalnega prometa. Na področju držav zahodnega Balkana zadovoljuje potrebe strank po logističnih storitvah, kar dosega z inovativnimi pristopi, prilagodljivostjo, timskim delom visoko usposobljenih zaposlenih. Družba deluje družbeno odgovorno.
Podjetje bo povečalo prestrukturiranje proizvodnje v smeri uporabe predelave aluminija, proizvodnjo ulitkov po tehnologiji visokotlačnega, nizkotlačnega in gravitacijskega litja bodo trajnostno preoblikovali z avtomatizacijo, robotizacijo in digitalizacijo procesov; priprava projektov za črpanje nepovratnih sredstev iz Načrta za okrevanje in odpornost; usmerjeni so v povečanje energetske učinkovitosti, krožnega gospodarjenja in zelene ter pametne preobrazbe.
Njihova strategija temelji na stabilni in varni proizvodnji električne energije. Zmanjšujejo absolutni izpust toplogrednih plinov, kar ponazorijo v preglednici Blok 6.
Strategija, ki so jo sprejeli v letih 2018–2022, temelji na povečanju števila farmacevtskih izdelkov in rasti prodaje. Zavedajo se, da je zelo pomembno imeti trajnostno strategijo. Okoljska, ekonomska in družbena dogajanja vplivajo na njihovo poslovanje, hkrati pa tudi oni s svojimi dejanji vplivajo na trajnostni razvoj širše družbe.
Z veliko odgovornostjo sledijo svoji petletni strategiji upravljanja okolja in postavljenim ciljem. Čim bolj odgovorno ravnanje z okoljem je pot k dolgoročni konkurenčnosti, saj tudi njihovi kupci cenijo trajnostni pogled na svet.
Do leta 2030 je njihov cilj občutno znižati emisije toplogrednih plinov.
Poslovni model je določen glede na način, kako hranilnica upravlja skupino finančnih sredstev z namenom doseganja poslovnih ciljev. Strategija podjetja je, da hranilnica postane pomembna finančna

<p>institucija v primorski regiji, ki bo prepoznavna po ugodnih storitvah in poznavanju lokalnega okolja ter njegovih potreb.</p>
<p>Model poslovne odličnosti na komunalnem področju</p>
<p>Strategija – zanesljivo in kakovostno izvajati dejavnost, izboljšati zadovoljstvo uporabnikov naših storitev, skrb za zaposlene, kar pomeni zagotoviti boljše delovne razmere, povečati mrežo linij in pridobiti nove potnike, skrb za varstvo okolja.</p>
<p>Zagotavljanje kakovostnih storitev za odjemalce s krepitvijo distribucijske mreže, optimizacija in povečanje učinkovitosti poslovnih procesov, korporacijsko upravljanje odvisnih družb in naložb.</p>
<p>Poslovni model družbe je trajnostno poslovanje. Osredotočajo se na zaščito ptic, zagotavljanje stabilne in zanesljive oskrbe. Digitalizacija sistema, dinamične tarife in trg prilagodljivosti, digitalizacija poslovanja za uporabnike, izboljšave v postopkih izgradnje omrežja.</p>
<p>Družba je eno izmed petih podjetij v Sloveniji, ki skrbijo za distribucijo električne energije. Temeljne dejavnosti so upravljanje, vodenje in obratovanje distribucijskega sistema ter vzdrževanje, izgradnja in obnova elektrodistribucijskih vodov in naprav na območju jugovzhodnega, zahodnega in severozahodnega dela Slovenije. Poslovna strategija družbe je družbena odgovornost.</p>
<p>Model – integriran podjetniški model. Strategija – povečati prodajo, povečati prihodke in razvoj novih produktov.</p>
<p>Strategija – oskrba mesnopredelovalne industrije s prašiči slovenskega porekla. Družba želi ohraniti izjemne proizvodne rezultate v vzreji ter ustvariti donosno, uspešno in varno družbo, katere kakovost se dokazuje v zadovoljstvu kupcev.</p>
<p>Kakovostno sodelovanje z deležniki, delovanje v korist okolja,</p>

ohranjanje trajne, verodostojne in zanesljive komunikacije.
Optimizacija prostorov, zmanjšanje porabe energije in nakup obnovljivih virov energije, aktivnosti, ki prispevajo k zmanjšanju emisij CO ² , aktivnosti, povezane z upravljanjem potovanj, aktivnosti, vezane na sistem upravljanja dokumentov (varčevanje s papirjem, uporaba digitalnih virov), trajnostno tiskanje, splošna ozaveščenost v banki in opredelitev pričakovanj banke na področju sodelovanja z dobavitelji.
Zmanjšanje odpadnega papirja in ustrezno ločevanje odpadkov
Na splošno ravnanje z odpadki, učinkovita raba energije
Uvajanje električnih vozil, postavitve treh polnilnic za električna vozila, ozaveščanje zaposlenih o varčni vožnji, učinkovita raba energije pri klimatskih napravah, družbeno odgovorni do lokalnih skupnosti, varno delovno okolje
Opis in vpliv tveganj, povezanih s podnebnimi spremembami, družbena načela in upravljavka načela
Zmanjšanje škodljivih emisij v ozračje, dostojno delo in večja gospodarska rast, podnebni ukrepi, inovacije
S svojo infrastrukturo in storitvami podpirajo razvoj Slovenije v digitalno družbo, s tehnologijo IKT ustvarjajo dobro – za podjetje, zaposlene, delničarje, okolje, družbo (mineva 30 let, odkar so v državo pripeljali mobilno telefonijo in internet). Pri poročanju o trajnostnem poslovanju se glede na najpomembnejše sklope interesov deležnikov osredotočajo na bistvene teme (ki so sicer integrirane skozi celotno letno poročilo). Poročajo o napredku na področjih ESG celostno ter integrirano po standardih GRI, pri čemer se osredotočajo na naslednje trajnostne cilje OZN do leta 2030: 1 – odprava revščine, 9 – kakovostna infrastruktura, 3 – zdravje in dobro počutje, 7 – energetska učinkovitost, 12 – odgovorna raba naravnih virov, 8 – dostojno delo ter vključujoča in vzdržna gospodarska rast, 11 – trajnostna urbanizacija (po smernicah

GRI že od leta 2009, po globalnih standardih GRI pa od leta 2016). Prav tako prikazuje prispevek globalnim ciljem trajnostnega razvoja OZN (kot ključne vsebine Agende 2030) ter v letu 2021 prvič tudi izpolnjevanje nekaterih kazalnikov standarda SASB za panogo IKT. Pri poslovanju upoštevajo še alternativna merila uspešnosti poslovanja (APM) skladno s smernicami ESMA. Ustanovili so projektno skupino za trajnostno poslovanje, ki spremlja zakonodajo in trende na področju trajnostnega razvoja ter sprejema priporočila in ukrepe za njihovo vpeljavo v poslovanje.

Strateška in poslovna razkritja predstavljajo v prvem delu poročila le v obsegu, ki je potreben za razumevanje trajnostnega konteksta (podrobnejši podatki so objavljeni v letnem poslovnem poročilu). Poslanstvo v ospredje postavlja uporabnika s širokim naborom energentov, celovitimi energetske rešitvami in digitalnim pristopom; skupaj s partnerji oblikujejo rešitve za preprostejši prehod na čistejše vire energije, ustvarjajo zeleno energetske prihodnosti. Vizija je postati integriran partner na energetske prehod z odlično uporabniško izkušnjo. Dejavnost: prevladuje dejavnost prodaje naftnih derivatov in drugih energentov ter trgovskega blaga. Osrednja razvojna dejavnost je uvajanje novih energetske dejavnosti in proizvodnja elektrike iz obnovljivih virov. Strategija 2021–2025 določa zagotavljanje poslovne rasti in povečevanje dobičkonosnosti poslovanja ob hkratni zavezanosti trajnostnemu razvoju. Zavezani so prehod na zeleno energijo in temu namenjuje pomembne investicije. Še vedno bodo oskrbovali trg z ogljikovodiki, hkrati pa soustvarjali priložnosti, ki jih prinaša energetske prehod. Nova strategija skupine postavlja jasne cilje za realizacijo njihove vizije »postati integriran partner v energetske tranziciji z odlično uporabniško izkušnjo«. V tem strateškem obdobju so zaveze poslovanja prehod v nizkoogljično energetske družbo, partnerstvo z zaposlenimi in družbenim okoljem ter krožno gospodarstvo.

V Predstavitvi družbe v podglavju Poslovna politika (ne pa v Trajnostnem razvoju) povzemajo vizijo, vrednote ter strateške cilje. Vizija: zagotavljanje stabilnosti in varnosti elektroenergetskega sistema Slovenije ob zavedanju odgovornosti do deležnikov. Strateški cilji: trajnostno naravnani so cilji Odgovornost do okolja (po standardu ISO 14001), Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu (ISO 45001), Upravljanje človeških virov (dvig kompetenc, nagrajevanje in motiviranje z omogočanjem izobraževanj ISO). Med vrednotami posebej omenjajo Skrb za okolje (razvoj širše družbene skupnosti in skrb za naravno okolje). Ob že navedenih imajo v integriranem sistemu vodenja še standard ISO 9001 (kakovost) ter standard SEVESO (procesna varnost). Področja družbeno odgovornega delovanja imajo zapisana v etičnem kodeksu.

Ustvarjajo dolgoročno stabilno podlago za dobičkovnost in varno poslovanje. Spodbujajo prehod v trajnostno družbo in zmanjšujejo vpliv na podnebne spremembe. V letu 2021 so trajnostno usmerjenost na okolijskem, družbenem in upravljavskem področju nagradili in sprejeli strateške ambicije na področju trajnostnega razvoja (ESG).

Sodelovanje z deležniki, ekonomski vidik, družbeni vidik, odgovornost do skupnosti, okolijski vidik, poročanje v skladu z uredbo v povezavi z delegirano uredbo (EU 2021/2178) in ključne usmeritve in cilji pri trajnostnem razvoju v letu 2022.

Spremljanje odpadkov, pravilno razvrščanje, recikliranje, uporabiti, predelati ali reciklirati

Temeljni razlog za spremljanje, merjenje ter poročanje o trajnostnih vsebinah je odgovornost do deležnikov in notranjega upravljanja.

Namen trajnostnega poročila je spremljanje in merjenje kazalnikov o trajnostnih vsebinah, kjer se vidi možnost izboljšav. S trajnostnim poročanjem želijo dvig ugleda družbe, izboljšano pripadnost zaposlenih, zadovoljstvo strank, še boljši odnos z lokalno skupnostjo, dobavitelji,

lastniki in drugimi deležniki.
Ustvarjanje zdravega okolja.
Usmerjenost k uporabnikom – zaupanja vredno, zanesljive storitve, odgovornost do dobaviteljev in države – odgovornost do naravnega okolja – obvladovati in zmanjšati škodljive vplive na okolje, družbena odgovornost do zaposlenih – zagotavljati izboljšave, varnost zaposlenih, skrb za zdravje zaposlenih, proaktivnost – stremeti k napredku, uspešno obvladovati vsa področja, ki zadevajo trajnost, odgovornost do lastnikov – povečati učinkovitost podjetja in doseganje dobrih poslovnih izidov, odgovornost do lokalne skupnosti – gospodariti po načelu dobrega gospodarja.
Kakovostna in zanesljiva komunalna storitev za uporabnike, informiranje, družbena odgovornost
V družbi so sprejeli strategijo izstopa iz premogovništva do leta 2033. Pripravili bodo vse potrebne aktivnosti za prestrukturiranje in poskušali pridobiti namensko nepovratna sredstva na nacionalni ravni in ravni EU.
Poudarek dajejo na okolijski vidik, družbeni vidik in vidik upravljanja.
Pet stebrov vizije komitentom zagotavlja vrhunske rešitve za digitalno poslovanje in najboljšo možno ponudbo. Deluje na podlagi vitkega in odzivnega modela poslovanja, ki ga uresničujejo strokovno usposobljeni in motivirani zaposleni. To je banka z najbolj priljubljeno uporabniško izkušnjo za vse, ki jo poiščejo.
Družbena odgovornost – varovanje okolja in finančno opismenjevanje, pomoč družinam in socialno šibkejšim, podpora športu, prva banka s certifikatom družbeno odgovoren delodajalec
Družbena odgovornost in trajnostni razvoj
Zaposlovanje, kadri, plače, izobraževanje, varstvo okolja, družbena

odgovornost, raziskave in razvoj in načrt, kakovost poslovanja
Zaposlovanje, okolje, mobilnost, logistika, odgovornost do drugih
Poleg dejavnosti na področju družbene odgovornosti je družba zavezana tudi odgovornemu ravnanju do kupcev, zaposlenih, lastnikov, dobaviteljev ter varnosti. Podpora in pomoč okolju, v katerem družba posluje, je vtkana v dolgoročno strategijo rasti.
Ima jasno postavljene cilje (14) po standardu GRI.
Zagotavljanje najboljše oskrbe in storitev za občane občin ustanoviteljic, ravnanje po smernicah ekološke ozaveščenosti in potrebe po zeleni energiji, organiziranost družbe za kakovostno opravljanje delovnih nalog
Okolje, družba, upravljanje
Ekonomski, družbeni in okoljski vidik
Njihova strategija je vključiti trajnost v njihove poslovne strategije v smislu človeškega kapitala, družbe in okolja.
Njihova strategija je priprava lastne strategije o trajnostnem razvoju podjetja, ki poleg družbene odgovornosti vključuje tudi merila ESG.
V proces odločanja želijo vse bolj vključevati dejavnike, ki so pomembni za podnebje, upoštevati etična in družbena merila, sredstev ne nalagajo v podjetja, ki so povezana z razvojem in preprodajanjem orožja, z izkoriščanjem otroške delovne sile ali ne spoštujejo varstva človekovih pravic.
Ključno vodilo strategije je postati vodilni ponudnik rešitev na področju digitalizacije – širjenje področja poslovanja, novi projekti, nova partnerstva – tudi v okviru skupnega nastopa na trgu s Telekomom Slovenije.
Zapis v analizi poslovanja družbe (podjetje izvaja obvezne gospodarske

javne službe – poslovanje torej ni le pridobitne narave)
Proučitev poslovanja po merilih modela – določitev priložnosti za izboljšave za stalen napredek – celostno obvladovanje tveganj
Upoštevano je načelo trajnosti v okviru pravil skrbnega in varnega poslovanja ter načela preudarne osebe glede na stroške presoje, načelo trajnosti upoštevajo tudi pri investicijski dejavnosti. Metodologija MSCI, metodologija Transparency International.
Načela trajnostnega razvoja vgrajujejo v svoje poslovanje in storitve, ki jih ponujajo na trgu, ter v odnose s ključnimi deležniki.
Dolgoročni cilj trajnostnega razvoja, ki ga želimo doseči s spreminjanjem svojega delovanja, z vodenjem z zgledom, z vlaganjem v inovacije ter z razvijanjem in ustvarjanjem produktov za prehod v novo obdobje energetike.
Sledijo usmeritvam in ciljem trajnostnega razvoja.
Spremlja podjetja skozi različne razvojne faze poslovanja, ponuja prilagojene finančne storitve in omogoča ustrezne pogoje financiranja, kjer obstoječa tržna ponudba ni zadostna. Deluje lahko prek treh distribucijskih kanalov: prek finančnih institucij zasebnega trga, prek javno-spodbujevalnih institucij ali pa neposredno dostopa do končnih uporabnikov.
Pri svojem poslovanju upošteva sprejeti Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, Kodeks upravljanja javnih delniških družb ter Priporočila in pričakovanja SDH kot upravljavca kapitalskih naložb RS. Konec leta 2010 je začel veljati ZDARS-1, v skladu s katerim, družba v imenu RS za njen račun opravlja posamezne naloge v povezavi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor ter naloge v povezavi s pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest, izvaja gradnjo avtocest v svojem imenu in za svoj račun, upravlja in vzdržuje avtocestne odseke,

za katere pridobi koncesijo za gradnjo.

V poslovanju s prebivalstvom si banka prizadeva približati se strankam s sidrnimi produkti in ponudbo digitalnih storitev, prilagojenih njihovemu življenjskemu slogu. Strankam, ki želijo še naprej poslovati na tradicionalen način in ohranjati osebne stike, je banka še naprej na voljo prek svojih poslovalnic in nove mobilne mreže. Na področju poslovanja s podjetji si skupina prizadeva okrepiti tržni položaj kot sistemska banka. Banka želi pokrivati kompleksnejše poslovne izzive, čezmejno kreditiranje in poiskati vstopne točke, ki bodo ustrezale potrebam strank, medtem ko skupina posebno pozornost namenja podpori velikih infrastrukturnih projektov s poudarkom na trajnosti.

Podjetje je največji proizvajalec in prodajalec energije iz domačih virov. V lasti ima družbe/deleže v družbah, ki imajo v lasti hidroelektrarne, v lasti pa ima tudi sončno elektrarno in termoelektrarne ter rudnik lignita. Cilj je, da ohranijo svoje vodilno mesto v proizvodnji energije in se z na novo pridobljeno družbo razširijo tudi na področje prodaje energije. Prizadevali si bodo povečati delež električne energije iz obnovljivih virov, izničevati negativne vplive na okolje in biti dober partner vsem deležnikom.

Vir: lastni prikaz in letna poročila družb

Iz zgoraj povzetih opisov poslovnega modela in strategije podjetja lahko izluščimo naslednje:

- posodabljanje tehnoloških postopkov z najboljšimi razpoložljivimi tehnologijami,
- prilagodljivost pri ponujanju svojih rešitev,
- preoblikovanje v čim bolj avtomatizirane proizvodne procese,
- stabilna in varna proizvodnja električne energije,
- čim bolj odgovorno ravnanje z okoljem,
- zmanjšanje emisij toplogrednih plinov,
- upravljanje skupine finančnih sredstev, ki bo prijazno končnemu uporabniku,

- model poslovne odličnosti,
- zagotavljanje kakovostnih storitev,
- osredotočenje na zaščito ptic,
- izgradnja in obnova elektrodistribucijskih vodov in naprav,
- oskrba mesnopredelovalne industrije s prašiči slovenskega porekla,
- sistem upravljanja dokumentov (varčevanje s papirjem),
- zmanjšanje odpadnega papirja in ustrezno zbiranje odpadkov,
- spremljanje in merjenje kazalnikov o trajnostnih vsebinah in s tem dvig ugleda družbe,
- upoštevanje etičnih in družbenih meril.

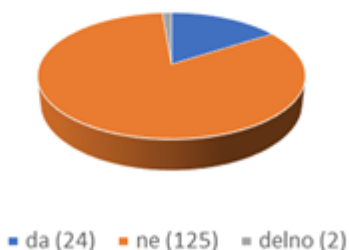
Vsi opisani modeli analiziranih podjetij v glavnem niso predstavili, kako bodo merili napredek oz. kakšen je njihov cilj glede doseganja modela konkretno v kazalnikih.

Naslednje pomembno vprašanje, ki smo ga raziskovali, je bilo vprašanje pet: Ali poročilo vsebuje načrte, ki jih imajo podjetja za zagotavljanje tega, da sta poslovni model in strategija združljiva s preходом na trajnostno gospodarstvo in z omejitvijo segrevanja na 1,5 °C v skladu s pariškim sporazumom?

29

Slika 4: Omejitev ogrevanja na 1,5 °C v skladu s pariškim sporazumom

Omejitev segrevanja na 1,5 °C v skladu s Pariškim sporazumom

Viri: lastni prikaz

V 24 poročilih smo zasledili načrte, ki jih imajo podjetja za zagotavljanje cilja, da sta poslovni model in strategija združljiva s preходом na trajnostno gospodarstvo in z omejitvijo segrevanja na 1,5 °C v skladu s pariškim sporazumom.

Za ta podjetja smo pregledali vsebino poročanja in v nadaljevanju povzemamo opise iz poročil teh družb.

Preglednica 4: Pregled vsebine poročanja o poslovnem modelu in strategiji s preходом na trajnostno gospodarstvo in omejitvijo segrevanja na 1,5 °C

Načrtujejo nov distribucijski center, napredni merilni sistem, dodatna izobraževanja, obnavljanje sistema, izgradnjo električnih polnilnic in menjavo z električnimi avtomobili.
Z uvajanjem različnih oblik trajnostne mobilnosti so v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 zmanjšali lasten ogljični odtis za 20 %.
Navajajo, da se od sprejetja v letu 2015 in določenega cilja, da Evropa do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina, od bank vse bolj pričakuje, da s svojo funkcijo financiranja prispevajo k prehodu v nizkoogljično in bolj krožno gospodarstvo. Po mnenju bančnih regulatorjev so podnebna in okoljska tveganja tako pomembna, da jih morajo banke obravnavati strateško, celostno in usmerjeno v prihodnost. V letu 2021 so aktivno pristopili k obravnavi okoljskega vidika (menijo, da je družbeni in upravljavski vidik že dodobra uveljavljen). V seznam tveganj so dodali atribut podnebnih in okoljskih vplivov, ki spremlja obstoječe izpostavljenosti tveganjem (ne kot samostojno tveganje); pripravili so strateške usmeritve, ki jih bodo v vseh posamičnih elementih podrobneje opredelili, ter izbrali ključne kazalnike za spremljanje napredka. Z namenom širšega zavedanja o pomenu pospešenega prehoda na nizkoogljično gospodarstvo so za vse zaposlene organizirali izobraževanje, dodatno pa sproti o novostih in napredku v banki informirajo vse zaposlene v internih glasilih. Za operativno izvajanje posameznih nalog (oblikovanje strateških dokumentov in politik, pripravo zelenih produktov in zelenega portfelja

<p>skladno s Taksonomijo, oblikovanje politike tveganj in nadzor portfelja naložb, vezano na izpostavljenost okoljskim in podnebnim tveganjem, zagotavljanje potrebnih podatkov za spremljanje, poročanje in pripravo razkritij ter lastno oceno in znižanja ogljičnega odtisa) so začeli projekt, s katerim bodo skupaj z matično banko postopno prispevali k trajnostni rasti gospodarstva. Njihov cilj je preusmeriti finančne tokove v trajnostne naložbe, utrditi vlogo trajnostnih pristopov pri upravljanju tveganj, izboljšati preglednost in okrepiti dolgoročno razmišljanje.</p>
<p>Okoljski vidik – zmanjšanje okoljskih vplivov; zaposleni – ozaveščanje o ločevanju odpadkov, zmanjšanje ogljičnega odtisa, poraba papirja, več digitalne komunikacije, e-vozila, okolju prijazna promocijska darila, energetske optimalno upravljanje stavb, zavedanje o pomembnosti ohranjanja naravnega okolja.</p>
<p>V letu 2020 so sprejeli akcijski načrt na podlagi energetskega pregleda za izračun ogljičnega odtisa in nekaj ukrepov za izboljšanje ogljičnega odtisa. Ukrepi: izvajanje ročnega energetskega knjigovodstva, delo od doma, ukrepi pri službenih vozilih in službenih potovanjih ter izobraževanje zaposlenih glede učinkovite rabe energije.</p>
<p>S celotnim procesom in vrstnim redom zbiranja odpadkov (zmanjševanje količin mešanih odpadkov, ločeno zbiranje) bi zagotovo znižali emisije, povezane z uporabo.</p>
<p>Strategija zelenega prehoda in digitalizacije, sončna elektrarna, samooskrba, LED-razsvetljava, hibridna vozila, obvladovanje emisij v zraku, čistilne naprave</p>
<p>Ekonomski vidik, družbeni vidik, okoljski vidik</p>
<p>Vizija govori o celoviti rešitvi gospodarnega ravnanja z odpadki v Sloveniji.</p>
<p>Dolgoročno izboljšati kvaliteto pitne vode, izgradnja manjkajočih vodovodov, širitev tržne dejavnosti, povečati število uporabnikov,</p>

zmanjšati vodne izgube, obnovljivi viri energije, zmanjševanje izpustov CO ² v naslednjih letih.
Zagotoviti kakovost, izboljšati varno oskrbo komunalnih storitev, zadovoljstvo uporabnikov, zagotoviti trajnostni razvoj, ekonomska učinkovitost poslovanja, ekonomska in socialna varnost zaposlenih, okoljski cilji, odgovorno ravnanje do okolja, informiranost, uvajanje novosti, krepiti pozitivno javno podobo.
S svojo vizijo merljivo zmanjšujejo vplive na okolje.
Še posebej pripomoči k štirim ciljem Združenih narodov na področju trajnostnega razvoja, in sicer cilju za zdravje in dobro počutje, čisto vodo in sanitarno ureditev, odgovorno proizvodnjo in uporabo, in k cilju o podnebnih ukrepih.
S projektom so se prijavili na javni razpis za sofinanciranje projektov v okviru programa blaženja podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.
Razvojna strategija temelji na okoljevarstvenem upravljanju. Izhaja iz načela »Uvajati ukrepe, ki ne bodo zgolj zadostili zakonskim zahtevam, ampak z najboljšo tehnologijo tudi zmanjševali neželene vplive«.
Družba bo sledila smernicam na področju ekologije in zelene energije ter tako vlagala svoja sredstva v projekte elektrifikacije voznega parka, racionalizacijo in zniževanje energetske izgube, gradnjo sistemov za sproizvodnjo toplote in električne energije, energetske obnovo objektov, postavitve dodatnih košev za odpadke v vseh treh občinah, zbiranje dodatnih vrst nevarnih odpadkov ter ozaveščanje uporabnikov.
So podpisniki globalnega dogovora ZN, načel za odgovorne naložbe, pariških zavez za ukrepanje in zveze za ogljično nevtralne naložbene portfelje in skladno s temi pobudami že več let v svoje naložbene strategije vključujejo okoljska, družbena in upravljavska merila, ne da bi se odrekli donosnosti.

Pomemben dejavnik obvladovanja naložbenih tveganj ESG je tudi konstantno sledenje lokalnim in svetovnim standardom in razvoju dejavnikov ESG, kar vključuje tako notranje kot zunanje presoje posameznih učinkov na trajnostni razvoj.

Pariški sporazum le omenijo (ni širše vsebine).

Svoje delovanje v zadnjih letih še bolj aktivno usmerja k strateškemu cilju, ki si ga je zadala Evropska unija, da do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina na svetu. Svoje programe financiranja oblikuje tako, da podpirajo potrebne prilagoditve na vseh ravneh gospodarstva in države (obnovljivi viri, krožno gospodarstvo, energetska učinkovitost stavb itd.).

Leta 2020 je skupina sprejela program trajnostnega poslovanja, leta 2021 pa vzpostavila Trajnostni okvir Skupine in postavila temelje za tri stebre trajnosti: prispevek družbi, trajnostno financiranje in trajnostno poslovanje. Sprejeta je bila Politika Skupine o merjenju ogljičnega odtisa in poročanju o njem ter opravljena prva meritev za obdobje 2019–2021, izveden je bil spletni program usposabljanja zaposlenih o trajnostnem razvoju v Skupini in ustanovljen Odbor za trajnostno poslovanje. Vzpostavljen je bil celovit okvir upravljanja tveganj ESG, ki se nenehno razvija in prilagaja najnovejšim standardom. V letu 2022 bo kot podpisnica UN PRB preučila možnost pristopa k zavezništvu Net Zero Banking Alliance (NZBA) UNEP FI in se opredelila o možnostih za pridobitev ocene ESG. Še naprej si bo prizadevala za uskladitev poslovne strategije s cilji SDG, pariškim sporazumom in politikami obvladovanja tveganj ter pri tem spoštovala nacionalno zakonodajo in zakonodajo EU.

Podjetje navaja, da je zavezano spoštovanju evropske zelene politike in pripravlja trajnostne projekte in programe za prilagoditev. Prizadeva si, da bodo ti projekti prepoznani kot projekti v državnem interesu in posledično pospešeno obravnavani ob pridobivanju dovoljenj. V letu 2021 so začeli gradnjo dveh sončnih elektrarn in tudi v prihodnje

pripravljajo investicijske projekte v obnovljive vire energije.

Podjetje v poročilu razdela strategijo sprememb in korakov v podjetju do leta 2050, da bi lahko dosegli podnebno nevtralnost. Predstavi izhodiščno stanje leta 2010 pred investicijskim ciklom, stanje leta 2020, ki je infrastrukturno dobro, skoraj v popolnosti priklopljeno na evropsko omrežje. V tem sklopu predstavi tudi kratkoročne in srednjeročne načrte. Nato nadaljuje s predvidenim stanjem leta 2030, do tedaj, ko naj bi izvedli več pilotnih projektov z namenom prehoda na OVE. Predvideno stanje v letu 2040 je, da bi podjetje delno prešlo na obnovljive pline in hkrati razširilo svojo mrežo. Za leto 2050 podjetje načrtuje skoraj popoln prehod na obnovljive pline.

Vir: lastni prikaz in letna poročila družb

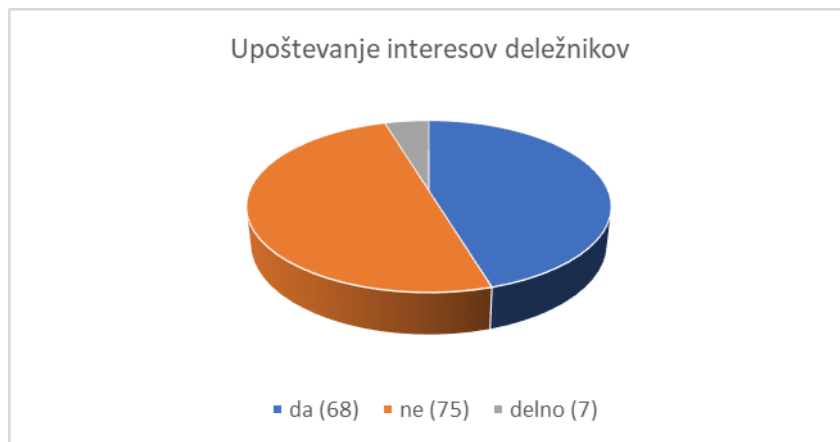
Najkonkretnjši zapisi, ki jih najdemo v povezavi s poslovnim modelom in strategijo, združljivima s prehodom na trajnostno gospodarstvo in z omejitvijo segrevanja na 1,5 °C v skladu s pariškim sporazumom, so naslednji:

- z uvajanjem različnih oblik trajnostne mobilnosti so v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 zmanjšali lasten ogljični odtis za 20 %,
- načrtujejo nov distribucijski center, napreden merilni sistem, dodatna izobraževanja, obnavljanje sistema, izgradnjo električnih polnilnic in menjavo z električnimi avtomobili (manjkajo pričakovanja, kako bodo te investicije pripomogle k dosegu tega cilja in do kdaj).

Drugače pa najdemo splošnejše opise, ki nakazujejo, da si bodo družbe prizadevale v tej smeri, vendar brez konkretnih ciljev, ki bi bili merljivi.

Naslednje raziskovalno vprašanje šest se glasi: Ali poslovni model in strategija podjetja upoštevatata interese deležnikov in kako jih upoštevatata?

Slika 5: Upoštevanje interesov deležnikov

Vir: lastni prikaz

68 podjetij v svojem poročanju o trajnostnem poslovanju v poslovnem modelu in strategiji upošteva interese deležnikov. Kot zunanje deležnike podjetja v poslovnem procesu razumejo dobavitelje, kupce in druge partnerje, ki na kakršen koli način sodelujejo v poslovnem procesu podjetja (Ekvilib inštitut, 2018)

35

Ključna vprašanja pri identifikaciji deležnikov so:

- Katere zainteresirane skupine so neposredno vpletene v poslovanje?
- Katere zainteresirane skupine so posredno vpletene v poslovanje?
- Na koga ima podjetje vpliv?
- Kdo lahko vpliva na poslovanje podjetja?
- Na koga vplivajo negativne oz. pozitivne, kratkoročne oz. dolgoročne posledice poslovanja?
- Kdo zasluži in kdo izgubi?
- Kdo so dobavitelji?
- Kdo so končni uporabniki produkta/storitve?
- Kdo je konkurenca?

- Kdo so delničarji in lastniki?
- Ali ima podjetje s svojim poslovanjem vpliv na lokalno skupnost?
- Kdo lahko prepreči ali zavira uspešno poslovanje podjetja?

V povezavi z zgoraj zapisanim nas je zanimalo, kako so podjetja upoštevala interese deležnikov in kako so to predstavila v poslovnem modelu in strategiji. V preglednici 5 povzemamo razkritja iz posameznih poročil.

Preglednica 5: Povzetek upoštevanja interesov deležnikov

<p>Odjemalci električne energije (gospodinjski in poslovni) odgovarjajo na njihova vprašanja glede priključitve, spremembe lastnika, plačnika merilnega mesta, zamenjave dobavitelja električne energije, vprašanja glede samooskrbe, obračuna omrežnine, prispevkov, zaposleni pa o medsebojnem komuniciranju.</p>
<p>Deležniki, ki so vključeni v proces poslovanja družbe: družbeniki družbe s sejami, NS, zaposleni, nevladne organizacije s predlogi za izboljšanje družbenega in okoljskega vidika poslovanja, šole in izobraževalne ustanove s sodelovanjem pri različnih projektih, ministrstva, lokalna skupnost itd.</p>
<p>Starostniki (stanovalci), svojci, zaposleni: kakovost izvajanja storitev institucionalnega varstva, medgeneracijsko sodelovanje</p>
<p>Zaposleni: plačni sistemi in nagrajevanje uspešnosti, sistem napredovanja, izobraževanje, varnost pri delu; stranke-kupci: osebni stik na prodajnih mestih, hitro in preprosto reševanje težav, ugodnosti in posebne ponudbe za zveste kupce, brezpapirno poslovanje; skupnosti: sofinanciranje projektov kulturnih, športnih, izobraževalnih institucij; dobavitelji: brezpapirno poslovanje, zanesljivost plačil</p>

Zaposleni, kupci, dobavitelji, lastniki. Zagotavljanje zdravih in varnih delovnih razmer, izobraževanje na tem področju in doseganje zadovoljstva, ustreznega sodelovanja z vsemi vključenimi deležniki. Stranke, ki so vključene v razvoj in stremijo k dolgoročnemu poslovanju, vlagatelji, ki jih vključujejo z udeležbami na konferencah vlagateljev, sestanki z analitiki; lokalna skupnost, kamor se vključujejo z donacijami in ob pomoči pokroviteljstva ter z dialogi o pomembnih vprašanjih.

Zadovoljujejo potrebe strank, ugotavljajo njihove potrebe in pričakovanja, skrbijo za zdravje in preprečevanje delovnih nesreč zaposlenih, organizirajo usposabljanja, omogočajo pridobiti nova znanja in veščine.

Poudarki so na trajnostnem razvoju, na prenovi in optimizaciji poslovnih procesov in digitalizaciji. Deležniki: zaposleni – razvoj zaposlenih za obvladovanje sprememb; kupci: izpolniti pogodbene obveznosti do kupcev, ohranjati status A-dobavitelja.

Zaposleni: razvoj kadrov in krepitev njihovih kompetenc, kupci: prodaja na podlagi dolgoročnih pogodb

Delničarji in vlagatelji; kupci; dobavitelji; zaposleni; odvisne družbe; državne institucije; mediji; strokovna združenja; druga zainteresirana javnost. Za prepoznana področja komuniciranja s specifičnimi deležniki uporabljajo širok nabor komunikacijskih kanalov in orodij.

Svojo deležniško matriko ponazorijo v shemi. Imajo predstavljene notranje deležnike in zunanje deležnike. Njihova uprava in kolegij družbe zagotavljata, da se redno usklajujejo in po najboljših močeh izpolnjujejo trenutne in prihodnje potrebe deležnikov in njihova pričakovanja.

Bolniki, zdravstveni delavci, potencialni zaposleni, sindikalne organizacije, regulatorji in vladne organizacije, delničarji in finančne ustanove, strateški partnerji in dobavitelji, lokalne skupnosti, nevladne organizacije in humanitarne organizacije, mediji, strokovna in interesna združenja. Potrebe vseh deležnikov in družbenega okolja poskušajo razumeti s stalnim in proaktivnim dialogom. V letu 2021 so izvedli proces opredelitve bistvenosti.

Podjetje si prizadeva za transparentno komuniciranje z vsemi deležniki. Na podlagi tega je sprejelo tudi kodeks upravljanja družbe.

V podjetju se zavedajo svoje odgovornosti do vseh deležnikov in imajo certifikat Družini prijazno podjetje. Sprejeli so nov etični kodeks, ki velja za zaposlene in vse deležnike. Na podlagi analize in ocene tveganj so pripravili strategijo, ki varuje interese svojih ključnih deležnikov. Prepoznajo skupine deležnikov in imajo pripravljeno strategijo komuniciranja in sodelovanja z njimi. Skrbijo za varnost delovanja, saj to zadeva vse deležnike. Sistem vodenja in upravljanja družbe se kaže kot izvajanje odgovornosti do svojih deležnikov. Vključevanje deležnikov, s katerimi podjetje sodeluje..

Vrednost za deležnike ustvarjajo s poslovno odličnostjo, sledenjem vrednotam in trajnostno naravnostjo. Pri tem je ključna aktivna komunikacija z deležniki, ki je sestava dobrega poslovanja. S tem želijo ohraniti zaupanje deležnikov in krepiti svoje ime kot največji distributer električne energije. Vrednost ustvarjajo z dodano vrednostjo za deležnike, oskrbo z električno energijo in dostopom do omrežja.

Pri poslovanju vključujejo različne deležnike in z njimi sodelujejo. Z deležniki iščejo skupne interese in želje za uresničevanje postavljenih ciljev. Vodenje dialoga z deležniki in odziv na njihova mnenja je za družbo pomembno z vidika nenehnih izboljšav, ki izvirajo tudi iz zunanjega okolja.

Z ustvarjanjem čim višje vrednosti podjetja za deležnike družbe
V podjetju verjamejo, da je za uspeh bistvenega pomena trajnostno delovanje ter sprejemanje ukrepov za socialno odgovoren odnos do vseh deležnikov podjetja. Pomembna je komunikacija z deležniki, da je vzpostavljen jasen pretok informacij.
Zaposleni, dobavitelji, podizvajalci, naročniki, kupci – spoštovanje njihovih želja, predlogov in potreb
Zaposleni (skrb za zdravje, primerno plačilo, komunikacija, sodelovanje ...), svet delavcev in reprezentativni sindikati (prilagoditev delovnih mest, izobraževanje ...), država (gospodarno ravnanje, konkurenčnost, varstvo podatkov ...), stranke in poslovni partnerji (odgovornost, fleksibilen odnos, komunikacija, zaupanje ...), lokalna skupnost (dostopnost storitev ...), dobavitelji (spoštovanje človekovih pravic, skladnost poslovanja, finančna stabilnost ...), strokovna javnost in nacionalne mednarodne organizacije (strokovno sodelovanje, mreženje, izmenjava dobrih praks ...), mediji in splošna javnost (poštene in ažurne informacije, pravočasna dostopnost do informacij, transparentna komunikacija ...).
Gost: tisti, ki v turistični panogi narekuje tempo. Lokalna turistična združenja: širša prepoznavnost blagovne znamke v povezavi z destinacijo. Izobraževalne institucije in lokalne oblasti: popularizacija poklicev gostinstva in hotelirstva. Druga podjetja: strateško povezovanje s podjetji iz dejavnosti.
Zgolj posredno: omenjajo, da imajo na voljo veliko zelenih in športnih površin in jih nenehno povečujejo; lokalni in širši skupnosti pomagajo v obliki sponzorstva in donatorstva ter z ločenimi prispevki za izvajanje določenih športnih in kulturnih prireditev.

Lastniki: doseganje postavljenih meril, poslovanje skladno z zakonodajo; zaposleni: plačni sistem, redna usposabljanja, varno delovno okolje, etično poslovanje, razvoj kariere, uspešno poslovanje; Kupci: kakovostne storitve/izdelki, certificirani procesi/produkti, etično poslovanje, sposobnost prilagajanja, informiranost o trendih; dobavitelji: varna, skladna, zanesljiva storitev, redna plačila, širok nabor storitev, prilagodljivost; zakonodajalci in drž. organi: poslovanje skladno z zakonodajo, vključevanje v razvoj, informiranost; drugi (krajani, društva, nevladne organizacije): ustreza informiranost, sponzoriranje, vključenost pri prostorskem načrtovanju

Ne omenjajo neposredno, je pa implicirano posredno. Going concern – odpornost na dolgi rok in s tem izpolnjevanje poslanstva in pričakovanj deležnikov. Poseben poudarek med naštetimi področji je čutiti na socialnem področju (deležniki: zaposleni, pa tudi lokalno okolje – kulturna dediščina, odnos do okolja).

Deležniške skupine (zaposleni, dobavitelji in preostali poslovni partnerji, uporabniki, delničarji in investitorji, mediji, lokalne in širše skupnosti, analitiki in druge finančne javnosti ter regulatorji) v anketnih vprašalnikih prosijo, da posamezne interese ocenijo po pomembnosti (1–5) in tako presodijo, katere vsebine so zanje najpomembnejše in o katerih želijo poročati v večjem obsegu. Interese tako razvrstijo v matriko bistvenosti (skupaj s pomembnostjo za skupino) po sklopih: odlična uporabniška izkušnja, odgovorno in dolgoročno uspešno poslovanje, skrb za talente in spodbudno delovno okolje, digitalizirana in vključujoča družba, blaženje podnebnih sprememb in učinkovita raba naravnih virov ter celovito upravljanje oskrbne verige; med katerimi ima vsak sklop opredeljenih več konkretnih interesov deležnikov. V ločenem podpoglavju nadaljnje razčlenjujejo, kaj je najpomembnejše za vsako skupino deležnikov, aktivnosti družbe po posamezni skupini deležnikov ter način vključevanja in pogostost stikov.

Zadovoljstvo uporabnikov skozi kakovostno izvajanje storitev in pestro ponudbo. Zaposleni: (vprašanje 13). Družba posredno – skozi varstvo okolja (spremljanje emisij iz delujočih naprav, uporaba naravnih materialov, ekološki pristop pri ravnanju z odpadki, ravnanje v skladu s certifikatom ISO 14001, neuporaba herbicidov, nabava pogrebne opreme pri okolju prijaznih proizvajalcih, skladnost z Uredbo o vodovarstvenem območju, nabava novih OS skladno z Uredbo o zelenem javnem naročilu, nove okolju prijazne tehnologije, pospeševanje zelenih delovnih mest, nabor okolju prijaznih sveč); ter tudi neposredno družbeno odgovorno – navajajo zanesljivo izvedbo dejavnosti kljub epidemiji covida-19; ponujanje brezplačnega prevoza občanom; dobrodelna prodaja sveč; delovanje v skladu s certifikatom Družini prijazno podjetje; promoviranje kulturnega pomena pokopališč.

Zaposleni: želijo zagotavljati primerno in varno delovno okolje za zaposlene, spoštovanje mednarodnih in domačih standardov s področja dela in človekovih pravic. Uporabniki: pošten odnos do kupcev in dobaviteljev; sodelujejo na lokalnih prireditvah, organizirajo ogleda podjetja ter predavanja za šolske in druge interesne skupine. Občine ter lokalno okolje: skrben odnos do narave in okolja, v katerem delujejo; izhajajo iz zavez Zero Waste; organizirajo različne zbiralne akcije odpadkov; izstopa razvojni projekt DEPO (upravljanje trgovine vnovične uporabe); delovanje različnih neprofitnih organizacij spodbujajo prek donacij in sponzorstev. Z njimi strateško komunicirajo prek načrtovanih komunikacijskih kanalov.

Zaposleni: redno in korektno plačilo, zaupanje vanje, delovanje v skladu z zakonodajo, enakovredna obravnava zaposlenih, poslušaj predloge. Občani/uporabniki: zagotavljanje rednih in kakovostnih storitev, odzivnost, dostopnost, nizke cene. Ponudniki: dobro poslovno sodelovanje, redna izvedba plačil, spoštovanje dogovorjenega v pogodbah. Državni organi: pravočasno poročanje, skladnost z regulativo, spremljanje aktualnih sprememb zakonodaje,

izpolnjevanje pogojev v predpisanih okoljevarstvenih dovoljenjih. Občina (lastnica): dobro in kakovostno poslovanje, čim manjša obremenitev občine, redno plačevanje najemnine za najeto infrastrukturo, zadovoljstvo občanov, korektno in strokovno izvedeni projekti.

Prepoznane deležnike in njihove vplive na delovanje družbe opredeljujejo v matriki glede na vključenost deležnika in vpliv (stran 43), povzemam pomembnejše interese. Lastniki: izplačevanje dividend. Občine: največji strateški kupec podjetja, razpisujejo in podeljujejo koncesije. Občani: zadovoljstvo s storitvami. Zaposleni: opravljanje storitev v imenu podjetja, plačilo. Dobavitelji: vplivajo na pravilno izvajanje z rednimi dobavami. Podizvajalci: izvajajo specifične storitve. Fin. institucije: ponudba financiranja in zavarovanja poslovanja. Drž. institucije: nadziranje poslovanja in dejavnosti. Kupci: nakup storitev. Konkurenti: boj za tržni delež, nižanje cen, vpliv na stroškovno učinkovitost. Šole, univerze: izobraževanje strokovnih kadrov, donacije. Strokovne organizacije: varnost pri delu, izpostavljenost na cesti. Sindikat: varna zaposlitve, dobro plačilo, zaščita delavcev. Gospodar. združenja: sodelovanje v strokovnih raziskavah. Lokal. skupnost: sodelovanje ob prireditvah, upoštevanje pripomb. Državne iniciative: podpore projektom, sponzorstvo in donatorstvo, upoštevanje predlogov. Družine zaposlenih: varnost zaposlitve, dobro plačilo, zaščita delavcev, družinam prilagojen urnik dela. Fundacije: sponzorstvo in donatorstvo. Civilna gibanja: družbena odgovornost, upoštevanje praznikov in verskih običajev.

Navajajo, da načela trajnostnega razvoja v največji meri vgrajujejo v svoje poslovanje; ključni cilji so zadovoljstvo deležnikov, delovanje na področju družbene odgovornosti, varovanje okolja, ekonomska vzdržnost. Lastniki: dobri poslovni rezultati, donosnost vloženega kapitala. Zaposleni: motivacija, zadovoljstvo, urejeno in varno delovno okolje, dobra organizacijska kultura, izobraževanja, promoviranje varnosti in zdravja. Stranke: kakovostna storitev – letno

merijo zadovoljstvo strank. Dobavitelji in upniki: konstruktivno, korektno in odgovorno sodelovanje. Lokalne in širše skupnosti: družba živi z mestnim dogajanjem in podpira različne nekomercialne aktivnosti znotraj mesta.

Interese strateških deležnikov so raziskali z obsežno anketo in tako določili bistvena trajnostna področja in kazalnike. Vzpostavljena imajo številna komunikacijska orodja glede na ključne deležnike, prek katerih spremljajo njihove interese (interna orodja komuniciranja, spletno mesto, sistem Povej, osebni stiki, strokovni članki idr.). Interese deležnikov glede na svoje strateške usmeritve razporejajo v matriko bistvenosti, v kateri so opredeljena 4 vsebinska področja: korporativno upravljanje; MUMESCO (energija, infrastruktura, objekti); poslovni modeli in tehnologije; zaposleni. Vsak sklop ima opredeljenih več konkretnih interesov deležnikov. S primerjavo z matriko izpred dveh let ugotavljajo, katere teme so pri deležnikih dobile še višji pomen. Kot deležniki so opredeljeni zaposleni, kupci, dobavitelji, delničarji/finančna javnost, zakonodajalec/politična javnost/strokovne javnosti, razvojno raziskovalna skupnost, družbeno okolje.

Ne navajajo jih neposredno (v ločenem poglavju, identifikacija ter navedba konkretnih interesov), lahko pa to posredno razberemo v poglavju Odnosi s strankami. Potrošniki: zaščita zdravja in varnosti (v skladu z varnostno politiko), storitve za potrošnike (s sistematično podporo, reševanjem pritožb in sporov, o čemer izvajajo kvartalne preglede Poročila o pritožbah; izkušnje redno spremljajo še z anketami po zaključenem stiku z banko), varstvo podatkov in zasebnost (kot temeljna pravica strank) ter dostop do osnovnih storitev (omogočiti cenovno ugodno in učinkovito poslovanje z bančnimi produkti, prilagojenimi njihovim potrebam, pri čemer stranke usmerjajo v poslovanje na daljavo). Zaposleni (vprašanje št. 13). Družba: navajajo pomembne vidike, med katerimi je njihovo vključevanje v družbo (svojo podporo izkazujejo s sponzorstvi, donacijami in drugimi oblikami vključenosti v kulturne, športne,

izobraževalne, humanitarne in človekoljubne organizacije ter njihove projekte); izobraževanje in kultura (redno podpiranje slovenskega kulturnega ustvarjanja v obliki sponzorstva sezone 2020/2021 ter s podporo Managerskega koncerta, ki običajno poteka ob koncu leta in kjer se predstavijo izjemni mladi glasbeni talenti; s projektom urbanega čebelarjenja, s katerim prispevajo k ohranitvi kranjske sivke, ki je v slovenskem okolju avtohtona vrsta čebel, nadaljujejo pa s projektom Narava v mestu); ustvarjanje delovnih mest in razvoj veščin; razvoj in dostopnost tehnologije (digitalizacija v koraku z vse hitrejšim tehnološkim razvojem); bogastvo in ustvarjanje dohodka (vključevanje lokalnih dobaviteljev ter podpora lokalnih projektov in pobud lokalnih skupnosti); zdravje (različni izzivi #Vztrajam ter s sponzorstvom slovenskemu športu); družbeno koristne naložbe (glavni pokrovitelj Olimpijskega komiteja Slovenije).

V letnem poročilu ne navajajo konkretnih interesov deležnikov (npr. Sistematično v ločenem podpoglavju), temveč jih je možno posredno razbrati med besedilom drugih poglavij. Navajajo, da je odnos do vseh zainteresiranih strani zapisan v etičnem kodeksu, kjer bi verjetno našli natančnejše opredelitve (slednje pa ni del letnega poročila – deležniki, povzeti npr. pri vprašanju št. 7, so zato le nekateri – predvidevam torej, da imajo v etičnem kodeksu podrobneje razčlenjeno).

V letnem poročilu ne navajajo konkretnih interesov deležnikov (npr. Sistematično v ločenem podpoglavju), temveč jih je možno posredno razbrati med besedilom drugih poglavij, glede na strategije, ki so jih postavili zanje. Deležnike navedejo v poglavju Povezanost z družbenim okoljem: zaposleni, kupci in dobavitelji, naravno okolje ter širša lokalna skupnost. Dobavitelji in kupci – tudi pri njih spodbujajo upoštevanje trajnostnih vidikov delovanja. Družbeno okolje: uresničevanje najpomembnejših ciljev družbe, kar periodično preverjajo po merilih ECOVADIS (vprašanje 8). Naravno okolje (vprašanje 7, 8) kadri (vprašanje 13).

Krepijo medsebojne odnose v zaupanju in razumevanju. Merijo ugled in zadovoljstvo, spremljajo regularne spremembe in izvajajo zahteve in priporočila, analizirajo pritožbe in pohvale, vzdržujejo stike z vlagatelji in strankami, redno komunicirajo z mediji.

V poročilu so zapisali, da do vseh deležnikov delujejo odkrito in odgovorno. Pri tem sledijo priporočilom in pravilom javnega obveščanja, etičnemu kodeksu in zapisanim internim pravilom. Deležniki so: zaposleni, stranke, dobavitelji, delničarji vlagatelji, regulatorji, mediji, skupnosti, zunanja prodajna mreža. Za vse deležnike so opisani oblika vključevanja, cilji in najpomembnejše dejavnosti, ki so se zgodile v letu 2021.

Deležniki, ki sodelujejo in bi jim podjetje rado približalo znanje o odpadkih, so: vzgojno-izobraževalne inštitucije (dijaki, študentje), zaposleni, krajanji, partnerji, inštituti, mestna občina.

Zaposleni – skrb za zaposlene, uporabniki – skrb za oskrbo vode, obveščanje, zmerna cena – lastniki, občine – razvoj podjetja, uspešnost poslovanja, medsebojno sodelovanje, državni organi in regulatorji – skladnost poslovanja z zakoni, lokalna skupnost – razvoj družbenega okolja, vpliv na okolje, odgovorno ravnanje, dobavitelji – dolgoročno sodelovanje in spoštovanje, doseganje trajnostnih ciljev, mediji – krepitev ugleda podjetja, nevladne organizacije – družbeni razvoj, finančne institucije – informacije o doseženih rezultatih.

Deležniki: zaposleni, dobavitelji, lastniki, uporabniki storitev – stranke, širša lokalna skupnost in okolje. Odnos do deležnikov imajo napisan bolj splošno. Predvsem imajo poudarek na tem, da so zavezani na vseh ravneh poslovanja in delujejo družbeno odgovorno do deležnikov. Svoj odnos do deležnikov opisujejo kot uresničevanje odgovornosti v svoji viziji, vrednotah in kodeksa dobrega ravnanja do sodelavcev, strank in vseh drugih.

<p>Uporabniki, občine, lokalna skupnost, zaposleni, dobavitelji, država, finančne institucije, mediji, nevladne organizacije, združenja. Temeljijo na temeljnih vrednotah, do vseh deležnikov ravnajo pošteno, sledijo družbeno odgovornemu poslovanju in ohraniti okolja.</p>
<p>Vključeni so v celotno poslovanje podjetja.</p>
<p>Zavedajo se, kako so vsi deležniki pomembni in da se za javno dobro vedno najdejo skupne rešitve za dober cilj. Poimenovali so jih tudi sopotniki na prisposodbičnem čolnu, to so uporabniki, lastniki, zaposleni, dobavitelji, širša lokalna skupnost, država in nevladne organizacije.</p>
<p>S svojimi deležniki gradijo dobre odnose, saj razumejo, da v partnerskem, povezanem in spoštljivem okolju kot skupina uspevajo in rastejo. Zelo si prizadevajo za dobro komunikacijo z vsemi deležniki in si želijo, da so tudi oni trajnostno naravnani. Deležniki: zaposleni in socialni partnerji, kupci blaga in storitev, organizatorji tržnih aktivnosti in borze, nacionalne institucije EU in regulatorji, finančne institucije.</p>
<p>Premislek o financah za trajnostni razvoj; finančna pismenost žensk – pot do pomembnih sprememb; pobuda #withEARTH; pridružitve podnebni investicijski platformi za Afriko; naša ambicija: postati banka z globalnim vplivom; prizadevanje za spremembe in grajenje prihodnosti; bančništvo za trajnostno prihodnost vseh izmed nas.</p>
<p>Zaposlovanje, kadri, plače, izobraževanje, varstvo okolja, družbena odgovornost, raziskave, razvoj in načrt, kakovost poslovanja</p>
<p>Organizacija se zaveda, da so dobri odnosi z vsemi deležniki v njenem okolju odvisni tudi od pravočasnega, transparentnega in korektnega komuniciranja. Informacije o poslovanju, novostih in dogodkih javnostim posreduje bodisi neposredno bodisi po različnih</p>

komunikacijskih kanalih.
Odnos do zaposlenih (višina plač, načelo enakega plačila za enako delo, družini prijazno podjetje), odnos do okolja (spoštovanje in preseganje okoljevarstvenih standardov), odnos do skupnosti (sponzorstva, donacije, korporativno prostovoljstvo) in odnos na trgu do kupcev in dobaviteljev (zagotavljanje kakovosti, plačevanje v razumnih rokih).
Osnovna strategija družbe se nanaša na njeno osnovno poslanstvo – zagotavljanje pitne vode za občane po najvišjih standardih, vzdrževane in urejene ceste ter javne površine v občinah ustanoviteljicah, skrb za upravljanje odpadnih voda, skrb za zbiranje, ločevanje in obdelavo odpadkov ter javno ozaveščanje občanov o varovanju okolja.
Poleg zaposlenih štejejo med najpomembnejše deležnike lastnika družbe, regulatorje v Sloveniji in Evropski uniji, odjemalce in dobavitelje ter partnerske organizacije. Za tri ključne skupine družbenikov izvajajo tri temeljne koristi, to so: odjemalcem omogočajo stalno razpoložljivost električne energije, za državo stabilnost sistema in stabilnost družbe, za druge elektroenergetske pa je družba ELES hrbtnica, ki jim omogoča izvajanje njihovih tržnih aktivnosti.
Občina, odjemalci – opravljanje gospodarske javne službe, druge dejavnosti, investiranje v širjenje mreže
V sklopu Politika kakovosti podjetja se dotaknejo poštenega dialoga z vsemi deležniki – učinkovito poslovanje je odsev timskega dela zaposlenih – zagotavlja trajen in uravnotežen razvoj na družbeno odgovoren način.
Deležniki so celotna skupina, slovensko zdravstvo in pacienti – v interesu jim je sinergija vseh deležnikov, izgradnja nove bolnišnice v Ljubljani, razvoj zdravstvenih programov itd.

Deležniki so vlada, ministrstva, SDH, sindikati, upokojenska združenja, delodajalska združenja, strokovna združenja, naložbe in zaposleni – postavljajo in zagotavljajo standarde kakovostnega in zanesljivega poslovanja na področju pokojninskih zavarovanj – vključenost, ustvarjalnost, transparentni odnosi, korektni odnosi itd.

Kupci (kakovosten servis, razumljiva in prijazna ponudba blaga in storitev, obvladovanje tveganj, spoštovanje pogodb, »zelena« komunikacija), dobavitelji (dolgoročna in cenovno ugodna dobava električne energije, zemeljskega plina in drugega trgovskega blaga, dobri poslovni odnosi, spoštovanje pogodb, varovanje informacij, plačilna disciplina, varovanje osebnih podatkov in drugih informacij, jasne okoljske zahteve glede dobave blaga in izvajanja storitev ter ravnanja z odpadki), zaposleni (urejeno delovno okolje, stimulativne plače, spoštovanje pogodb, kolektivne pogodbe in drugih aktov, medsebojno spoštovanje in korektni odnosi, jasna navodila in povratne informacije ter dialog, varovanje osebnih podatkov, sodelovanje pri upravljanju), lastniki (primerna višina in stabilnost izplačila dobičkov, rast vrednosti družbe, spoštovanje kodeksa korporativnega upravljanja ter priporočil in pričakovanj SDH), pooblaščen revizorji, FURS, inšpektorati (sestavljanje računovodskih izkazov in letnega poročila v skladu z določbami ZGD-1, standardi računovodskega poročanja SRS in MSRP, obračunavanje in plačevanje davkov in drugih dajatev v skladu z zakonodajo, poslovanje v skladu z zakoni, pravilniki in drugimi uredbami). Lokalne skupnosti, športne in kulturne institucije (donacije in sponzorstva, skladnost delovanja z zakonodajo in lokalnimi predpisi z vidika ravnanja z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu in varovanja informacij); Agencija za energijo (sodelovanje v pripravah zakonskih aktov, dajanje pripomb in pobud glede dogajanja na trgu z energenti, prilagajanje novim smernicam in ureditvam, pošiljanje podatkov in poročil v postavljenih rokih), SODO (delovanje v skladu s pogodbo, sodelovanje v pripravah zakonskih aktov, dajanje pripomb in pobud glede dogajanja na trgu z energenti, prilagajanje novim smernicam in ureditvam); Energetska zbornica Slovenije (delovanje v okviru

SVDEE, sodelovanje v razpravah na temo zakonodaje); pristojna ministrstva (spoštovanje zakonodaje, odzivnost na zakonodajne osnutke), agregatorji (sodelovanje pri pripravi, razvoj novih sistemskih storitev).

Družba: sponzorstva, donacije, sodelovanje na različnih prireditvah. Zaposleni: skrb za dobre delovne razmere, zdravje in varnost, osebni in strokovni razvoj, socialno varnost. Poslovni partnerji: kibernetična varnost.

Zaposleni: ustvarjalno delo in razvoj, dobri odnosi, pošteno plačilo, skrb za varnost in zdravje, dolgoročna poslovna stabilnost; predstavnik lastnika: uresničevanje zakonsko opredeljene vloge družbe, pričakovana realizacija, poslovna stabilnost, izboljšanje praks korporativnega upravljanja, trajnostni razvoj, donos kapitala; nadzorni svet: uspešno poslovanje, skladnost poslovanja; Ministrstvo za infrastrukturo: uresničevanje zakonsko opredeljene vloge družbe, poslovna stabilnost, posredni ekonomski vplivi; Javna agencija RS za varnost: nacionalni program varnosti cestnega prometa; Ministrstvo za finance: obvladovanje jamčevalnega dolga s poroštvu RS, zagotavljanje finančne vzdržnosti; uporabniki avtocestnega omrežja: upoštevanje predlogov in pripomb, skrb za varnost in zadovoljstvo, informiranje o stanju na cestah; interesna združenja avtoprevoznikov v okviru GZS in OZS: upoštevanje predlogov in pripomb, skrb za varnost in zadovoljstvo, posredni ekonomski vplivi; širša javnost: transparentnost delovanja, lokalne skupnosti, civilne iniciative, posamezniki: prejete zahteve, pobude; mediji: ažurno in transparentno odgovarjanje na novinarska vprašanja, obveščanje o poslovanju družbe; dobavitelji: jasne zahteve in razpisni pogoji, izpolnjevanje pogodbenih obveznosti; nevladne organizacije in zavodi: transparentnost poslovanja, dolgoročna poslovna stabilnost, posredni ekonomski, družbeni in okoljski vplivi; zunanji deležniki – Evropska komisija, Evropsko strokovno združenje avtocestnih koncesionarjev in upravljavcev avtocest in hitrih cest: uveljavljanje zakonodaje EU.

Zaposleni – zagotavljanje varnega delovnega okolja, ničelna toleranca do nasilja, trpinčenja ali nadlegovanja na delovnem mestu, izvajanje poštenih praks zaposlovanja in napredovanja, vseživljenjsko učenje (Politika trajnostnega poslovanja)

Zaposleni – omogočanje razvoja in napredovanja, izobraževanje, prizadevanje za ohranjanje spoštljivih odnosov, osebno dostojanstvo zaposlenih, preprečevanje diskriminacije; družbeniki – enakopravna obravnava, izvrševanje pravic, odločilen vpliv pri temeljnih usmeritvah razvoja družbe; kupci/uporabniki – osebna obravnava, redna komunikacija, ažurne objave, izdajanje strokovnega in promocijskega materiala; dobavitelji – spoštovanje poslovnih dogovorov, izpolnjevanje obveznosti, vzpostavljanje trdnega partnerskega odnosa; državni organi – profesionalni odnos; mediji – dvosmerna komunikacija, posredovanje informacij o poslovanju družbe; strokovna javnost – predstavljanje informacij o poslovanju in razvoju; lokalna skupnost in nevladne organizacije – združevanje svojih poslovnih vizij s širšo družbo, zavezano je rešitvam za skupno dobro.

Zaposleni: vključevanje, izboljševanje delovnega okolja, upravljanje uspešnosti, rasti in razvoja, obveščanje zaposlenih, rast in razvoj, dobro delovno okolje, zdravje in varnost. Vlagatelji: obveščanje o poslovnih rezultatih, napovedih in strategiji banke, dobivanje informacij o temah in pobudah, razprava o strategiji banke in pridobivanje povratnih informacij. Prebivalstvo/fizične osebe: gradnja odnosov, prodaja in zakonske obveznosti. Poslovne stranke: gradnja odnosov, prodaja in zakonske obveznosti. Dobavitelji in pogodbeni partnerji: redni stiki za razpravo o sodelovanju, reševanje pritožb, razširitev pogodbene vsebine, povratne informacije o letnem ocenjevanju. Regulatorni organi: proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja, poročanje, inšpekcijski pregledi in revizije

Zaposleni – skrb za zaposlene in uresničevanje skupnih ciljev, javnost – skrb za okolje in povečevanje uporabe obnovljivih virov energije, razogljičenje energetskega sektorja, stranke in partnerji – kakovostne storitve
V poglavju »poslanstvo« v letnem poročilu podjetje navaja, da je bilo ustanovljeno z namenom, da zaposlenim v podjetjih ustanoviteljih zagotovi boljšo pokojnino in posledično lepšo prihodnost prek ugodnih pogojev pri pokojninskem varčevanju.
Lastnik – doseganje postavljenih ekonomskih in drugih ciljev; nacionalni in evropski organi – zeleni prehod bo potekal s čim manj negativnimi vplivi na udeležence, zaposleni – vzpostavljen svet delavcev in vključenost v nadzorni svet in revizijsko komisijo za zagotavljanje aktivnega dialoga.
Podjetje v svoji viziji v letnem poročilu zapiše, da bo strankam omogočalo kakovostno storitev, lastnikom pa primeren donos na kapital.
V odstavku o trajnostnem razvoju je navedeno, da podjetje pri svojem delovanju upošteva vplive podjetja na širše okolje, vpliv na zaposlene, stranke in druge deležnike in spremlja prispevek k doseganju okoljskih ciljev. Naštejejo tudi temeljna načela družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja, ki jim sledijo.
Stranke in lastniki – povečanje uporabe prenosnega sistema, partnerji – širitev in krepitev mednarodnih povezav, družba – uvajanje energetske rešitve prihodnosti
Podjetje v letnem poročilu navaja, da je del vizije ohranjanje zadovoljstva uporabnikov in zaposlenih, sodelovanje z lokalno skupnostjo, zagotavljanje dobrega poslovanja (lastniki).
Stranke – povečan obseg poslovanja in izboljšanje storitev za stranke

Podjetje v svojem letnem poslovnem načrtu v letnem poročilu napiše, da se zaveda svoje odgovornosti do uporabnikov, zaposlenih, delničarjev in družbene skupnosti. Napišejo tudi, da ima družba v strategiji opredeljene strateške cilje, med katerimi so vključeni tudi vidiki trajnostnega poslovanja in se nanašajo predvsem na poslovno in finančno uspešnost, odgovornost do naravnega in družbenega okolja, zaposlene in tehnično-tehnološki razvoj.

Stranke – skrb za zadovoljstvo, lastniki in zaposleni – skrb za konkurenčnost, zaposleni in partnerji – medsebojno spoštovanje

Vir: lastni prikaz in letna poročila

Ugotavljamo, da so podjetja pri razkrivanju deležnikov razkrivala zelo različne vsebine. Glavne ugotovitve lahko povzamemo v spodnjih alinejah:

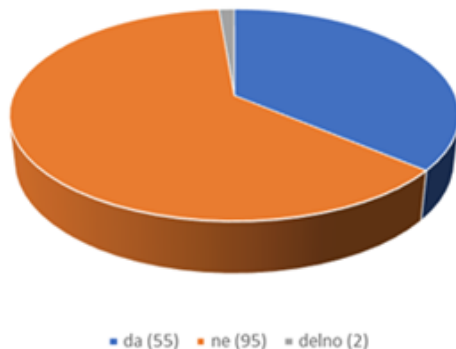
- velik poudarek dajejo tudi notranjim deležnikom (zaposlenim),
- zunanje deležnike (kupce, dobavitelje, poslovne partnerje) omenjajo ali naštevajo; pri tem pa v glavnem opisujejo brez merljivih kazalnikov, da si želijo dobrega odnosa z njimi in zadovoljiti njihove interese,
- samo v nekaj poročilih je bilo natančneje razkrito, kakšni so konkretni odnosi s posameznimi deležniki.

Tukaj vidimo še kar nekaj priložnosti za izboljšave v trajnostnih poročilih, predvsem glede večje sistematičnosti razkritij, kot jih je že predlagal inštitut Ekvilib, in seveda v prihodnje v skladu s sprejetimi Evropskimi standardi računovodskega poročanja o trajnosti (ESRS). O teh temah govorijo ESRS S1 (lastna delovna sila), ESRS S2 (Delavci v vrednostni verigi), ESRS S3 (Prizadete skupnosti) in ESRS S4 (Potrošniki in končni uporabniki).

Naslednje vprašanje, ki smo si ga postavili pri analiziranju poročil o trajnostnem poslovanju, se nanaša na sedmo vprašanje: Ali trajnostno poročilo vsebuje opis izvajanja strategije podjetja v povezavi z zadevami trajnosti?

Slika 6: Opis izvajanja strategije v povezavi z zahtevami trajnosti

Opis izvajanja strategije v zvezi z zahtevami trajnosti

Vir: lastni prikaz

Ugotavljamo, da je 55 podjetij v trajnostnem poročanju, ki je lahko bilo ali v obliki ločenega trajnostnega poročila ali v poglavjih letnega poročila, poročalo o izvajanju strategij podjetja v povezavi z zadevami trajnosti. V nadaljevanju na kratko povzemamo opis izvajanja strategij.

53

Preglednica 6: Povzetek poročanja o izvajanju strategij v povezavi s trajnostnimi zadevami

Zbiranje odpadnega papirja, varčevanje z energijo pri osvetljevanju prostorov, ozaveščanje zaposlenih z varčevanjem pri uporabi klimatskih naprav za hlajenje in ogrevanje, varčevanje pri papirju, tonerjih. Zbiranje izrabljenih tonerjev in kartuš za nadaljnjo ustrezno ekološko obravnavo.

S svojim delovanjem pripomore k prilagajanju in odpornosti proti podnebnim spremembam, zagotavljanju poplavalne varnosti, bogatenju zalog pitne vode. Izvajanje je bil monitoring stanja površinskih voda v pretočnih akumulacijah, monitoring radioaktivnosti v okolju na območju, odstranjevane so bile invazivne tujerodne rastlinske vrste.

Ločeno zbiranje različnih komunalnih odpadkov (steklo, pločevinke,

kartonaža, odpadki zdravstva)
<p>Racionalna raba energije in odgovorno ravnanje z okoljem. Sodelujejo pri projektu PURE, s katerim javnemu in storitvenemu sektorju omogočajo pridobitev nepovratnih sredstev za različne ukrepe učinkovite rabe energije, ozaveščajo kupce o rabi obnovljivih virov energije, ločujejo odpadke, stranke spodbujajo k uporabi e-storitev, stremijo k brezpapirnemu poslovanju.</p>
<p>Trudijo se zmanjšati odpadke s preprečevanjem, zmanjšanjem, recikliranjem in vnovično uporabo. Beležijo in merijo: ravnanje z odpadki (nevarni odpadki, povezani s proizvodnjo, so se zmanjšali), emisije v zrak (ogljikov dioksid, skupne emisije CO² so se znižali v primerjavi s prejšnjimi leti).</p>
<p>Zbiranje odpadnega papirja, uporaba odpadnih materialov, uporaba okoljskih certificiranih čistil</p>
<p>Glede na to, da je dejavnost prometa eden večjih povzročiteljev onesnaževanja okolja, skoraj vsa njihova tovorna vozila izpolnjujejo evropske zahteve o dovoljenih količinah izpušnih plinov in stopnji hrupnosti. Izbirajo dobavitelje, ki imajo visok delež EKO-motorjev; prehajajo na brezpapirno poslovanje, varčujejo z energijo v skladiščih in poslovnih prostorih: na strehe skladišč so postavili sončne elektrarne. Skrb za okolje prek internega komuniciranja prenašajo na zaposlene.</p>
<p>Sporočajo, da je bil izdelan program za ravnanje z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu. Aktivnosti se izvajajo.</p>
<p>Skrb za kakovost gozdov v Sloveniji: z večnamenskim gospodarjenjem z gozdovi zagotavljajo, da gozd ni le surovina. Po ekološki funkciji izrazito prepuščajo razvoj gozdnih ekosistemov naravi. Pridobili so certifikat organa Soil Association, ki redno izvaja zunanje nadzore.</p>
<p>Zmanjševanje ogljičnega odtisa bodo dosegli s tehnološkimi izboljšavami in prilagajanjem delovanja jeklarske družbe. Načrtovane</p>

<p>spremembe bodo uresničili s projekti, prijavami na razpise, povezane s podnebno politiko EU.</p>
<p>V letu 2021 so poskrbeli za nabavo novih vozil. S tem bodo zmanjšali izpust in posodobili svoja prevozna sredstva.</p>
<p>Sprejeli so Resolucijo o dolgoročni podnebni strategiji do leta 2050, ki temelji na zmanjševanju emisij TGP, učinkoviti rabi energije in zmanjševanju njene porabe, podnebni pravičnosti, pravičnem prehodu in znanstvenih dognanjih.</p>
<p>Uspelo jim je digitalizirati sistem za upravljanje omrežja, ta projekt je trajal dve leti. Sistem so digitalizirali, saj želijo vključevati vse več elektrike, proizvedene iz obnovljivih virov, ki pa pride z velikimi nihanjem, na katera se bo nov sistem prilagajal za čim bolj tekoč pretok energije. Prav tako že preizkušajo dinamične tarife in vzpostavili so prvi trg prilagodljivosti v tem delu Evrope. Veliko dela posvečajo tudi poenostavitvi digitalizacije za uporabnike. Uvajajo tudi izboljšave v postopkih in materialih pri izgradnji omrežja. V sodelovanju z naravovarstvenimi organizacijami razvijajo za ptice in druge živali varne elemente nadzemnega in podzemnega omrežja. K trajnostnim ciljem pa prispevajo tudi z učinkovitim načrtovanjem in obratovanjem sistema, da dosegajo zelo nizke izgube energije.</p>
<p>Razvoj distribucijskega elektroenergetskega sistema zaradi priključevanja razpršenih virov, večja poraba električne energije zaradi zelenega prehoda, digitalizacija poslovanja, dolgoročno stabilna likvidnost, zanesljiva in kakovostna oskrba z električno energijo, umeščanje infrastrukture Elektro v okolje, prenos znanja na delovnem mestu, varnost in zdravje pri delu.</p>
<p>Cilje dosegajo v trikotniku: partnerstvo z zaposlenimi, družbeni steber in okoljski steber</p>

Zaposleni: spremljanje strukture; zagotavljanje razvoja (izobraževanja, ugodnosti in prireditve); skrb za varnost in zdravje pri delu. Korporativno: povečati verjetnost prepoznavanja priložnosti in nevarnosti, delovati v skladu z zakonskimi predpisi, internimi pravili, dobrimi poslovnimi praksami ter etičnimi načeli. Dobavitelj: sklenitev partnerskega odnosa z družbeno odgovornimi dobavitelji, ki sledijo razvoju na strokovnem področju hotelirstva. Kupci: sistematično spremljanje zadovoljstva, sistem razreševanja reklamacij; razvijati goste na zdrav in okolju prijazen način (večina storitev se opira na stvaritve in darove narave in se jih trudijo ohraniti čim bolj nedotaknjene – zmanjševanje in preprečevanje nastajanja odpadkov, recikliranje, odlaganje odpadkov na trajnih odlagališčih – ekološka ozaveščenost); poseben poudarek na varnosti dopustovanja od pandemije covid-19 naprej. Družbeno okolje: s stabilnim poslovanjem (varnost delovnih mest) in sodelovanje z lokalnimi organizacijami. Naravno okolje: čisto in zdravo okolje, v katerem deluje družba – ob zakonodaji tudi interni pravilniki, uporaba okolju prijaznih materialov in naprav, spremljanje kazalnikov in periodično izvajanje meritev.

Način doseganja postavljenih strategij/ciljev zelo podrobno opisujejo v celotnem poglavju letnega poročila 2.12, ki se nanaša na trajnostne zadeve. Ob priložnostih navajajo tudi tveganja trajnostnega razvoja.

Podrobno opisujejo vsako navedeno področje (navedeno pri vprašanju 4), pri čemer strategija temelji na omenjenih glavnih treh stebrih trajnostnega razvoja, kjer so opredeljena ključna področja delovanja.

Za vsak trajnostni cilj OZN do 2030 (vprašanje 4) ločeno v posameznih podpoglavjih navajajo svoja prizadevanja za doseg teh ciljev. Št. 1: široki dostop do storitev ter storitve za ranljive skupine. Št. 9: zaposlovanje in usposabljanje invalidov ter sponzorske in donatorske aktivnosti. Št. 3: pametni sistem integriranega zdravstva. Št. 7: sistem učinkovitega ravnanja z energijo. Št. 12: ob sistemu učinkovitega ravnanja z energijo še brezpapirno poslovanje. Št. 8: celovite IKT-rešitve ter družini prijazno podjetje. Št. 11: pametna mesta, pametne

tovarne in industrija.

Zavedajo se pomembnosti spodbujanja ustreznega ravnanja uporabnikov, njihovega motiviranja in tudi nagrajevanja – sistematično pristopajo k različnim akcijam ozaveščanja: finančne spodbude za pripeljane ločene frakcije, spodbujanje domačega kompostiranja (brezplačni kompostniki), organiziranje različnih zbiralnih akcij, številna predavanja, predstavitve za zainteresirano javnost, razvojni projekt DEPO. Ravna se po strategiji Zero Waste, h kateri so občine ustanoviteljice pristopile v letu 2014.

V poglavju Trajnostni razvoj imajo strategije razdeljene na 3 področja. Družbena odgovornost (do uporabnikov, lastnikov, poslovnih partnerjev, zaposlenih): poslovanje v skladu z etičnimi in moralnimi standardi; seznanjanje s storitvami, novostmi in dogodki; sofinanciranje pri izvedbi športnih, kulturnih in humanitarnih prireditev; odgovornost do zaposlenih (navajam pri vprašanju št. 13). Okoljska odgovornost: stremijo k zmanjševanju negativnih vplivov dejavnosti – nadzor infrastrukture, vzdrževanje, nadomeščanje z rešitvami, ki so prijaznejše okolju. Spremljanje in izpolnjevanje veljavne okoljske zakonodaje. Ozaveščanje občanov o okoljskih tematikah. Finančna odgovornost: skrb, da zunanji ponudniki v dogovorjenem roku prejmejo plačilo za storitve/izdelke. Izvajanje dopolnilnih dejavnosti kot trud za kritje izgub pri posameznih dejavnostih obveznih gospodarskih javnih služb.

Zaposleni (vprašanje 13). Odnos do okolja: čim manjši vpliv nanj, tj. zmanjševanje negativnih vplivov v obliki lastnih odpadkov, toplogrednih plinov, uporabe zemeljskega plina, svetlobno onesnaženje, hrup, uporaba pitne vode za sanitarije, uporaba pesticidov, ravnanje z nevarnimi snovmi. Navajajo konkretne podatke za leti 2020 in 2021 glede porabe električne energije, vode, zemeljskega plina, dizelskega goriva ter neosvinčenega bencina. Zbrane odpadke po vrstah spremljajo glede na težo in to predstavljajo. Varovanje okolja navajajo kot svojo primarno nalogo, zato na tem področju izobražujejo tudi zaposlene, učence ter seznanjajo strokovne službe za prenos rešitev v prakso;

seznanjajo se z novimi tehnologijami.

Določene imajo 3 stebre trajnostne strategije, pri katerih navajajo trajnostne cilje OZN do leta 2030, h katerim stremijo. Nizkoogljična energetska družba: energetska neodvisnost, energetska učinkovitost, lastna proizvodnja elektrike iz obnovljivih virov energije, čistejši energetski mikš, trajnostna mobilnost; do leta 2025 so se zavezali znižati ogljični odtis lastne dejavnosti za 40 %; navajajo cilje OZN št. 7, 8, 15, 9, 3, 11, 12, 13. Partnerstvo z zaposlenimi in družbenim okoljem: izobraževanje, razvoj zaposlenih in njihovih kompetenc, spremljanje zadovoljstva, nediskriminacija, zdravje in varnost pri delu, družbena odgovornost in korporativno prostovoljstvo; navajajo cilje OZN št. 3, 5, 8, 9, 17. Krožno gospodarstvo: zmanjšanje primarnih surovin, zmanjšanje bioloških odpadkov, vnovična raba odpadne vode za avtopralnice, čiščenje komunalnih odpadnih voda, čiščenje in vnovična raba industrijskih odpadnih voda; navajajo cilje OZN št. 8, 9, 11, 12, 13, 15. Glede na 4 stebre matrike bistvenosti (vprašanje št. 6), ki upošteva interese deležnikov, za vsakega izmed stebrov navajajo številne strateške in konkretne cilje. Akreditirane imajo številne standarde (npr. ISO 17020, 17025, 9001, 14001, 27001, 45001), njihov laboratorij ima akreditiranih 54 metod na področju preizkušanja naftnih proizvodov; ravno tako imajo številna okoljevarstvena dovoljenja. Do zdaj so prejeli osem certifikatov Program odgovornega ravnanja (POR), ki je globalna pobuda kemijske industrije za izboljšanje svojega gospodarjenja na področju varovanja zdravja, varnosti in okolja.

Povzeto opisano pri vprašanju št. 4; sicer pa opredeljujejo v dveh podpoglavjih. Skrb za domače okolje: za prihodnja leta si postavljajo ambiciozne cilje na področju odnosov (do strank in zaposlenih ter tudi do celotnega okolja), tako eden izmed stebrov strategije poslovanja v prihodnosti postaja tudi krepitev družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja – s prilagojenimi produkti, lastnim ravnanjem ter spodbujanjem financiranja okoljsko in družbeno trajnostnih projektov načrtujejo doseči pozitiven odziv pri strankah, z visoko stopnjo zavedanja pomembnosti dolgoročne trajnostne usmerjenosti pri preoblikovanju

poslovnih modelov in zagotavljanju dolgoročnega preživetja in uspešnega poslovanja v novih okoliščinah; ob tem s svojo podporo motivirajo in spodbujajo zaposlene, stranke, poslovne partnerje, olimpijce in tudi širše družbeno okolje; upravljanje organizacije: že vrsto let si prizadevajo biti družbeno odgovorni in podpirajo trajnostni razvoj, pri tem pa upoštevajo strukturo standarda ISO 26000. To izkazujejo z različnimi načini podpore, sponzorstev, donacij in drugih oblik. Navajajo še spoštovanje človekovih pravic in kadrovske politike (več v vprašanju št. 13). Zavedajo se tudi odgovornosti do okolja, zato sledijo ciljem okoljske politike v Republiki Sloveniji in širše. Navajajo, da so za E-okoljski del ESG organizirali predstavitev in delavnico za višje in srednje vodstvene delavce, za vse zaposlene v banki in leasing družbah pa so pripravili digitalno učno vsebino s preverjanjem znanja. Začeli so projekt ESG za izvedbo operativnih nalog, primarno osredotočenih na E-okoljski del ESG, posebej na izgradnjo zelenega portfelja naložb banke. Načrtujejo razvoj zelenih produktov za vse segmente strank, posebej tistih v segmentu podjetij, ki že nakazujejo povpraševanje po tovrstnih produktih banke. S pobudami bodo pospešili aktivnosti za lastno zmanjšanje odtisa CO² kot zgled transformacije v okoljsko trajnostno naravnost. Vključili so se v članstvo okoljsko naravnanih združenj, kar bodo v letu 2022 še razširili, vključno s članstvom v UNEP FI. Z matično banko so oblikovali stalen komunikacijski kanal, imajo sestanke za preverjanje napredka in izmenjavo informacij, pomagajo z usmeritvami in širjenjem najboljših praks prek posebne organizacijske enote ESG, Direktorata z zaposlenimi, ki so mu dodeljene posamezne naloge ESG. Aktivno sodelujejo v delovnih skupinah Združenja bank Slovenije s ciljem izmenjave informacij z regulatornega področja ESG in oblikovanja skupnih usmeritev in stališč.

Strategije povzemam pri vprašanju 4. Njihovo izvajanje poteka skozi integriran sistem vodenja, usklajen s standardi ISO 9001, 14001, 45001 ter SEVESO. Z uporabo modela poslovne odličnosti EFQM sledijo ciljem teh strategij, katerih namen je sistematično in učinkovito vodenje kakovosti, ravnanje z okoljem ter dvojni sistem varnosti in zdravja v vseh poslovnih procesih družbe, posledica česar je večja uspešnost, učinkovitost, konkurenčnost in trajnostni razvoj. Odgovornost do naravnega okolja: zavezanost ISO 14001, načelo trajnostnega gospodarjenja z naravnimi viri ter celovit sistem odgovornega ravnanja z okoljem – z doseganjem standardov so vplivi na obremenitev okolja minimalni. Aktivno deluje kolegij EKO (opredelitev okoljskih ciljev, programi za njihovo doseganje, spremljanje vplivov in ukrepanje). Izvajajo načrtovane monitoringe, kar jim omogoča oceno doseganja postavljenih strategij po različnih obdobjih. ZAPOSLENI (povzemam pri vprašanju 13). Širša družb. skupnost: sistematično gradijo odnose z lokalno skupnostjo, želijo prispevati k večji kakovosti bivanja – zato spodbujajo razvoj izobraževanja, športa, kulture, varovanja naravnega okolja ter humanitarne dejavnosti (podpiranje nepridobitnih organizacij z donacijami); sodelujejo z izobraževalnimi ustanovami, organizirajo dneve odprtih vrat. Prek svoje spletne strani ažurno komunicirajo z objavljanjem novic in drugih aktualnih zadev glede poslovanja družbe, ob tem uporabljajo tudi glasila lokalne skupnosti.

V poglavju Trajnostni razvoj navajajo, da se zavedajo vloge v trajnostno naravnem gospodarstvu in jo aktivno sooblikujejo. Jasno definirano imajo Politiko pridobivanja virov na trajnostni način (ne uporabljajo več fosilnih goriv, skoraj v celoti so prišli na biomaso, ki jo na okolju prijazen način predelujejo v zeleno energijo). Tudi svoje dobavitelje aktivno spodbujajo in ocenjujejo pri njihovem upoštevanju trajnostnih vidikov, pomagajo jim pri vzpostavljanju lastnih procesov v skladu s trajnostnimi načeli. Aktivni so tudi pri zagotavljanju ustreznosti z zakonodajo REACH. Kadri (opisujem pri vprašanju št. 13.) Raziskave in razvoj: navajajo, da veliko pozornosti usmerjajo tudi v svetovanje kupcem pri prilagajanju njihovih tehnologij okoljskim in varnostnim zahtevam pri uporabi njihovih izdelkov; za nadaljnje usmeritve pa med drugim navajajo razvoj okolju in zdravju prijaznejših surovin in izdelkov. Poglavje Povezanost z družbenim okoljem: delujejo v smeri uresničevanja najpomembnejših ciljev družbe (blaginja, spoštovanje človekovih pravic, delovanje skladno z zakonodajo ter stremenje k trajnostnemu razvoju). Svojo družbeno odgovornost periodično preverjajo po merilih ECOVADIS. Poglavje Ravnanje z okoljem: na področju obratovalnih monitoringov so izvedli vse predpisane meritve v letu 2021 (ustrezni rezultati); izvajali so trajne meritve emisij prahu in CO, NO in celokupnega ogljika, iz kotla na lesno biomaso; izveden je bil monitoring celotnega nabora vseh parametrov na izpustu na kotlu na lesno biomaso (velik del izmerjenih vrednosti je bil pod mejo detekcije), imajo sistem za čiščenje odpadnega zraka. Nevarne odpadke oddajajo pooblaščenemu izvajalcu. Velik del aktivnosti na področju ravnanja z okoljem je vezan na energetiko. Implementiran imajo sistem vodenja ter standarda ISO 9001 in 14001.

Pridobivajo spoznanja in usmeritve, ki jih poskušajo v največji možni meri upoštevati pri poslovanju ter razvoju produktov in storitev.

Strategija podjetja je osredotočenost na globalni cilj trajnostnega razvoja OZN-zdravje in dobrega počutja, ki temelji na zdravju v družbi, kakovostni odnos do vseh deležnikov, merila ESG, vzpostavljanje ključnih kazalnikov za merjenje uspešnosti in uresničevanje

postavljenih ciljev, spodbujanje korporativnega odgovornega ravnanja.
Strategija podjetja je osredotočenost na globalni cilj trajnostnega razvoja OZN-zdravje in dobrega počutja, ki temelji na zdravju v družbi, kakovostni odnos do vseh deležnikov, merila ESG, vzpostavljanje ključnih kazalnikov za merjenje uspešnosti in uresničevanje zastavljenih ciljev, spodbujanje korporativnega odgovornega ravnanja.
Javnost želijo poglobljeno ozaveščati o porabi pitne vode, o varčevanju s pitno vodo, zbiranju in ločevanju odpadkov.
Ekonomski vidik – zaposleni, pregled vode, okoljska dajatev, vodno povračilo, izobraževanje, donacije, družbeni vidik, okoljski vidik – obnovljene energije, poraba električne energije
Zahteva trajnostnega poslovanja je uresničevanje načrtanih poti trajnostnega razvoja podjetja. Ukrepi za spodbujanje in izmenjava dobre prakse med podjetji, razvoj novih tehnologij in inovacij.
Realizacija postavljenih ciljev iz Strateškega razvojnega programa 2025.
Postavili so si konkretne cilje za vse vidike trajnostnega razvoja (družbene, ekonomske in okoljske).
Varčevanje z vodo, ravnanje z odpadki, družini prijazno podjetje, kakovost poslovanja, varovanje okolja
Zmanjševanje emisij metana, izvajanje okoljskega monitoringa za zmanjševanje vplivov na okolje zaradi odvzema vode, izobraževanje zaposlenih
Družba bo sledila smernicam na področju ekologije in zelene energije ter tako vlagala svoja sredstva v projekte elektrifikacije voznega parka, racionalizacijo in zniževanje energetske izgube, gradnjo sistemov za soproizvodnjo toplote in električne energije, energetske obnovo

<p>objektov, postavitev dodatnih košev za odpadke v vseh treh občinah, zbiranje dodatnih vrst nevarnih odpadkov ter ozaveščanje uporabnikov.</p>
<p>Strankam ponujajo naložbeno zavarovanje v zeleno prihodnost, ki izpolnjuje stroga merila avstrijskega certifikata za okolje. Ta certifikat pa lahko prejmejo le tista podjetja, ki so zaradi svojih naložbenih strategij bolj trajnostno naravnana.</p>
<p>Spreminjanje poslovanja, reorganizacija, ohranjanje zaposlitev (invalidi so ranljivejša skupina delavcev), izboljševanje delovnih razmer ...</p>
<p>Banka je usmerjena na okoljsko sprejemljive oblike delovanja. Pridobiva vire za financiranje zelenih projektov. Deluje kot iniciator naložb v trajnostno gospodarstvo ter zagovornik krožnega gospodarstva. S svojo zeleno strategijo je nadgradila orodje za evidentiranje trajnosti poslov financiranja ter vzpostavila osnovne mehanizme za ugotavljanje s tem povezanih tveganj. Vzpostavila je mehanizme, ki bodo spodbujanje trajnosti s posameznih zelenih projektov preusmerili na celoten portfelj banke.</p>
<p>Kjer je mogoče in za podjetja, kjer so podatki na voljo: spremljanje izpustov toplogrednih plinov, vpliva na okoljsko raznolikost, vpliva na onesnaženje voda, količino ustvarjenih nevarnih odpadkov; vpletenost v prodajo in proizvodnjo spornega orožja, vpletenost v sporne etične prakse. Po potrebi izključevanje takih podjetij iz portfelja.</p>
<p>Trajnostno poslovanje: z uvedbo okvira trajnostnega razvoja se je skupina uradno zavezala k vključitvi trajnosti v svoje bančno poslovanje. Izvaja se merjenje ogljičnega odtisa iz naslova operativnega delovanja, pa tudi meritve uporabe papirja in načrti za zmanjševanje, spremljanje porabe električne energije. Trajnostno financiranje: svojo glavno poslovno dejavnost uporablja za spodbujanje trajnostnega razvoja (brezpapirno poslovanje, ugodnosti za financiranje nakupa ali gradnje pasivnih hiš, sodelovanje s trgovcem in financiranje njegovih strank pri nakupu sončnih elektrarn, baterijskih hranilnikov in toplotnih črpalk, financiranje projektov, ki se nanašajo na zeleni prehod podjetij,</p>

financiranje naložb v energetska infrastrukturo, telekomunikacijsko omrežje, omrežje oskrbe z vodo, gradnjo kulturnih in šolskih objektov ter energetska učinkovitost. Družbena odgovornost: humanitarne dejavnosti, spodbujanje podjetništva, skrb za okolje, pomoč mladim družinam, vključitev ranljivih skupin, podpora poklicnim in mladinskim športom, varstvo kulturne dediščine, financiranje opismenjanja.

Strategije podjetja vključujejo trajnostne interne prakse (poročila ogljičnega odtisa podjetja za načrtovanje zniževanja emisij, elektrifikacija voznega parka in spodbujanje trajnostne mobilnosti) in ponujanje trajnostnih produktov in storitev. Smisel obojega je zmanjševanje izpustov CO² in povečevanje pridobivanja energije iz obnovljivih virov. V letu 2021 so pripravili tudi dolgoročen strateški razvojni načrt, ki predvideva razogljičenje Slovenije do leta 2035 (v trajnostnem poročilu ne razkrivajo njegove podrobne vsebine). Glede na ta dokument podjetje načrtuje investicije v izkoriščanje obnovljivih virov energije in investicije v digitalne platforme in razvoj produktov in storitev, ki omogočajo izničenje ogljičnega odtisa odjemalcev.

Podjetje pripravlja trajnostne projekte in programe za prehod na obnovljive vire energije in zmanjševanje izpustov CO². Prizadevajo si, da bodo ti projekti prepoznani kot projekti v državnem interesu in posledično pospešeno obravnavani pri pridobivanju dovoljenj. V letu 2021 so začeli gradnjo dveh sončnih elektrarn in tudi za naprej pripravljajo investicijske projekte v obnovljive vire energije. Poročajo tudi, da s sodobno tehnologijo zmanjšujejo izpuste v termoelektarnah ob enaki ali večji proizvodni moči. Podjetje tudi poroča, da bo po predvidevanjih Nacionalne strategije izstopa iz premogovništva in prestrukturiranja premogovnih regij po letu 2033 podnebno nevtralno, najkasneje pa do leta 2050, kot predvideva evropska direktiva. Prav tako poročajo o raznih okoljskih kazalnikih, ki jih spremljajo že več let in jih znižujejo (oziroma zvišujejo) – izpusti toplogrednih plinov, poraba energentov, ravnanje z odpadki, poraba materialov (nevarnih za okolje), uporaba voda, vnovična uporaba odpadnih materialov, sredstva, namenjena varstvu okolja, ter prihranki energije in energetska

učinkovitost.
Omogočanje dostopa do čiste energije, strokovna usposobljenost in razvoj zaposlenih, korporativna integriteta ter spoštovanje človekovih pravic in raznolikosti
Podjetje v poglavju razvojna strategija v letnem poročilu opiše svoje strateške projekte, med drugim tudi infrastrukturo trajnostnega razvoja – povečanje odpornosti omrežja na ekstremne vremenske razmere, povečanje jakosti omrežja kot posledica povečanih potreb, posodobitev sistema in digitalizacija omrežja in delovanja, varstvo okolja.
Podjetje si je zadalo povečati svojo energetske učinkovitost, kar delno že izvaja.

Vir: lastni prikaz in letna poročila

Ugotavljamo, da so podjetja vnovič zelo različno opisala izvajanje strategij, povezano s trajnostjo. Največkrat se ponovijo opisi naslednjih strategij:

- zbiranje odpadnega papirja,
- varčevanje z energijo,
- prilagajanje in odpornost proti podnebnim spremembam,
- ločeno zbiranje odpadkov,
- recikliranje in vnovična uporaba,
- izpolnjevanje zahtev o dovoljenih količinah izpustnih plinov in stopnji hrupnosti,
- večnamensko gospodarjenje z gozdovi,
- razvoj distribucijskega elektroenergetskega sistema zaradi priključevanja razpršenih virov,
- sistem učinkovitega ravnanja z energijo,
- izpolnjevanje smernic na področju ekologije in zelene energije.

Primerljivost razkritij je težje izvedljiva tudi za družbe iz iste dejavnosti. Verjamemo, da bo obvezna uporaba ESRS pripomogla k poenotenju oblike poročanja.

Naslednje raziskovalno vprašanje se nanaša na osmo vprašanje: Ali trajnostno poročilo vsebuje glavne cilje glede trajnosti, ki jih je določilo podjetje, in napredek pri doseganju teh ciljev?

Slika 7: Ali trajnostno poročilo vsebuje glavne cilje glede trajnosti?

Vir: lastni prikaz

66

Kot je razvidno iz zgornje slike, je 48 podjetij v trajnostnem poročilu opisalo cilje glede trajnosti, ki si jih je določilo, in tudi napredek pri doseganju teh ciljev. Sedem podjetij je to predstavilo samo delno.

Kako so podjetja razkrivala vsebine glavnih ciljev glede trajnosti, ki jih je določilo podjetje, in napredek pri doseganju teh ciljev, predstavljamo v nadaljevanju.

Preglednica 7: Vsebina glavnih ciljev glede trajnosti

Z okoljskega vidika je ključni cilj pri uporabi obnovljivih virov energije izposoditi si iz narave čim bolj nežno in vrniti čim bolj hvaležno. Poglavitni obnovljivi trajnostni vir proizvodnih zmogljivosti je vodni potencial reke.

Glavni cilji so bolj usmerjeni v finančno poslovanje, v potek nabavnega in proizvodnega procesa, se pa družba zaveda ekološke problematike neposredne okolice, zato bodo v okviru proizvodnega procesa še naprej iskali in vpeljevali dodatne načine zmanjšanja morebitnih neželenih vplivov na okolje, pri čemer bodo spoštovali zahteve okoljske zakonodaje in regulative in izvajali ukrepe.

Zniževanje porabe energije, zniževanje emisij CO² in uporaba sekundarnega aluminija. Že leta 2020 so izpolnili cilj, saj so ogljični odtis iz direktnih emisij zmanjšali za 79 % glede na referenčno leto 1990, svojo porabo električne energije so z 2000 GWh znižali na manj kot 600 GWh, zmanjšali so tudi količino odpadnih voda pri proizvodnji aluminija. Dosežene so bile izboljšave pri ravnanju z odpadki (ločevanje).

Cilji: varčna poraba vode in energije, zmanjševanje nastajanja odpadkov in ločevanje odpadkov, reciklaža, informiranje zaposlenih o varstvu okolja; napredka ne opišejo.

Stremijo k zanesljivosti in kakovosti opravljanja dejavnosti, izboljšavi zadovoljstva uporabnikov storitev, skrbi za zaposlene, kar pomeni zagotoviti boljše delovne razmere, povečati mrežo linij in pridobiti nove potnike, in pa skrbi za varstvo okolja.

Cilji so razvoj distribucijskega omrežja za zanesljivost napajanja, posodabljanje merilnih naprav, boljše vzdrževanje omrežja in posledično manj izgub in pa okoljski vidik in zaščita okolja.

Zagotavljanje stabilne in zanesljive oskrbe z energijo, digitalizacija sistema za uravnavanje omrežja, uvedba dinamičnih tarif in trga prilagodljivosti, digitalizacija poslovanja za uporabnike, izboljšave v postopkih izgradnje omrežja, zaščita ogroženih ptic

Zmanjšanje količine odpadkov kljub povečanju proizvodnje, optimizacija priprave delovnih procesov s ciljem čim manjše porabe materiala, nove investicije v strojno opremo z zagotavljanjem manjše

porabe vhodnih materialov, zmanjšanje porabe papirja in tonerja.
Namen je določitev zanesljivega podatkovnega izhodišča za emisije toplogrednih plinov, zdravje in dobro počutje, kakovostno izobraževanje, enakopravnost spolov, dostojno delo in gospodarska rast, odgovorna proizvodnja in poraba, podnebni ukrepi.
Navajajo splošno: izboljšanje energetske učinkovitosti (postopno menjavanje starih svetilk z LED-tehnologijo), ozaveščanje gostov o varčevanju, manjša poraba pitne vode (redno nadziranje naprav za oskrbo), nadzor vsebnosti izpušnih vplivov, sledenje načrtom čiščenja (preprečevanje prekomernega obremenjevanja narave) ipd.; vendar ne opredeljujejo točnih merljivih ciljev in kriterijev, katerih doseganje bi pomenilo uspešnost.
Temeljni okoljevarstveni cilji: spoštljiv odnos do okolja, gospodarno ravnanje z energijo in vodo (pod stalnim notranjim nadzorom), ločeno zbiranje odpadkov, preprečevanje onesnaževanja okolja (za ta namen usposabljanja in izobraževanja zaposlenih). Omenjajo še poseben poudarek zagotavljanju čim manjšega ogljičnega odtisa, vendar ne opredeljujejo konkretnih merljivih ciljev, ki bi omogočali primerjavo med leti (temveč že implementirane cilje, uporabo sončne elektrarne ter ogrevanje z reciklirano odpadno termalno vodo).
Konkurenčnost, ki ustvarja dodano vrednost za vse (cilji GRI 2, 8, 9, 11, 12); vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba (cilji 3, 11, 15); zdravo naravno okolje, nizkoogljična prihodnost (cilji 7, 11, 12, 13); visoka stopnja sodelovanja (cilja 11, 17). Način doseganja postavljenih strategij/ciljev zelo podrobno opisujejo v celotnem poglavju letnega poročila 2.12, ki se nanaša na trajnostne zadeve.
Da – opis poudarkov (vprašanje 4), vendar so konkretna merila, po katerih bi lahko sodili uspešnost doseganja teh ciljev, še v pripravi (merljivi kazalniki trajnostnega razvoja so v poslovnem načrtu za leto 2022).

Za vsak trajnostni cilj OZN (vprašanje 4) ločeno v posameznih podpoglavjih navajajo svoja prizadevanja za doseganje teh ciljev. Št. 1: zagotoviti dostop do tehnologije 5G 99 % prebivalcem SLO, zaveza vračati v družbeno okolje in ranljivim skupinam po najboljših močeh, skrbeti za varnost svojih storitev. Št. 9: za sponzorstva in donacije nameniti 0,3 % vseh prihodkov od prodaje na leto. Št. 3: zagotavljati storitve e-oskrbo in tehnične IKT-storitve telemedicine za 10 % prebivalstva v SLO nad 65 let do leta 2030. Št. 7: povečati delež pridobljene električne energije iz nizkoogljičnih virov za 8 % do leta 2026 ter povečati proizvodnjo električne energije iz lastnih sončnih elektrarn. Št. 12: povečati delež električnih osebnih vozil v lastnem voznem parku za 7 % do leta 2026 ter povečanje deleža izdanih e-računov za 15 % do leta 2026. Št. 8: pristopitev k zavezi o spoštovanju človekovih pravic (v pripravi je pravilnik in imenovanje skrbnika za človekove pravice do leta 2023) ter vzpostavitev enotnega mentorskega sistema v okviru medgeneracijskega sodelovanja z namenom ohranitve ključnih znanj v podjetju in razvoja mentorjev in njihovih veščin. Št. 11: izdelati in zagotavljati celostne rešitve za upravljanje prometnih tokov v urbanih naseljih, naročnikom zagotoviti vpogled v kakovost zraka in voda, s storitvami podpreti pametno in učinkovito upravljanje energentov.

Prednostni cilj, h kateremu bodo usmerjene prihodnje strategije ravnanja s komunalnimi odpadki, je trajnostno ravnanje z odpadki (zmanjševanje na izvoru) in uveljavitev sodobnih načinov ločenega zbiranja. Sicer pa ne navajajo merljivih ciljev oz. meril za prihodnjo presojo stopnje uspešnosti pri njihovem doseganju.

Omenjeno posredno (bolj strateško, ne pa z neposrednimi merljivimi cilji). Povzeto pri vprašanju št. 7.

Ne navajajo neposrednih ciljev, ki bi bili merilo za presojo uspešnosti njihovega doseganja v prihodnosti. Spremljajo in navajajo pa zelo konkretne podatke (npr. glede lastne porabe pri količini zbranih odpadkov), ki jih med leti lahko primerjajo. Sicer so cilji bolj

strateško opredeljeni (vprašanje št. 7).

Za ključne gradnike trajnostne strategije imajo postavljene kazalnike in konkretne cilje. V strategiji 2021–2025 so si postavili glavne cilje za leto 2025, do katerih so trajnostno naravnani: proizvodnja elektrike iz obnovljivih virov 160 MW proizvodne moči, število polnilnic za električna vozila 1575 ter prihranki energije pri končnih kupcih 73 GWh. Glede na 4 stebre matrike bistvenosti (vprašanje št. 6), ki upošteva interese deležnikov, za vsakega izmed stebrov navajajo številne podrobneje postavljene strateške in konkretne cilje.

Ne navajajo konkretnih merljivih ciljev, ki bi omogočali sodbe uspešnosti njihovega doseganja v prihodnosti. Prek postavljenih strategij (nekatero izmed njih so šele v procesu oblikovanja) pa bralec lahko posredno razbere cilje glede trajnosti. Predvsem v odnosu do strank pa so ti cilji oprijemljivejši: omogočiti cenovno ugodno in učinkovito poslovanje z bančnimi produkti, prilagojenimi potrebam strank, hkrati pa tudi zagotavljati, da ponudba vključuje priložnosti za čim več različnih segmentov strank. S tem namenom omogočajo širok nabor bančnih paketnih ponudb, ki vključujejo nabor bančnih produktov glede na predviden obseg poslovanja stranke z banko. Strankam ponujajo tudi brezplačni osebni račun brez nadomestila vodenja za namen prejemanja rednih prilivov; stranke s posebnim socialnim statusom imajo na voljo tudi osnovni plačilni osebni račun, ki vsebuje osnovne storitve dnevnega bančništva. Z nenehnimi posodobitvami digitalnih bančnih kanalov strankam omogočajo napredno digitalno poslovanje z banko na daljavo, ki je s svojimi posodobljenimi verzijami vedno v koraku s časom.

Navajajo ukrepe za doseg ter merljivost postavljenih ciljev. Področje varne in zanesljive proizvodnje električne energije (postavljeni dejavniki obratovalne ter časovne razpoložljivosti plinskih turbin, zagonska zanesljivost); področje konsolidacije in racionalizacije poslovanja (iskanje možnosti dodatnih prihodkov iz drugih dejavnosti, zniževanje vseh stroškov, na katere lahko vplivajo); področje upravljanja človeških virov (omogočanje permanentnega

izobraževanja in strokovnih usposabljanj, izpolnjevanje ukrepov po certifikatih DPP in DOD). Področje Odgovornosti do naravnega okolja: monitoring letnih emisij snovi v zrak, letni emisijski monitoring odpadnih vod, letno nastajanje odpadkov ter poročanje na področjih E-RIPO, emisije TGP, freoni ter meteorološka dejavnost. Spremljanje izvajanja letnega poslovnega načrta je zagotovljeno z mesečnim in 3-mesečnim poročanjem o njegovi realizaciji.

V poglavju Povezanost z družbenim okoljem navajajo preverjanje le-te v skladu s kriteriji ECOVADIS (področja odnosa do okolja, zaposlenih in spoštovanja človekovih pravic, etičnosti delovanja ter zagotavljanja trajnostnih nabavnih verig), kjer jih zlata medalja pri zadnji ocenitvi uvršča med najboljša 2 % podjetij v stroki. V poglavju Ravnanje z okoljem kot cilje navajajo izvedbo vseh predpisanih meritev, stabilno delovanje kotlovnice in izvajanje meritev emisij v zrak, ustrezno odstranjevanje nevarnih odpadkov, izvajanje nalog glede na kemijsko zakonodajo, preureditev požarne varnosti, nadaljevanje ukrepov za zmanjšanje emisij hrupa, nadaljevanje zamenjav starih skladiščnih rezervoarjev, zaključek posodobitve hladilnega sistema, izvedbo pripravljalnih del za vnovično vzpostavitev tovornega železniškega prometa v podjetju, pripravo dokumentacije za izgradnjo avtomatiziranega visoko regalnega paletnega skladišča, začetek gradnje silosnega skladišča. Vendar pa ne navajajo konkretnih merljivih ciljev (npr. pri izvajanju različnih meritev), ki bi bralcu omogočali prihodnje sodbe uspešnosti doseganja ciljev.

Okoljski vidik – zmanjšanje okoljskih vplivov, družbeni vidik – odgovorna praksa zaposlovanja in dela, odgovoren odnos do potrošnikov in dobaviteljev, odgovorno upravljanje zavarovalno-storitvenega portfelja in premoženja/naložb, vključevanje v družbeno skupnost in njen razvoj

Sodelovanje z deležniki je prikazano v tabeli, ki prikazuje zadovoljstvo deležnikov. Ocena deležnikov znaša na ocenjevalni

lestvici od 1 do 10.
Strategija podjetja je osredotočenost na globalni cilj trajnostnega razvoja OZN – zdravje in dobro počutje, ki temelji na zdravju v družbi, kakovostni odnos do vseh deležnikov, merila ESG, vzpostavljanje ključnih kazalnikov za merjenje uspešnosti in uresničevanje postavljenih ciljev, spodbujanje korporativnega odgovornega ravnanja.
Trajnostno poročilo navaja glavne cilje trajnosti, ki zadevajo pitno vodo in odpadke, ne poročajo pa konkretno o napredku.
Temeljni cilji so nadaljnje razvijanje, kakovostno delovanje, nenehno izboljševanje, razvijanje, zadovoljstvo deležnikov.
Strateški cilji, ekonomski cilji, okoljski in družbeni cilji
Zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov, trajnostno obdelovanje kmetijskih površin, varovanje življenjskega okolja, trajnostna pridelava z upoštevanjem socialnega vidika
Želijo si, da bi strokovni in osebni napredek hodila z roko v roki. Glede na to, da je to že njihovo sedmo poročanje o trajnostnem poslovanju, so rezultati preteklih let prikazani in jih primerjajo. Družbeni vidik – v službi ljudje vedno in povsod, ekonomski vidik – trajnost se obrestuje neodvisno od ročnosti, okoljski vidik – ambasadorji čistega okolja.
Zbiranje in razvrščanje odpadkov, oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, ravnanje z odpadki, odgovornost do zaposlenih
V okviru poslovanja in družbenega okolja imajo deset ciljev, ki so zdravje in dobro počutje, kakovostno izobraževanje, enakost spolov, enostavno dostopna in čista energija, dostojno delo in gospodarska rast, industrija, inovacije, infrastruktura, trajnostna mesta, odgovorna

poraba in proizvodnja, podnebni ukrepi, življenje na kopnem.
Družbena odgovornost – varovanje okolja in finančno opismenjevanje, pomoč družinam in socialno šibkejšim, podpora športu, prva banka s certifikatom družbeno odgovoren delodajalec
Podjetje sledi cilju zdravje in dobro počutje, cilju za čisto vodo in sanitarno ureditev, odgovorno proizvodnjo in uporabo ter cilju o podnebnih ukrepih.
Njihov cilj je zmanjšati izpostavljenost projektom pridobivanja termo premoga in elektrarn na premog, povečati podporo projektom s pozitivnim družbenim učinkom, povišati delež žensk na višjih vodstvenih položajih.
Odgovornost do širše skupnosti, odgovornost do zaposlenih, odgovornost do okolja, sodelovanje z deležniki, družbeno odgovorno investiranje, korporativna integriteta
Med okoljske cilje in ukrepe so uvrstili izboljšanje energetske učinkovitosti na vozilih, izboljšanje energetske učinkovitosti na stavbah, napravah in opremi, zmanjševanje porabe vode v stavbah, zmanjševanje emisij snovi v zrak iz kurilnih naprav, zmanjševanje povzročenih količin komunalnih odpadkov, v številkah pa glede na leta 2014–2016: zmanjšanje stroškov porabe energije za 3 %, izboljšanje povprečja energijske učinkovitosti objektov za najmanj 3 %, izboljšanje povprečja energetske učinkovitosti pri prevozu potnikov in blaga za najmanj 2 %, izboljšanje povprečja energetske učinkovitosti pri uporabi cestnih vozil in vzdrževalnih tirnih vozil za najmanj 1 %, svojo učinkovitost prikažejo tudi s kazalniki.
Naštevajo jih v angleščini. Dostojno delo in gospodarska rast, industrija, inovacije in infrastruktura, trajnostna mesta in skupnosti, odgovorna poraba in proizvodnja, podnebni ukrepi – kaj več ni

posebno opredeljeno.

Zmanjševanje ogljičnega odtisa oz. porabe CO² na zaposlenega. Povečanje povprečnega izdatka za usposabljanje in razvoj na zaposlenega. Povečanje deleža manj zastopanega spola na vodstvenih položajih v družbi glede na vse vodstvene položaje.

Mir, pravičnost in močne institucije: s spoštovanjem načel pravne države in ukrepi, s katerimi preprečujejo korupcijo, krepijo svojo integriteto in ugled. Partnerstva za doseganje ciljev: povezljivost v vseh mogočih oblikah. Življenje na kopnem: osredotočenost na biotsko raznovrstnost in okoljsko odgovornost. Cenovno dostopna in čista energija: prizadevanje za energetske učinkovitost, ogljični odtis in ukrepe, s katerimi se zmanjšuje poraba energije. Dostop do vode: gospodarno ravnanje z vodo in dejavnosti na področju zaščite naravnih vodnih virov ob izrednih dogodkih. Zdravje in dobro počutje: prizadevanje za izboljšanje varnosti v cestnem prometu. Industrija, inovacije in infrastruktura: gradnja in vzdrževanje kakovostne, zanesljive in vzdržljive avtocestne infrastrukture. Dostojno delo in gospodarska rast: uspešno ekonomsko poslovanje in spodbujanje novih inovativnih in sodobnih pristopov.

Cilji, opredeljeni v politiki trajnostnega poslovanja: dostojno delo in gospodarska rast (varno delovno okolje, ničelna toleranca do nasilja, trpinčenja, nadlegovanja, redno in pošteno plačilo za delo, izvajanje poštene prakse zaposlovanja in napredovanja), podnebni ukrepi (sprejetje zaveze, da bodo začeli poslovati kot ogljično nevtralna družba in da bodo vso električno energijo, potrebno za poslovanje, pridobivali iz obnovljivih virov), enakost spolov (postavljeni cilji, ki vodijo v doseganje in ohranjanje enakosti spolov na vseh ravneh v družbi), kakovostno izobraževanje (načrtovanje dodatne spodbude zaposlenim za vključenost v vseživljenjsko učenje ter celostni pristop k izobraževanju strank, širše javnosti in poslovnih partnerjev), zdravje in dobro počutje (zaposlenim in strankam omogočajo številne ugodne

pogoje za koriščenje storitev, kot so celostna zdravstvena obravnava, dodatno pokojninsko varčevanje in drugo), odgovorna poraba in proizvodnja (razvrščanje odpadkov, odgovorna uporaba in poraba, presojanje nujnosti nakupov in spodbujanje nakupa bolj trajnostnih izdelkov).

Do leta 2030 bo obseg novega trajnostnega financiranja (podjetja) v skupini znašal najmanj 785 milijonov evrov. Do leta 2030 bo 75 % vse električne energije, ki jo porabi skupina, pridobljene iz brezogljivičnih virov. Do leta 2025 bo skupina zmanjšala število papirnih izpisov v okviru svojega poslovanja za 50 % v primerjavi z letom 2019. Do leta 2025 bo delež aktivnih digitalnih uporabnikov v segmentu prebivalstva v skupini znašal 55 %.

Podjetje je s strokovnjaki in ključnimi deležniki izluščilo 8 bistvenih tem, ki jih bo upoštevalo tudi pri nadaljnjem poslovanju. Podjetje si je izbralo tudi 8 ciljev ESG. Pri skrbi za naravno okolje je izpostavilo izračun ogljičnega odtisa, predstavilo, kako so ga izračunali in tudi, da so izračun potrdili pri neodvisnem strokovnjaku. Ker imajo podatke že za prejšnja leta, so podatke tudi primerjali in prikazali tudi različne kazalnike. Razlike med letoma 2021 in 2020 so tehtno interpretirali. V tem sklopu so predstavili tudi porabo energentov v skupini in povečevanje električne in alternativne mobilnosti med zaposlenimi s specifičnimi številkami.

Podjetje je določilo cilje glede trajnosti po ESG (zdravje in dobro počutje, kakovostno izobraževanje, enakost spolov, cenovno dostopna in čista energija, dostojno delo in gospodarska rast, industrija, inovacije in infrastruktura, trajnostna mesta, odgovorna poraba in proizvodnja, podnebni ukrepi, življenje na kopnem in partnerstva za doseganje ciljev. Neposredno ni navedlo, kako bo merilo napredek pri doseganju teh ciljev.

Glavni cilji podjetja so dostopna in čista energija; industrija, inovacije in infrastruktura ter kakovostna izobrazba. Dodatno si je podjetje izbralo k ciljem še: partnerstva za cilje;

dobro zdravje in počutje; odgovorna potrošnja in proizvodnja ter dostojne službe in ekonomska rast. Zaznavanja napredka pri teh ciljih niso specificirali.

Ciljev si sicer podjetje ne postavi glede na 17 ciljev po deklaraciji OZN, so pa cilji za leto 2022 zelo jasno postavljeni v številkah, zato je njihovo doseganje lahko presoditi. Podjetje cilje deli na ekonomske, družbene in okoljske.

Vir: lastni prikaz in letna poročila

Kot lahko razberemo iz zgoraj predstavljenih razkritij, večina podjetij nima določenih merljivih meril. Velikokrat najdemo zapis, da so ta merila v pripravi, in nato sledi zelo splošen opis po prizadevanju, da se zmanjšajo vrednosti. Vsekakor pa v nekaterih poročilih najdemo zelo konkretne zaveze, na primer:

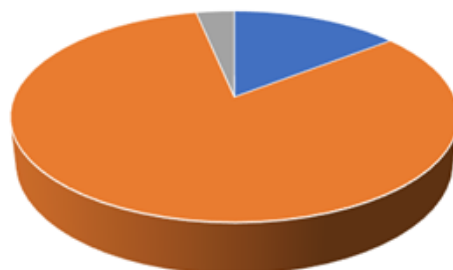
- znižanje emisij CO² za 15 %,
- zagotoviti dostop do tehnologij 5G 99 % prebivalcem Slovenije,
- zagotoviti storitve e-oskrbe in tehnične IKT-storitve telemedicine za 10 % prebivalstva v Sloveniji nad 65 let do leta 2030,
- proizvodnja elektrike iz obnovljivih virov 160 MW proizvedene moči,
- število polnilnic za električna vozila 1575,
- prihranki energije pri končnih kupcih 73 GWh,
- zmanjševanje stroškov porabe energije za 3 %,
- do leta 2030 bo 75 % vse električne energije pridobljene iz brezogljivih virov,
- do leta 2025 bodo zmanjšali število papirnih izpisov v okviru svojega poslovanja za 50 % v primerjavi z letom 2019.

Cilj je konkretiziran takrat, ko je opredeljen vrednostno in časovno. Nekateri zgoraj predstavljeni cilji s konkretnimi številkami in časovno dimenzijo so kakovostni. Zagotoviti je treba njihovo spremljanje v naslednjih letih. Nekaterim ciljem, ki so številčno definirani, pa manjka časovni okvir.

Naslednje raziskovalno vprašanje se nanaša na deveto vprašanje: Ali trajnostno poročilo vsebuje opis vloge upravnega odbora in vodstva v povezavi z zadevami trajnosti?

Slika 8: Ali je opisana vloga upravnega odbora in vodstva v povezavi s trajnostjo?

Ali je opisana vloga upravnega odbora in vodstva v povezavi z zadevami trajnosti?

■ da (22) ■ ne (125) ■ delno (5)

Vir: lastni prikaz

22 podjetij je v svojem trajnostnem poročanju opisalo vlogo upravnega odbora in vodstva v povezavi z zadevami trajnosti. Ta rezultat pomeni, da niti vse družbe, ki so bile zavezane trajnostnemu poročanju leta 2021, niso poročale o tej temi.

V nadaljevanju predstavljamo nekatera razkritja v povezavi z vlogo upravnega odbora in vodstva v povezavi z zadevami trajnosti.

Preglednica 8: Povzetek vloge upravnega odbora in vodstva

Njihova vloga je načrtovanje in izvajanje poslovanja.
Njihova vloga je načrtovanje poslovanja, nastavljanje strategij, nadzor nad tveganji in nadzor izvajanja.
Ustanovljen odbor za podnebne spremembe: odbor skrbi za celovito in učinkovito izvajanje strategije, pregleduje in potrjuje letna poročila banke ESG.
Čeprav ni neposredno, so tako podrobno opredeljeni cilji znaka močne angažiranosti predvsem vodstva. Implementirane imajo sisteme vodenja, npr. ISO 9011, ISO 14001, HACCP, SMETA, ISCC-EU, INS.
Izjava o upravljanju je podpoglavje dela letnega poročila, ki se nanaša na trajnostni razvoj. Temeljne usmeritve razvoja opredeljuje skupščina. Sicer omenjajo še politiko raznolikosti (vprašanje 16), razen tega pa ne navajajo vlog vodstva glede trajnostnih zadev.
Že v uvodu navajajo, da je za strateško upravljanje trajnega razvoja odgovorno najvišje vodstvo. Področje trajnostnega razvoja na izvršni ravni upravlja organizacijska enota Trajnostni razvoj, kakovost in varnost (TRKV). Sicer pa v trajnostnem poročilu vloge UO/vodstva ne opisujejo podrobneje.
Uprava je sprejela trajnostno naložbeno politiko.
Upravni odbor in vodstvo podjetja sta omenjena v celotnem trajnostnem poročilu kot organ, ki sodeluje, pojasnjuje, razkriva in odloča, sledi ciljem.
Izvajajo gospodarsko javno službo in skrbijo za izpolnjevanje vseh svojih poslanstev. Razmejitve odgovornosti so jasne za dobro vodenje podjetja.

Uresničevanje poslanstva, ki je usmerjeno proti ciljem trajnostnega poslovanja podjetja
Upravni odbor določa splošno strategijo skupine, upravni odbor TEW ESG podpira upravni odbor pri nadzoru nad vprašanji trajnosti, izvršni odbor skupine zagotavlja učinkovito usmerjanje, usklajevanje in nadzor poslovanja, skupina ESG predstavlja predloge in sporoča o statusu in doseganju trajnostne strategije odboru ter pripravlja poročilo.
Uprava družbe je odgovorna za uveljavitev politike trajnostnega poslovanja (Politika trajnostnega poslovanja).
Nadzorni svet redno spremlja implementacijo dejavnikov ESG in to temo redno obravnava na svojih sejah.
Podjetje navaja, da je poslovodstvo tisto, ki narekuje trajnostno poslovanje s svojimi odločitvami in usmeritvami.

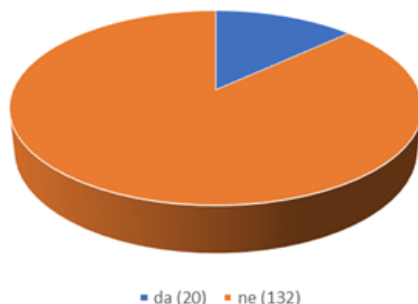
Vir: lastni prikaz in letna poročila

Vloga upravnega odbora in vodstva v povezavi z zadevami trajnosti je opisno predstavljena v smislu, da načrtujejo in skrbijo za izvajanje postavljene strategije o trajnostnem poslovanju. V nekaterih primerih je omenjena še skupščina, ki soodloča pri sprejemanju strategije, in nadzorni svet kot organ nadzora za izvajanje strategije.

Naslednje raziskovalno vprašanje deset se nanaša na naslednje: Ali trajnostno poročilo vsebuje opis postopka skrbnega pregleda, ki se izvaja v povezavi z zadevami trajnosti?

Slika 9: Ali je opisan postopek skrbnega pregleda, ki se izvaja v povezavi s trajnostjo?

Ali je opisan postopek skrbnega pregleda, ki se izvaja v povezavi s trajnostjo?

Vir: lastni prikaz

Samo 20 družb je v trajnostnem poročilu opisalo postopek skrbnega pregleda, ki se izvaja v povezavi s trajnostjo. Tudi pri tem vprašanju je poročalo manj družb, kot jih je bilo zavezano k obveznemu poročanju.

V nadaljevanju predstavljamo nekatera razkritja, povezana s postopki skrbnega pregleda, ki se izvajajo v povezavi s trajnostjo.

Preglednica 9: Povzetek zapisov, povezan s postopki skrbnega pregleda

Integriran sistem vodenja (ISV) je sestavni del sistema vodenja družbe in zajema prvine vodenja in poslovanja z zahtevami standardov ISO 9001 (sistem vodenja kakovosti), ISO 14001 (sistem ravnanja z okoljem), ISO 45001 (sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu). Skladnost delovanja sistema z zahtevami standardov preverja certifikacijski organ SIQ (Slovenski inštitut za kakovost in merjenje). Obvladovanje sistema HACCP, ki ga vzdržujejo v obratu prehrane, dosledno izvajajo in s tem zmanjšujejo tveganja za okužbe. Nadzor in svetovanja izvaja Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano

(NLZOH), ki letno opravi 2 pregleda v centralni kuhinji.
Za postavljene cilje opravljajo pregled napredka na vsakem izmed področij, obnova omrežja je v postopku, posodobili so spletno stran in si prizadevajo za čim pogostejšo uporabo e-računov.
Tega sicer ne imenujejo postopek skrbnega pregleda, vendar v povezavi s standardi (navedenimi pri vprašanju št. 4) izvajajo redne letne presoje njihovega vodenja (zunanje in notranje) in s tem v skladu podaljšujejo veljavnost certifikatov. Na osnovi poročil, pregledov, presoj in analiz vrednotijo delovanje sistema vodenja z vidika učinkovitosti, ustreznosti, skladnosti ter zagotavljanja razvoja in izboljšav.
Trajnostne vidike poslovanja spremljajo na ravni skupine usmerjeni koordinatorji razvoja trajnostnega poslovanja, spremlja jih odbor za skladnost in trajnostni razvoj, odločanje pa poteka na ravni uprave matične družbe.
Upoštevajo trajnostna merila pri naložbah, saj je neizpolnjevanje smernic ESG izločitveno merilo pri odločanju o naložbah v skladu in projekte, zato morajo imeti vse naložbe vsaj en trajnostni standard.
Redni letni razgovori z zaposlenimi, da se določijo prioritete, preglednost prejetih sredstev, zagotavljanje varnosti, pregledi IKT-sistemov, presoja vplivov na okolje, inšpekcijski nadzori, pregled okoljskega monitoringa, pregled poslovanja, rezultati presoj, cilji, izboljšave, pregled opreme, finančni odnosi.
Uspešnost upravljanja kadrov spremljamo z dveletnim merjenjem organizacijske klime, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih in z ocenjevanjem vseh vodstvenih kadrov po metodi 360. Organizacijsko klimo, zadovoljstvo in zavzetost zaposlenih merimo po skrajšanem vprašalniku OCS Organizational Climate Survey, ki omogoča primerljivost v slovenskem prostoru. Ocenjujemo tudi medsebojno sodelovanje med enotami po kriterijih dostopnosti oziroma

<p>dosegljivosti vodstva enote in zaposlenih, pripravljenosti za sodelovanje, odzivnosti, kvaliteti oz. strokovnosti odziva ter samoiniciativnosti.</p>
<p>Politika o trajnosti vzpostavlja pravila za ugotavljanje, oceno in obvladovanje dejavnikov ESG, ki lahko pomenijo tveganja in priložnosti za doseganje ciljev, ugotavljanje, oceno in obvladovanje pozitivnih in negativnih posledic poslovnih odločitev in dejavnosti na zunanje okolje in zakonite interese deležnikov.</p>
<p>Primarni mehanizem obvladovanja naložbenih tveganj ESG je presojanje in upoštevanje dolgoročnih učinkov naložb na okoljske in socialne dejavnike ter dejavnik upravljanja družb kot enega izmed pomembnih odločilnih dejavnikov ob nakupu oziroma prodaji posameznih naložb.</p>
<p>Spremljali bodo razvoj dejavnikov trajnostnega razvoja v finančnem sektorju, nadgrajevali bodo metodologijo merjenja in spremljanja trajnostnega razvoja.</p>
<p>Skrbni pregled ravnanja z okoljem in upravljanja energije je sestavni del sistema vodenja. Pri vodstvenem pregledu se preverijo primernost politike sistema vodenja, rezultati notranjih presoj, izvedba okoljsko-energetskih pregledov in drugih zahtevanih vhodnih podatkov. Rezultat vodstvenega pregleda so sklepi, s katerimi nenehno izboljšujejo sistem ravnanja z okoljem in upravljanja energije.</p>

Vir: lastni prikaz in letna poročila

Iz predstavljenih razkritij izhaja, da družbe postopek skrbnega pregleda razumejo vsaka po svoje. To je sicer tudi delno razumljivo, saj prihajajo iz različnih dejavnosti. Najpogostejša razkritja so bila:

- sklicevanje na standarde ISO in njihove presoje,
- opravljanje lastnega pregleda na vsakem izmed področij v podjetju,
- usmerjeni koordinatorji razvoja spremljajo napredek,

- letni razgovori z zaposlenimi kot merilo za pregled izvajanja aktivnosti,
- vsaki dve leti merjenje organizacijske klime,
- merjenje naložb za dolgoročen vpliv na tveganja ESG,
- skrben pregled ravnanja z okoljem in upravljanje energije je sestavni del vodenja.

Raziskovalno vprašanje enajst se je nanašalo na sledeče: Ali trajnostno poročilo vsebuje razkritja o neopredmetenih sredstvih, ki niso pripoznana v bilanci stanja?

Tega razkritja nismo našli v nobenem poročilu na našem vzorcu podjetij. Neopredmetena dolgoročna sredstva, kot so patent, licenca ali blagovna znamka, se običajno pripoznajo v bilanci stanja pod postavko »neopredmetena dolgoročna sredstva«. Ključno je razumeti, da vsa neopredmetena dolgoročna sredstva ne sodijo v bilanco stanja, so pa pomembna za poslovanje podjetja, predvsem tudi na področju trajnostnega poslovanja. Nekatera neopredmetena sredstva se ne smejo pripoznati v bilanci stanja, na primer:

- c) v organizaciji nastali stroški raziskovanja,
- d) lastno dobro ime,
- e) lastna razvita blagovne znamka,
- f) specifična znanja zaposlenih.

Te oblike neopredmetenih dolgoročnih sredstev pa so lahko ključne za poslovanje podjetja na trajnostnem področju in jih bodo družbe v prihodnje morale razkrivati.

Naslednje, dvanajsto raziskovalno vprašanje, ki smo ga proučevali, se nanaša na naslednje: Ali je trajnostno poročilo podjetja pripravljeno v skladu z uredbo o taksonomiji?

Slika 10: Ali trajnostno poročilo podjetja pripravljeno v skladu z uredbo o taksonomiji?

Vir: lastni prikaz

Uredba o taksonomiji (Uradni list EU, 2020) za trajnostne dejavnosti je evropski okvir, ki opredeljuje skupne tehnične značilnosti, merila in označevalce za dejavnosti, ki prispevajo k okoljski trajnosti. Uredba je bila sprejeta z namenom spodbujanja trajnostnih naložb in zagotavljanja preglednosti v povezavi s trajnostnimi značilnostmi dejavnosti. Trajnostno poročanje v skladu z uredbo o taksonomiji pomeni, da organizacija javno poroča o tem, kako se njene dejavnosti ujemajo s trajnostnimi merili, določenimi v uredbi.

Ključni vidiki, ki jih je treba upoštevati pri trajnostnem poročanju v skladu z uredbo o taksonomiji, so:

- **Opredelitev trajnostnih ciljev:** Organizacija mora opredeliti, kateri cilji trajnosti iz uredbe o taksonomiji se nanašajo na njeno dejavnost. To vključuje cilje glede podnebnih sprememb, prilagajanja podnebnim spremembam, trajnostne rabe in varstva voda, trajnostnega upravljanja virov in ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- **Poročanje o negativnem prispevku:** Če organizacija ugotovi, da njene dejavnosti negativno prispevajo k enemu ali več ciljem

trajnosti, mora o tem jasno navedeno poročati. To pomeni, da morajo organizacije pregledno komunicirati, če izvajajo dejavnosti, ki so škodljive za okolje ali družbo.

- **Poročanje o pomembnih neškodljivih dejavnostih:** Če organizacija izvaja dejavnosti, ki prispevajo k ciljem trajnosti, je pomembno, da o tem tudi jasno poroča. To vključuje pozitiven prispevek k zmanjšanju emisij ogljika, trajnostno porabo vode, varstvo biotske raznovrstnosti itd.
- **Informacije o skladnosti s tehničnimi merili:** Organizacija mora zagotoviti, da njene dejavnosti ustrezajo tehničnim merilom, določenim v uredbi.

Trajnostno poročanje v skladu z Uredbo o taksonomiji je pomemben korak k večji preglednosti in usklajenosti glede trajnostnih vidikov poslovanja organizacij. Priporočljivo je, da se organizacije posvetujejo s strokovnjaki za trajnostno financiranje in spremljajo smernice, ki jih izdaja Evropska komisija, da zagotovijo skladnost s trenutnimi zahtevami.

Uredba o taksonomiji (Uradni list EU, 2020) za trajnostno dejavnost v Evropski uniji določa šest okoljskih ciljev, za katere je treba ocenjevati prispevek gospodarskih dejavnosti k trajnostnim ciljem. Ti cilji so opredeljeni v okviru uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 18. junija 2020, o vzpostavitvi sistema za opredelitev trajnostnih dejavnosti (taksonomije). Trajnostni cilji vključujejo:

- Prilagajanje podnebnim spremembam:** Cilj je prispevati k prilagajanju na podnebne spremembe, vključno s preprečevanjem in zmanjševanjem tveganj, povezanih s tem.
- Ublažitev podnebnih sprememb:** Cilj je prispevati k ublažitvi podnebnih sprememb, vključno s preprečevanjem in zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov.
- Trajnostna raba in varstvo voda:** Cilj je prispevati k trajnostni rabi in varstvu voda z zmanjševanjem tveganj za vodna okolja in zagotavljanjem trajnostnega ravnanja z vodnimi viri.
- Trajnostno upravljanje virov:** Cilj je prispevati k trajnostnemu upravljanju virov z zmanjševanjem izčrpanja naravnih virov.

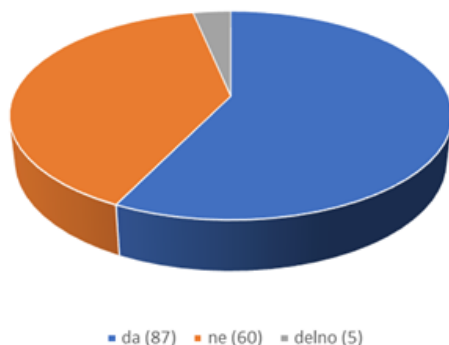
- k) **Ohranjanje in obnavljanje biotske raznovrstnosti:** Cilj je prispevati k ohranjanju in obnavljanju biotske raznovrstnosti, z zagotavljanjem trajnostnega ravnanja z ekosistemi in biotsko raznovrstnostjo.
- l) **Trajnostna raba in varstvo morja:** Cilj je prispevati k trajnostni rabi in varstvu morja, vključno s preprečevanjem in zmanjševanjem vplivov na morsko okolje.

Podjetja in finančne institucije, ki želijo uživati koristi taksonomije, morajo izvajati ocene, ali njihove dejavnosti izpolnjujejo te cilje trajnosti, in to informacijo nato javno objaviti. To prispeva k večji preglednosti in spodbuja trajnostne naložbe.

Trinajsto raziskovalno vprašanje se nanaša na sledeče: Ali so v trajnostnem poročilu vključena družbena vprašanja in skrb za zaposlene?

Slika 11: Ali so v trajnostnem poročilu vključena družbena vprašanja in skrb za zaposlene?

Ali so vključena družbena vprašanja in skrb za zaposlene?

Vir: lastni prikaz

Kar 87 podjetij je v poročilu obravnavalo teme, ki se nanašajo na družbena vprašanja in skrb za zaposlene. To nakazuje, da je to zelo priljubljena tema, o kateri poroča že veliko podjetij, ne glede na to, da

še niso zavezana trajnostnemu poročanju. Razlog za to lahko najdemo tudi v delnih zahtevah po razkrivanju nekaterih podatkov o zaposlenih tudi v ZGD-ju.

Razkritja, ki so jih družbe zapisale v poročilih, povzemamo v preglednici 10.

Preglednica 10: Povzetek družbenih vprašanj trajnosti

Zanima jih, kakšna je organizacijska klima, ki vpliva na motivacijo in vedenje zaposlenih.
Posebno pozornost namenjajo ohranjanju medsebojnega zaupanja in spoštovanja, zagotavljanju prijaznega in dinamičnega delovnega okolja, dodatno pa še na področju nagrajevanja in motivacije.
Zaposleni: poskušajo jih motivirati na različne načine – ustrezna komunikacija na vseh ravneh, skrb za zdravje in dobro počutje, pomen zdrave prehrane, spodbujanje druženja zaposlenih (športne aktivnosti, obdarovanje otrok zaposlenih ob koncu leta), delo od doma, fleksibilen delovni čas, vključenost v drugi pokojninski steber; donatorji in sponzorji različnim organizacijam.
Zavedajo se pomena razvijanja medgeneracijskega vprašanja (sodelujejo z mladimi v OŠ, SŠ, izobraževalnimi zavodi in univerzami). Izvajali so različne natečaje za mlade, z društvom SIBAHE (slov. banka hrane) so v predbožičnem času zbirali hrano za ljudi, potrebne pomoči; pomagajo raznim slovenskim društvom, zaposlenim v nesreči, v svojih večnamenskih prostorih izvajajo različne športne in plesne aktivnosti za zaposlene in zunanje udeležence, izdali so časopis in aktualne novice za zaposlene, podpirajo in financirajo športne, kulturne dejavnosti, ki izboljšujejo kakovost življenja in dela ljudi in celotne skupnosti. Skrbijo za zdravje in varnost pri delu zaposlenih (usposabljanja s področja varstva pri delu, dela z nevarnimi kemikalijami, požarnega varstva), potekale so aktivnosti v povezavi z individualnim reševanjem problematike delavcev, izvajali so preventivne ukrepe za zagotavljanje

<p>varnosti in preprečevanje širjenja koronavirusa, organizirali in izvajali so promocijo zdravja zaposlenih (meritve telesne sestave, promocija zdravega zajtrka, merjenje maščob v krvi in krvnega sladkorja). Investirali so v opremo za zmanjšanje prašenja in postavili centralni filter za odpraševanje.</p>
<p>Izobraževanje zaposlenih na področju varstva pri delu, s področja mehkih veščin, uporaba delovnih pripomočkov, ki fizično razbremenijo zaposlene; ozaveščanje zaposlenih o individualni odgovornosti za zdravje. Sodelujejo z lokalno skupnostjo Kranjske Gore, tudi z osnovno šolo.</p>
<p>Osredotočajo se na ukrepe in dodatne ugodnosti svojih zaposlenih, financirajo dodatno pokojninsko zavarovanje zaposlenih, Podeljujejo jubilejne finančne nagrade za 10, 20, 30, 40 let skupnega dela v družbi, prirejajo timbilinge, skrbijo za urejenost delovnih prostorov in sodobnejšo delovno opremo.</p>
<p>Skrb za zaposlene predvsem glede varnosti in zdravja pri delu, organiziranje letovanja za otroke sodelavcev, razpis kadrovske štipendije, so sponzorji, donatorji različnih dogodkov.</p>
<p>Za motiviranost in zavzetost zaposlenih skrbijo z rednimi pogovori, različnimi usposabljanji in spodbujanjem zdravega življenjskega okolja.</p>
<p>Želijo oblikovati privlačno delovno okolje. Zaposlenim omogočajo vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje s prispevkom delodajalca, sklenitev kolektivnega nezgodnega zavarovanja za zaposlene in njihove družinske člane, uveden imajo fleksibilen delovni čas, nagrajujejo delovno uspešnost, zaposlenim omogočajo stalna izobraževanja (tečaji, seminarji, strokovna srečanja), pozornost posvečajo preventivnemu ravnanju in ozaveščanju zaposlenih glede varnega dela.</p>
<p>Imajo poglavje skrb za zaposlene, v katerem navajajo, da imajo</p>

<p>zaposleni možnost psihološkega svetovanja, dodatno pa so uvedli zavarovanje specialist. Uvedli so tudi aktiven odmor za zaposlene. Imajo tudi delavnico »Komunikacija s stresom«.</p>
<p>V poročilu imajo naslov poglavja skrb za zaposlene, kjer navedejo, da se zavedajo, da z vlaganjem v zaposlene izkazujejo odgovornost do sodelavcev in do širšega okolja. Pozornost namenjajo ohranjanju delovnih mest, zdravju, varnosti in dobremu počutju zaposlenih.</p>
<p>V poročilu imajo poglavje odgovornost do zaposlenih. Zavedajo se, da so zaposleni ključ za njihovo uspešnost, zato spodbujajo njihov strokovni in osebni razvoj, medsebojno sodelovanje.</p>
<p>Skrbijo za zaposlene in njihova izobraževanja.</p>
<p>Skrb za zaposlene – zagotoviti izboljšanje delovnih razmer, zmanjšati tveganja. Izvedli so usposabljanja iz varnosti in zdravja pri delu zaposlenih, opravljeni so bili pregledi delovne opreme, zdravstveni pregledi potekajo redno. Med epidemijo so zagotavljali samotestiranja zaposlenih in jih spodbujali k cepljenju. Redno razkuževanje in čiščenje avtomobilov in nakup nove delovne opreme.</p>
<p>Prizadevajo si za boljše zadovoljstvo zaposlenih, za njihovo fizično in psihično zdravje, skrbijo za izobraževanja, omogočajo optimalno delovno okolje, možnost osebnega in strokovnega razvoja s prilagoditvijo organizacije dela in dodatnih izobraževanj in napredovanj, promocijo zdravja na delovnem mestu, z različnimi športnimi aktivnostmi in z ukrepi stremijo k lažjemu usklajevanju službenega in družinskega življenja.</p>

Veliko pozornosti posvečajo načrtovanju kadrov in zaposlitvam, tako da izvajajo razgovore z ljudmi, ki se bodo lahko upokojili v nekaj letih, in s tem naredijo načrt zaposlovanja. Usmerjajo se k zaposlovanju mladih ljudi, ki so se pripravljene učiti in razvijati svoj potencial. Vlagajo v izobraževanje svojega kadra, saj s tem dobijo višjo usposobljenost. Veliko pozornosti posvečajo tudi notranjim prerazporeditvam, kar pomeni, da delavce prerazporedijo na najustreznejša delovna mesta. Zaposleni imajo znotraj podjetja možnost napredovanja. Že med šolanjem skrbijo za prakso in možnost prihodnje zaposlitve za študente. Z digitalizacijo je prišla višja učinkovitost zaposlenih. Osredotočajo se tudi na usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja, da je njihovim zaposlenim čim lažje, organizirajo tudi obdarovanje z dedkom Mrazom. Skrbijo za varnost in zdravje pri delu, da bi prišlo do čim manj poškodb. Organizirali so cepljenje proti covidu-19. Promocijo zdravja na delovnem mestu pa izvajajo v okviru različnih aktivnosti.

Osredotočajo se na izobraževanje zaposlenih, varnost in zdravje pri delu, dobro komunikacijo z zaposlenimi, spodbujajo inovativnost zaposlenih, podpirajo raznolikost in enake možnosti, zaposleni imajo možnost napredovati.

Skrbijo za zdravo in varno delo.

Izobraževanje zaposlenih, varnost zaposlenih

Poudarjajo skrb za varnost zaposlenih in dobro komunikacijo z njimi.

Družini prijazno podjetje, skrb za zaposlene, spoštovanje človekovih pravic, uravnoteženo obravnavanje spolov, izobraževanje zaposlenih, nagrajevanje zaposlenih, posameznik se lahko profesionalno razvija in napreduje.

<p>Skrb in pozornost namenjata izobraževanju, številne aktivnosti za ohranjanje zdravja zaposlenih izvajajo v okviru programa promocije zdravja na delovnem mestu. Zaposleni imajo tudi možnost obiskovati poslovodstvo na dnevih odprtih vrat ter poklicati na svetovalni telefon. Na voljo je tudi brezplačna anonimna psihološka pomoč ter zunanja pooblaščenka za mobing.</p>
<p>Izobraževanje, varstvo pri delu, preventivni zdravniški pregled</p>
<p>Izobraževanje, štipendiranje</p>
<p>Podpiranje osebnostnega in strokovnega razvoja, zdravje in varnost na delovnem mestu, spodbujanje medsebojnih odnosov, timsko delo, solidarnost, prenos znanj med generacijami, nedenarno nagrajevanje, družini prijazno podjetje</p>
<p>Možnost izobraževanja, varstvo in zdravje pri delu, skrb za zdravje in dobro počutje, ugodnosti za zaposlene</p>
<p>Izobraževanje zaposlenih, varnost pri delu, preprečevanje psihosomatskih tveganj, nagrajevanje, dodatno pokojninsko zavarovanje, promocija zdravja na delovnem mestu</p>
<p>Spremljanje strukture (starost, izobrazba, invalidnost); spremljanje fluktuacije po oddelkih; zagotavljanje razvoja (izobraževanja, usposabljanja); zagotavljanje ugodnosti in prireditev; skrb za varnost in zdravje pri delu</p>

Močno se zavedajo pomembnosti procesov upravljanja zaposlenih – usmerjeni so v sistematično iskanje in pridobivanje zaposlenih, njihov razvoj ter izgradnjo motivacijskega in varnega delovnega okolja, ki omogoča razvoj potencialov. Analizirajo fluktuacijo ter strukturo zaposlenih (spol, starost, regije, izobrazba) ter ločeno tudi na vodstvenih delovnih mestih (starost, spol). Ob izobraževanjih izplačujejo maksimalno višino regresa, poslovno uspešnost nad uredbo, prav tako dodatno pokojninsko zavarovanje, kolektivno nezgodno zavarovanje idr. Veliko sredstev namenjajo promociji zdravja (tudi Športno društvo KOTO), izboljšanju delovnih razmer (prenova prostorov in opreme, varovalna oprema, meritve toplotnega udobja, hrupa ter razsvetljave), dvig plač zaposlenim v operativi; omogočajo tudi opravljanje delovne prakse dijakom/študentom. Klimo in zavzetost zaposlenih merijo (omogočena primerjava s prejšnjimi leti). Pri družbenem okolju navajajo stremenje h kakovostnemu sobivanju v urbanem lokalnem okolju (dosegljivost prek brezplačne številke za interese lokalnih skupnosti, organizirajo tudi dneve odprtih vrat). Ob tem s sponzorstvi in donacijami pomagajo na področju športa, kulture in humanitarnih organizacij.

Zaposleni: enake možnosti za vse ne glede na spol, starost, nacionalni izvor, veroizpoved ali druge značilnosti; varno in spodbudno delovno okolje ob spoštovanju zakonskih zahtev, ustrezno nagrajevanje zaposlenih, omogočanje varnega in stabilnega delovnega okolja, redna izobraževanja, zagotavljanje odpornosti družbe (going concern). Sprejet imajo tudi etični kodeks, ki je objavljen na spletni strani. Sicer spremljajo fluktuacijo ter strukture zaposlenih po delovnem času, izobrazbi, spolu ter gibanju povprečne plače. Družbeno okolje: kulturna dediščina; uporaba kemičnih sredstev ob skrbi za varno uporabo čistil, razkužil, klor, žveplene kisline, ekoloških pralnih sredstev; skrb za ohranjanje drevesnih nasadov; zelena energija – postavitve novih energetsko učinkovitih kapacitet ter okolju prijaznih rešitev, postavitve polnilnih mest za električna vozila.

V podpoglavju Družbeno okolje navajajo, da kot pokrovitelj ali donator že vrsto let podpirajo humanitarne, kulturne, okoljske, izobraževalno-znanstvene projekte in ustanove ter slovenske športnike in športne organizacije. Kot vodilni slovenski operater, vpet v okolje delovanja, želijo družbi odgovorno vračati, s posebnim poudarkom, namenjenemu športu. Vloge za sponzorstva in donacije obravnava komisija in o njih odloča skozi vse leto, ob upoštevanju interesov prosilcev ter strateškega poslovnega načrta skupine (v letu 2021 so namenili 1,999 milijona evrov, od tega 81 % za šport). V podpoglavju Uporabniki še dodatno omenjajo skrb za varnost otrok in mladostnikov (npr. varen splet), Storitve za ranljive skupine uporabnikov (upokojenci, uporabniki s posebnimi potrebami – eden izmed ciljev OZN št. 3 je e-oskrba) ter širok dostop do storitev (cilja št. 1 in 9). V poglavju Zaposleni navajajo zagotavljanje spodbudnega in prijaznega delovnega okolja, odprtega za inovativnost. Skrbijo za kontinuirano izobraževanje, usposabljanje in opolnomočenje zaposlenih. Aktivno delujejo na področjih promocije zdravja in preprečevanja izgorelosti, nadgrajujejo sisteme za nagrajevanje in motiviranje zaposlenih, s posebno pozornostjo mladim družinam (npr. gibljiv delovni čas). Spodbujajo pošteno in etično poslovanje, odnose do deležnikov ureja etični kodeks. Zavračajo kakršno koli obliko diskriminacije zaradi spola, rase, barve kože, starosti, zdravstvenega stanja, verskega, političnega ali drugega prepričanja, narodnostnega ali socialnega porekla, premoženjskega stanja, spolne usmerjenosti ali drugih osebnih okoliščin. Spremljajo fluktuacijo, strukture zaposlenih po spolu, vrsti zaposlitve, starosti, izobrazbi, poškodbah pri delu ter invalidnosti (cilj OZN št. 1, odprava revščine – sodelavcem z omejitvami pri delu omogočajo nadaljnje redne zaposlitve s prilagajanjem delovnega mesta zanje). Izobraževanje in razvoj zaposlenih imajo določen v programu izobraževanj (S.M.A.R.T.) v skladu s pravilnikom o izobraževanju; učinke spremljajo po letih glede na število udeležencev ter število ur, po kategoriji zaposlenih, po vrsti izobraževanj, pa tudi z merjenjem zadovoljstva udeležencev (merijo tudi usvojena znanja). Imajo portal za e-izobraževanje Znam! v okviru Kompetenčnega središča za prenos internih znanj;

identificirajo ključne in obetavne zaposlene (kontinuiran proces vzgajanja naslednikov, kadrovanja na zahtevnejše položaje). Ob tem so pomembnejši ukrepi še omogočanje opravljanja praktičnega izobraževanja dijakom in študentom, ukrepi za krepitev kompetenc starejših sodelavcev, obvladovanje stresa in preprečevanja izgorelosti, nagrajevanje zaposlenih, sodelovanje z raziskovalnimi institucijami, izvedba ocenjevalno-razvojnih pogovorov, sodelovanje s predstavniki zaposlenih, upravljanje inovacij (zbiranje idej in inovativnih predlogov), varnost in zdravje pri delu (dodatno nameščeni defibrilatorji na večjih lokacijah skupine ter obveščanje zaposlenih o preventivnih pregledih, cepljenjih in aktualnih zdravstvenih vsebinah prek portala Modro jabolko), skrb za zaposlene in njihove aktivnosti zunaj delovnega okolja, Srčni sklad za pomoč družinskim članom, ki so ostali brez enega starša ali so huje bolni idr. Imajo certifikat Družini prijazno podjetje ter Družbeno odgovoren delodajalec, kar je odsev družbene odgovornosti in organizacijske kulture podjetja; ob tem so prejeli priznanje za najuglednejšega delodajalca v panogi (raziskava MojeDelo.com).

V podpoglavju Zaposleni analizirajo fluktuacijo ter strukturo po starosti, spolu in invalidnosti. Uvajalne seminarje za nove zaposlence, tečaje VZD in požarne varnosti izvajajo s pogodbenimi izvajalci; poleg tega so se na področju izobraževanja vključili v program KOC ter izvedli 5 internih delavnic s področja trženja. Razen tega razvoja zaposlenih ne omenjajo, navajajo pa še poudarek na notranji komunikaciji. Omenjajo možnost rabe počitniških kapacitet (s tem nameravajo izboljšati obstoječo klimo in razvijati občutek pripadnosti zaposlenih). V poglavju Izjava o upravljanju navajajo, da nimajo sprejetega etičnega kodeksa.

Družbena vprašanja navajam že pri vprašanju 6. Glede zaposlenih: izpostavljajo skrb za primerno zaščito z delovnimi sredstvi (preprečevanje širjenja covid-19). Spremljajo strukturo zaposlenih po starosti, spolu, izobrazbi, delovni dobi, invalidnosti. Varnost in zdravje pri delu: kakovostna zaščitna sredstva, redni zdravniški

pregledi. Izobraževanja: navajajo usposabljanja za specifična področja dela, med drugim tudi skupinske psihološke obravnave.

Družbena vprašanja – navajajo, da so prvine konceptov družbene odgovornosti in trajnostno naravnane razvoja že vpete v temelje njihovega poslanstva, vizije in vrednot (povzemam pri prejšnjih vprašanjih). Zaposleni: spremljajo fluktuacijo, razporejenost po delovnih enotah, strukture po izobrazbi, spolu, delovnem času. Del kadrovske strategije je kontinuirano in usmerjeno vlaganje sredstev v izobraževanja in usposabljanja; povezanost in pripadnost spodbujajo z različnimi aktivnostmi (spomladanski piknik, športne igre – ki pa se v letu 2021 niso izvedle).

Družbena vprašanja navajam že pri vprašanju 7. Glede zaposlenih: želijo, da je njihov razvoj trajen in da ne ogroža potreb prihodnjih generacij. Za to skrbijo z nenehnim tehnološkim napredkom, inovativnostjo ter prizadevanjem za izboljšanje znanja zaposlenih. Želijo postati vodilni na področju socialno odgovorne poslovne prakse in zgled v korist celotne družbe. Spremljajo fluktuacijo, strukture po sektorjih, invalidnosti, delovnem času, izobrazbi, starosti, statistike odsotnosti. Zagotavljajo izobraževanja in usposabljanja – strokovni seminarji v povezavi z zakonodajo, pravilna uporaba delovnih strojev, šolanje za pridobitev višje stopnje izobrazbe. Eden večjih poudarkov je varstvo in zdravje pri delu. Pridružili so se projektu Polet (promocija zdravja na delovnem mestu) ter Javnemu razpisu za podporo podjetjem pri pripravi strategij za učinkovito upravljanje starejših zaposlenih in krepitevi njihovih kompetenc (ASI). Prispevajo 70 % dodatnega pokojninskega zavarovanja (prostovoljno vključenim zaposlenim), enako za kolektivno zdravstveno zavarovanje. V družbi delujeta tudi sindikat in svet delavcev.

Družbena vprašanja, navedena pri vprašanju št. 7 (odnos do okolja). Zaposleni: spremljajo povprečne plače glede na vrsto pogodbe, izrabo delovnega časa ter strukture po spolu, starosti, izobrazbi, izobrazbi po enotah, izobrazbi po letih. Zaposlenim že od leta 2003 izplačujejo prispevek prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Veliko pozornosti namenjajo varnosti in zdravju pri delu (tudi glede omejevanja covid-19); izvajajo različna izobraževanja (tudi glede ravnanja z nevarnimi kemikalijami; konference komunalnega gospodarstva). Siceršnjih družabnih srečanj ni bilo zaradi omejitev v povezavi s covidom-19. O posebnih dosežkih so zaposlene obveščali prek ustaljenih komunikacijskih kanalov, za uspešno delo so jih mesečno nagrajevali pri plači. V družbi delujeta tudi svet delavcev in reprezentativni sindikat.

Strategija ravnanja s človeškimi viri temelji na vrednotah podjetja, aktivnosti na področju izobraževanja, razvoja in nagrajevanja, kar omogoča realizacijo potencialov, krepitev strokovnih in osebnih kompetenc. Spodbujajo sodelovanje in usmerjenost k doseganju ciljev. Poudarjajo prednosti dobrega usklajevanja delovnih in zasebnih obveznosti. Usmerjenost k trajnostnemu razvoju družbe kot celote se izkazuje z mnogimi družbeno odgovornimi projekti, v katere so vključeni zaposleni. Spremljajo fluktuacijo, strukture po vrsti zaposlitve, spolu, izrabi fonda delovnega časa; na podlagi merjenja klime, zadovoljstva, agilnosti, dojemanja enakosti po spolu in starosti ter merjenja zavzetosti izvajajo številne aktivnosti za ustvarjanje okolja, v katerem se zaposleni počutijo dobro in lahko razvijajo svoje potenciale. Sprejeto imajo Izjavo o nediskriminatornosti (več v vprašanju št. 14); izvajajo letne in kvartalne pogovore (sistematično spremljanje delovne uspešnosti in izvajanje vodenja s cilji), izvajajo izobraževanja, opredeljena imajo vsebinska področja pri zagotavljanju varnosti, imajo program za voditelje in vodje Energy for leadership ter interno akademijo projektnega vodenja, imajo Koncept odprtega prostora, ki z raznovrstnimi dogodki omogoča vsakemu zaposlenemu priložnost osebne rasti in povezovanja s sodelavci z namenom prispevanja k trajnostnemu razvoju družbe. Vsako prodajno mesto je

prejelo svoj tablični računalnik, ki se ga lahko prenaša po prodajnem prostoru, omogoča vnašanje podatkov v aplikacije in arhiviranje dokumentacije, uporabo vseh orodij za delo na daljavo, sodelovanje v skupinah in lažjo komunikacijo. Z uvedbo digitalnih obrazcev je delo postalo bolj prijazno in preprosto, obrazci so zbrani na enem mestu v standardizirani obliki, podpisovanje je digitalno in takoj arhivirano v bazi. Sledljivost dokumentov je zagotovljena. Uvedba nove rešitve na prodajna mesta se je zaključila v zadnjem kvartalu leta 2020 in začetku leta 2021. V letu 2021 ocenjujejo prihranek približno 500.000 listov papirja zaradi digitalizacije operativnega poslovanja na prodajnih mestih. Zaradi izvedb izobraževanja na daljavo so v letu 2020 prevozili 163.000 kilometrov manj, zaradi digitalnih gradiv pa prihranili 64.000 listov papirja. Z uvajanjem ustreznih organizacijskih in varnostnih ukrepov si sistematično in nenehno prizadevajo zniževati raven tveganja, ki je posledica izvajanja delovnih procesov. Vse družbe v skupini imajo sprejete izjave o varnosti z oceno tveganja. Za ohranjanje zdravja, dobrega počutja, psihičnega in fizičnega ravnovesja skrbijo v okviru programa Zdravo, ki temelji na treh stebrih: fizično zdravje, zdrava prehrana in aktivnosti na področju duševnega zdravja. Vse tri stebre povezujejo aktivnosti sezonskega značaja, kjer se posvečajo predvsem preprečevanju okužb dihal in drugih sezonskih virusnih obolenj ter ustrezni pripravi na različne športne aktivnosti. Komuniciranje korporativne kulture trajnosti za zaposlene obsega razvoj in komuniciranje z zaposlenimi, program dobrega počutja na delovnem mestu za odnose, ki jih tvorijo dober vodja, povezani in sodelovalni sodelavci, ter programe, ki gradijo dobro komunikacijo in razpoloženje v delovnih okoljih v organizaciji. V letu 2019 je projekt Moj lonček zaposlene spodbudil k uporabi lastnega lončka za točenje kave iz avtomata. Iz notranjega naročanja za potrebe podjetja so izločili nabavo vseh napitkov in vode v plastenkah, ob tem zaposlene obdarili s stekleničko za vodo, gostovanje sestankov pa opremili s kozarci in vrči. Družbeno okolje: aktivnosti korporativnega prostovoljstva s prostovoljnim delom, znanjem in zbiranjem materialne pomoči vračajo družbi. V sodelovanju z RK in Zavodom za transfuzijo izvajajo humanitarno

<p>akcijo »Daruj energijo za življenje«, z donacijami ter akcijami pa podpirajo številne humanitarne projekte neprofitnih organizacij.</p>
<p>Delovna okolja, operativno vodenje, osebni pregled, zavzetost. Izobraževanje in razvoj kadrov/zaposlenih, organizacijska vitalnost in organizacijska kultura, varnost in zdravje pri delu, zagotavljanje zadovoljstva zaposlenih</p>
<p>Leta 2021 so se lotili projekta, ki je usmerjen k zaposlenim. Znamko delodajalca so poimenovali »Never Alone«. Usmerili so se na zaposlene s povečanjem zadovoljstva in zavzetosti. Velik poudarek je na zdravju zaposlenih, iskrenem in spoštljivem odnosu. Zaposlenim ponujajo razne dodatne ugodnosti, predvsem namenjene zdravju, razna srečanja, dobro delovno ozračje, dodatno pokojninsko zavarovanje, družini prijazno podjetje.</p>
<p>Družbena vprašanja so predvsem odpadki, pitna voda, poraba električne energije, skrb za okolje, izobraževanje zaposlenih in uporabniki v skladu s politiko poslovanja podjetja.</p>
<p>Skrb za okolje, pitno vodo, skrb za odpadke, obnovljivi viri, skrb za zaposlene</p>
<p>Družini prijazno podjetje: eden izmed ukrepov je skrajšan delovni čas zaradi družinskih obveznosti, tudi za očete. Omogočajo izobraževanja zaposlenim in različna usposabljanja, različnost in enake možnosti, odnos med vodstvom in zaposlenimi, varnost, zdravje zaposlenih, napredovanje, motivacija, ugodnosti, nagrajevanje.</p>
<p>Skrb za zaposlene, skrb za varovanje okolja, skrb za čisto naravo</p>
<p>Urejeno delovno okolje in osebni razvoj, vlagajo v znanje zaposlenih, skrbijo za dobre medsebojne odnose in trajnostni razvoj.</p>
<p>Skrb za okolje glede odpadkov, skrb za pitno vodo, skrb za zaposlene</p>

<p>Za svoje zaposlene imajo dobro razvito komuniciranje, skrbijo za njihovo varnost in zdravje, jih nagrajujejo in motivirajo; obvladovanje stresa in preprečevanje izgorelosti, informiranje zaposlenih, športna in druga interesna druženja, izobraževanje zaposlenih.</p>
<p>Varnost, zdravje in zadovoljstvo zaposlenih, Izobraževanje zaposlenih s številnimi možnostmi učenja od sodelavcev ali zunanjih strokovnjakov. Aktivno prepoznavanje, zmanjšanje in obvladovanje tveganj na področju varnosti in zdravja pri delu.</p>
<p>Prizadevajo si za nenehno izboljševanje delovnih razmer s fleksibilnimi oblikami organiziranosti dela in s tem vzpostavljajo privlačno, življenjsko, prijazno, pravično in inspirativno okolje za delo.</p>
<p>Ustrezna politika zaposlovanja, skrb za razvoj in izobraževanje zaposlenih, učinkovit sistem nagrajevanja in napredovanja, spremljanje zadovoljstva in skrb za varnost in zdravje zaposlenih.</p>
<p>Skrb za izobraževanje, štipendiranje, izredne in redne pomoči, spodbujanje zdravega načina življenja</p>
<p>Zaposleni so osrednji kapital družbe. Usposobljeni in motivirani kadri so pogoj za uspešnost poslovanja in uresničevanje razvojnih načrtov. S svojim znanjem, energijo in delovno vneto zaposleni partnersko soustvarjajo prihodnost podjetja. Sodelovanje, odgovornost, spoštovanje, pripadnost in ustvarjalnost vsakega posameznika so vrednote, ki jih skupina udejanja v praksi.</p>
<p>Promocija zdravja, družini prijazno podjetje, dijaki in študentje na praksi</p>
<p>Skrbijo, da se zaposleni nenehno izobražujejo in da jim zagotovijo varno delovno okolje.</p>

<p>Svoje sodelavce podpirajo v poklicnem življenju tako, da prisluhnejo njihovim potrebam, cenijo njihove sposobnosti, izvajajo programe usposabljanja in razvojne načrte ter spodbujajo politike raznolikosti.</p>
<p>Težijo k temu, da zagotavljajo zaposlenim razmere, ki omogočajo delo v varnem in spodbudnem delovnem okolju, ponujajo nagrajevanje in izobraževanje zaposlenih ter možnost razvoja kariere in osebnostnega razvoja. Družbeno odgovornost kažejo predvsem v doslednem izvajanju osnovnega poslanstva hranilnice kot sodobne in varne finančne institucije, ki po ugodnih cenah zagotavlja kakovostne bančne storitve.</p>
<p>Svojim zaposlenim zagotavljajo varno delovno okolje, ustrezno nagrajevanje in izobraževanje ter možnost za razvoj kariere in osebnega razvoja.</p>
<p>Spodbujajo osebni in strokovni razvoj zaposlenih, skrbijo za zdravje zaposlenih in za varstvo pri delu, skrbijo za neformalna druženja zaposlenih zunaj delovnega časa in odkrito komunicirajo s svojimi zaposlenimi. Prav tako so leta 2013 pridobili certifikat Družini prijazno podjetje.</p>
<p>Skrb za zaposlene – dobro počutje</p>
<p>Usposobljenost, ustrezna izobraženost, motiviranost, promocija zdravja na delovnem mestu, dodatno pokojninsko zavarovanje ...</p>
<p>Skrb za zaposlene – dobro počutje, vlaganje v kader, izobraževanja, bonusi, kot je 13. plača ...</p>
<p>Skrb za zaposlene – dobro počutje</p>
<p>Družba in okolje: ugled in pridobivanje zaupanja, boljša ozaveščenost, komunikacija z javnostjo). Zaposleni: varno delo, promocija zdravja na delovnem mestu, zdrav življenjski slog, medsebojni odnosi,</p>

komunikacija ...)
Zaposleni so bistvo uspešne, varne in kakovostne obravnave pacientov, maksimalna varnost, zdravo delo zaposlenih, pozitivno motivirajoča plačna politika, skrb za zadovoljstvo in motivacijo zaposlenih ...
Skrb za izobraževanje, skrb za varno in zdravo delovno okolje, kadrovske zaščitni ukrepi in prilagoditev poslovanja zaradi covid-19.
Skrb za razvoj kadrov, izobraževanja, skrb za varno in zdravo delovno okolje, promocija zdravja in varnost zaposlenih (npr. benefit cepljenja zaposlenih).
Izobraževanja, mentorstvo, kadrovske sodelovanje z družbenim okoljem, skrb za zdravje, dobro počutje in urejeno delovno okolje ter socialne vsebine
Skrb za zdravje, dobro počutje in urejeno delovno okolje ter socialne vsebine, dodatne ugodnosti, razvoj kadrov, štipendiranje, praksa, mentorstvo, izobraževanja, promocija zdravja in varnost zaposlenih ...
Skrb za zdravje, dobro počutje in urejeno delovno okolje, razvoj kadrov, štipendiranje, usmerjenost k visoki moralni vrednosti ...
Donatorstva, sponzorstva, odgovornost do naravnega okolja, odgovornost do kupcev in splošne javnosti, tudi aktivnosti na področju raziskav in razvoja. Glede zaposlenih: spoštovanje delovnopравne zakonodaje, skrb za varnost in zdravje pri delu zaposlenih ter vlaganje v nova znanja zaposlenih, zakonske norme in etična pravila, spoštovanje človekovih pravic.
Cilj je zadržati visoko strokovno usposobljene, motivirane in visoko etične zaposlene – timsko delo, odprtost in sposobnost za sprejemanje odločitev.

<p>Družba: sponzoriranje. Zaposleni: sodelovanje, povezovanje, spodbujanje skupnih vrednot, izobraževanja, nagrajevanje itd.</p>
<p>Družbena odgovornost je središče poslovanja. Skrb za zaposlene (prilagajanje procesov in delovnih mest, kakovostna oprema, redno izplačilo plač, regresa in nagrad).</p>
<p>Družbena vprašanja: sponzoriranje različnih dogodkov. Skrb za zaposlene: fleksibilni delovni čas, posebna pozornost, namenjena pravicam zaposlenih, njihovi varnosti in zdravju, delovnim razmeram, socialni varnosti in strokovnemu razvoju, socialnemu dialogu in medsebojnim odnosom.</p>
<p>Družbena vprašanja: lokalna skupnost je vključena v vseh fazah umeščanja avtocest v prostor. Družba sodeluje v pobudah, ki spodbujajo etično ravnanje ter okoljsko, družbeno in ekonomsko vzdržno poslovanje. Družba namenja sponzorska sredstva in donacije projektom s področja preventive v prometu in strokovnim srečanjem, povezanim s prometom in varnostjo. Skrb za zaposlene: nenehna krepitev zavzetosti in kompetentnosti zaposlenih, razvoj voditeljstva in zagotavljanje varnosti delavcev pri delu ter krepitev njihovega zdravja.</p>
<p>Odgovornost do sodelavcev: zagotavljanje ugodnih delovnih razmer, urejenega delovnega okolja, prizadevanje za učinkovitejše izvajanje delovnih procesov, krepitev motivacije, pripadnosti, zadovoljstva, omogočen strokovni razvoj, izobraževanja in usposabljanja, skrb za zdravje, socialno varnost. Odgovornost do okolja: spremljanje in podpiranje odvisnih družb pri standardizaciji in implementaciji novih tehnologij, ki so zdravju in okolju prijaznejše, ločevanje odpadkov, izogibanje nepotrebnemu tiskanju, uporaba eko papirja, zmanjševanje papirnega poslovanja, energijsko prijaznejši mrežni tiskalniki in multifunkcijske naprave, razpolaganje z električnim skuterjem, električnim kolesom in električnim avtom, zagotovljen prostor z nadstreškom in stojali za shranjevanje koles, namenjanje pozornosti</p>

energetski učinkovitosti naprav z rednim vzdrževanjem, prehod na uporabo trajnostnih higienskih papirjev.

Humanitarne dejavnosti, spodbujanje podjetništva, skrb za okolje (širitev ekološkega kmetovanja, sajenje dreves, zmanjševanje porabe papirja in recikliranje), vključenost (pomoč mladim družinam pri reševanju stanovanjskega problema, vključitev ranljivih skupin v uživanje prednosti digitalizacije), podpora poklicnim in mladinskim športom, varstvo kulturne dediščine, finančno opismenjevanje. Skrb za zaposlene: zdravje in varnost, razvoj zaposlenih, razvoj in pridobivanje talentov, razvoj organizacijske kulture, spodbujanje lokalnega in mednarodnega kariernega razvoja, sistem nagrajevanja.

Podjetje predstavi svoja sponzorstva in donacije ter sodelovanje z javnostjo. Pri odnosu s strankami navedejo, da je zanje pomembno stranko pripeljati čim bližje ogljični nevtralnosti. Za zadovoljstvo strank skrbijo z digitalizacijo procesov, s kakovostno komunikacijo (klicni center) in rednim izobraževanjem zaposlenih, ki so v stiku z njimi. Zelo pomembno je tudi zadovoljstvo zaposlenih, za kar skrbijo s kadrovske politiko – izobraževanje zaposlenih, nagrajevani programi, analiza osebnih ciljev zaposlenih in skrb za njihovo motivacijo. Podjetje podrobno predstavi tudi strukturo zaposlenih po posameznih podjetjih v skupini, starost, izobrazbo, spol itd. Podjetje tudi predstavi mehanizme, s katerimi skrbi za razvoj in zadovoljstvo zaposlenih, predstavi izobraževalne strukture in projekte ter ostale mehanizme za zagotavljanje varnosti in zadovoljstva pri delu.

Podjetje v posebnem poglavju predstavi strukturo zaposlenih v skupini, razrez po spolu, starosti in izobrazbi, fluktuacijo in odsotnost z dela. Podjetje predstavi tudi svojo kadrovske politiko prepoznavanja vodstvenih kadrov, izobraževanja, štipendiranja, nagrajevanja in motiviranja. Podjetje v posebnem poglavju predstavi tudi rezultate interne raziskave o klimi v podjetju. V naslednjem poglavju pa se podjetje osredotoči na skrb za zaposlene, njihovo zdravje in počutje tako na delovnem mestu kot zunaj njega in predstavi mehanizme, kako to zagotavlja. Podjetje poroča tudi o odnosu do družbenega

okolja – predvsem o stikih z lokalnimi skupnostmi, sponzorstvih in donacijah.

V letnem poročilu podjetje predstavi, da skrbi za izobraževanje, motivacijo in zdravje svojih zaposlenih. Navedeno je, da je razvoj znanj pomemben motivacijski dejavnik, in predstavljena je povprečna številka izobraževalnih ur na zaposlenega. Z zaposlenimi opravljajo letne razgovore. Hkrati tudi navajajo, da darujejo v dobrodelne namene in drugače skrbijo za neposredno okolje in skupnost.

Podjetje predstavi fluktuacijo zaposlenih ter njihovo spolno in izobrazbeno strukturo. Predstavi izobraževanja v letu 2021, ki so v upadu zaradi zdravstvenih razmer. Zaradi nevarne narave dela s plinom daje velik poudarek varnosti in zdravju pri delu. Od leta 2014 je družini prijazno podjetje, podjetje opazuje dobre učinke teh ukrepov. Veliko pozornosti namenja komunikaciji z zaposlenimi. Tudi zunanjim deležnikom posveča kar se da veliko pozornosti in se trudi ohraniti in graditi vzajemno spoštljiv odnos. Predstavi vsako skupino deležnikov posebej in izpostavi glavne dosežke in izzive. Skrbi za varovanje občutljivih podatkov.

Zaposlene redno izobražujejo, zaposleni in stanovalci so vključeni v skupne projekte, sodelujejo z lokalno skupnostjo.

Podjetje v trajnostnem poročilu predstavi strukturo svojih zaposlenih (spolno, izobrazbeno, glede na trajanje in vrsto zaposlitve, fluktuacije zaposlenih glede na spol in starost ter delovno dobo). Podjetje predstavi, koliko izobraževanj je izpeljalo v preteklem letu. Podjetje izvaja tudi program spodbujanja inovativnosti med zaposlenimi (zaposleni predlagajo izboljšave in spremembe). Družba zaposlene nagraduje glede na zavzetost, inovativnost in delovne rezultate. Podjetje predstavi tudi izrabo starševskega dopusta, opravljene dijaške prakse pri njih in štipendiste. Je družini prijazno podjetje. Podjetje predstavi tudi vse načine, prek katerih komunicira z zaposlenimi. Izvaja tudi raziskavo organizacijske klime, ki se je od predhodnega leta poslabšala. Družba redno namenja sredstva za sponzorstva in

donacije, sodeluje tudi z lokalno univerzo in srednjimi šolami ob podelitvah nagrad najboljšim učencem. Komunikacija z javnostjo poteka prek številnih kanalov. Anketo zadovoljstva je podjetje izvedlo tudi med uporabniki, rezultati so v primerjavi z letom prej malce padli. Podjetje opiše tudi sodelovanje z dobavitelji, predstavi sistem naročanja in postopke preglednosti poslovanja.

Podjetje predstavi spolno, izobrazbeno strukturo in strukturo glede na tip zaposlitve svojih zaposlenih. Pri družbeni odgovornosti podjetje predvsem navaja, da je kljub veliki prizadetosti zaradi zdravstvene krize z državnimi subvencijami obdržalo zaposlene (napotitev na čakanje in subvencioniran skrajšan delovni čas). Svoje zaposlene podjetje redno izobražuje, tako interno kot na zunanjih izobraževanjih, izobraževanj pa je bilo v koronskem letu 2021 manj kot v prejšnjih letih. Podjetje navaja, da si prizadeva za dvig organizacijske klime, kar namerava doseči z razvojnimi pogovori, ki jih je nadgradilo z novo aplikacijo. Podjetje je družini prijazno. Družba ponuja tudi štipendije in prakse za dijake. Za zdravje svojih zaposlenih skrbi v sklopu zakonskih okvirov in z dodatnimi aktivnostmi. Zaposlene podjetje redno obvešča o internih novostih. V sklopu svojih dejavnosti je tudi odvedlo koncesijske dajatve ustreznim organizacijam. Ohranilo je tudi vzpostavljene Unicefove varne točke v svojih prostorih.

105

Vir: lastni prikaz in letna poročila

Kot smo že zapisali, je veliko podjetij v letnih poročilih razkrilo vsebine, vezane na zaposlene. Razlog je v zahtevi ZGD-ja, da se razkrije število zaposlenih po starostni strukturi, po izobrazbi, spolu itd. Nekaterе družbe se v teh poglavjih potrudijo zapisati vse aktivnosti, ki jih izvajajo v povezavi z zaposlenimi. Najpogostejše so naslednje vsebine:

- spremljanje organizacijske klime, ki vpliva na motivacijo in vedenje zaposlenih,
- skrb za zdravje na delovnem mestu, zdrava prehrana,
- pomen medgeneracijskih vprašanj,
- izobraževanje zaposlenih,

- financiranje dodatnega pokojninskega zavarovanja,
- uvedba aktivnih odmorov za zaposlene,
- uvajanje različnih oblik nagrajevanja.

Raziskovalno vprašanje štirinajst se nanaša na naslednje: Ali je v trajnostnem poročilu vključeno spoštovanje človekovih pravic?

Slika 12: Ali je v trajnostno poročilo vključeno spoštovanje človekovih pravic?

Vir: lastni prikaz

50 podjetij je v poročilih razkrilo vsebine o spoštovanju človekovih pravic.

Način razkritij je predstavljen v nadaljevanju.

Preglednica 11: Povzetek vsebin glede spoštovanja človekovih pravic

Družba ima pravilnik o preprečevanju in odpravljanju posledic spolnega in drugega nadlegovanja ali trpinčenja v družbi, za ta namen ima tudi imenovano komisijo za preprečevanje in odpravljanje posledic; pravilnik o varstvu osebnih podatkov in njenega skrbnika, skrb za zdravje zaposlenih ima urejen s pravilnikom o delovnih razmerjih, zaposleni lahko svoja mnenja, pobude posredujejo prek kadrovske službe.

Enake možnosti zaposlitve ne glede na spol, starost in drugo
Sprejeli so etični kodeks in načela ravnanja, saj se zavedajo družbene odgovornosti do svojih strank, poslovnih partnerjev, družbenikov, zaposlenih. Družba je tudi podpisnica zaveze o upoštevanju človekovih pravic pri poslovanju v gospodarstvu.
Kadrovanje temelji na načelu nediskriminatornosti in enakih možnosti. Zavezujejo se k strpnosti, medsebojnemu spoštovanju in spoštovanju osnovnih človekovih pravic. Pozornost namenjajo varovanju osebnih podatkov (v skladu z Uredbo 2016/679 GDPR). Sprejet imajo Pravilnik o prepovedi spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu in določenega pooblaščenca za sprejem prijav, pomoč in informiranje.
Odkrito komuniciranje z zaposlenimi, ne glede na njihovo izobrazbo in položaj v družbi, vse zaposlene obravnavajo enako, ne glede na spol, narodnost, vero, invalidnost ...
Zaposlenim zagotavljajo enotno obravnavo ne glede na spol, raso, jezik, izobrazbo, politično prepričanje, starost, spolno usmerjenost. Enako obravnavajo vse zaposlene pri napredovanju, usposabljanju, plačah, del. času. Sprejeli so pravilnik, ki ureja varstvo zaposlenih pred spolnim in drugim nadlegovanjem ter mobingom. Nasprotujejo kakršni koli obliki prisilnega dela, dela otrok ali diskriminaciji.
Zapisali so, da pri zaposlenih spoštujejo človekove pravice (starost, rasa, spol, spolna usmerjenost, gojijo ničelno toleranco do diskriminacije in redno preprečujejo vsakršno nadlegovanje).
Družba v vseh postopkih upošteva načela enakosti vseh ljudi ne glede na starost, versko ali politično pripadnost, družbeni položaj ali drugačne okoliščine pokojnika.

Spoštovanje človekovih pravic v celotnem poslovnem procesu. Pravica do zdravega okolja in trajnostna potrošnja, zagotavljanje okolja, kjer noben delavec ni izpostavljen spolnemu ali drugemu nadlegovanju ali pri delodajalcu ni izpostavljen trpinčenju, verbalnemu, nebesednemu ali fizičnemu nasilju nadrejenih ali drugih zaposlenih. Družba ne podpira nikakršne diskriminacije ter si prizadeva za enako obravnavo ne glede na spol, družinski oz. zakonski stan, nosečnost, načrtovanje družine.

Spoštujejo dostojanstvo in osebno integriteto posameznika in njegovo zasebnost. Spoštujejo svobodo govora in izražanja mnenj. Z zaposlenimi odkrito komunicirajo ne glede na izobrazbo in vodstveni položaj. Prepovedujejo vse oblike nepoštenega in nezakonitega dela. Vsaka diskriminacija zaposlenih je prepovedana. Zaposleni so obravnavani enakovredno ne glede na njihove razlike.

Navajajo, da skrbijo za spoštovanje človekovih pravic. Ni diskriminacije, spoštujejo pravico govora.

Banka je zavezana oblikovanju raznolike in povezovalne delovne sile ne glede na raso, narodnost, invalidnost, veroizpoved, etnično pripadnost, spolno identiteto in izražanje, starost, državljanstvo, barvo kože, zakonski stan, nosečnost ali druge zakonsko varovane kategorije.

Na vseh področjih delovanja upoštevajo in spoštujejo temeljne človekove pravice in svoboščine. Kandidati za zaposlitev kot tudi vsi zaposleni so obravnavani po načelih enakosti, sorazmernosti in poštenosti, na podlagi individualnih lastnosti in meril.

Zaposleni se ne razlikujejo na podlagi politične usmeritve, narodnosti, državljanstva, vere, starosti, zakonskega stanu, spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete, invalidnosti.

Zaposleni so obravnavani po načelih enakosti, sorazmernosti in poštenosti, na podlagi individualnih lastnosti in meril, s poudarkom na spoštovanju temeljnih človekovih pravic in svoboščin.

Zagotavljanje dostojanstva, integritete ter enakopravnosti poslovanja omogoča sledenje začrtanemu poslanstvu in ustvarja ustrezno okolje za zaposlene (in goste). Medsebojne odnose ureja »etični kodeks« – osnovna načela etičnega obnašanja vseh zaposlenih; dostopen na internem portalu za zaposlene. Ob tem tudi spoštovanje veljavne zakonodaje (zdravo in varno delovno okolje, preprečevanje nadlegovanja ali diskriminacije).

Zanje je to pomemben dejavnik ob ničelni toleranci do njihovih kršitev. Delavci lahko sodelujejo na sejah sveta delavcev, delavsko soupravljanje je ob tem zagotovljeno še s sindikatom. Organizirali so delavnice na temo prepoznavanja in preprečevanja mobinga. Imajo tudi etični kodeks, ki podrobneje ureja način prepoznavanja, preprečevanja in odpravljanja posledic kršitev človekovih pravic na delovnem mestu.

Cilj OZN št. 8, promoviranje vključujoče in vzdržne gospodarske rasti, polne zaposlitve in dostojnega dela, navaja pristop k zavezi o spoštovanju človekovih pravic – pripravljajo pravilnik, skrbnika za človekove pravice načrtujejo imenovati do leta 2023. Kot družbeno odgovorno podjetje tudi od dobaviteljev pričakujejo spoštovanje človekovih pravic, zagotavljanje enakih možnosti na delovnem mestu ter izvajanje postopkov zaposlovanja skladno z relevantno zakonodajo in predpisi.

Spoštujejo vse z ustavo in zakoni zajamčene pravice ter vse mednarodne dokumente s področja človekovih pravic. V vseh postopkih zagotavljajo enake pravice in možnosti za vse posameznike. Mednje sodijo na primer zaščita zasebnosti, svoboda mišljenja, svoboda združevanja, zaposlovanje in nagrajevanje ne glede na spol, raso, barvo kože, starost, zdravstveno stanje oziroma invalidnost, versko, politično ali drugo prepričanje, članstvo v sindikatu, nacionalni ali socialni izvor, družinski status, premoženjsko stanje, spolno usmerjenost ali druge osebne okoliščine. Ne dopuščajo nikakršnega nasilja ali nadlegovanja (čustvenega, psihičnega, verbalnega, spolnega) na delovnem mestu. Povezujemo se s partnerji in drugimi deležniki, ki spoštujejo človekove

pravice in temeljne svoboščine.
Navajajo, da jih odlikuje visoka raven spoštovanja človekovih pravic, kar izhaja iz pripadnosti mednarodni bančni skupini. Dosledno spoštujejo prizadevanja za enakopravnost spolov in drugih pravic delavcev, ki so povezane z zaposlitvijo. Zaposleni imajo pravico poročati o sumih nepravilnosti, pri tem pa je zagotovljeno nerazkritje identitete prijavitelja, le-ta pa je hkrati zaščiten tudi pred morebitnimi povračilnimi ukrepi.
V letu 2021 so se znova vključili v ocenjevanje na platformi ECOVADIS, ki ponuja ocenjevanje podjetij na številnih področjih, med drugim spoštovanje človekovih pravic. Navajajo, da so na zadnjem ocenjevanju prejeli zlato medaljo, kar jih na globalni ravni uvršča med najboljša 2 % vseh podjetij v stroki; razen tega pa podrobneje o človeških pravicah ne pišejo.
Prenovljen (2021) kodeks skupine, v katerem je ključna vloga etičnega ravnanja na vseh ravneh delovanja. Med 12 etičnimi načeli je spoštovanje človekovih pravic, ki temeljijo na spoštovanju in varovanju mednarodno priznanih človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Spodbujajo delovno okolje. Spoštovanje in varovanje dostojanstvenosti in integritete zaposlenih.
Podjetje zagotavlja spoštovanje človekovih pravic v skladu z veljavno zakonodajo. V podjetju imajo pravilnik, ki obravnava preprečevanje in trpinčenje in druge oblike psihosocialnega tveganja. V letu 2021 takih primerov niso obravnavali.
Družbena odgovornost podjetja je spodbujanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.
Družbena odgovornost je tudi spodbujanje varstva človekovih pravic.
Prijavili so se na razpis za strateško nagrado za družbeno odgovornost HORUS 2021, ki vključuje tudi analizo aktivnosti na področju

<p>človekovih pravic ... decembra leta 2021 so prejeli nagrado v kategoriji za mala podjetja, več o tem niso zapisali.</p>
<p>Septembra 2020 so podpisali zavezo k spoštovanju človekovih pravic pri poslovanju, ki je tudi objavljena v trajnostnem poročilu.</p>
<p>Izobraževanje zaposlenih o človekovih pravicah in način prijave zlorab</p>
<p>Etika – maksimalno spoštovanje človekovih pravic</p>
<p>Imajo nadzore tveganja za integriteto in korupcijo in za varstvo človekovih pravic.</p>
<p>Družba zagotavlja zaposlenim varno in spodbudno delovno okolje: z doslednim spoštovanjem pridobljenih pravic zaposlenih, z zagotavljanjem potrebnih delovnih in drugih prostorov, delovnih sredstev ter potrebnih informacij za delo in življenje v družbi, z usposabljanjem in razvijanjem kompetenc zaposlenih ter s spodbujanjem osebnostnega in strokovnega razvoja, s primernimi in rednimi prejemki, s skrbjo za zdravje zaposlenih (z ukrepi za varno delo, ki ščitijo zdravje zaposlenih, s promocijo zdravja na delovnem mestu ter s spodbujanjem športnih aktivnosti zaposlenih), z varovanjem zaposlenih in drugih na luškem območju (z ukrepi in pravili ravnanja na pristaniškem območju). Spoštujejo pravico zaposlenih do svobodnega združevanja, članstva v sindikatih in svetu delavcev ter drugih oblik združevanja. Komunicira se odkrito in spoštljivo, brez napačnega prikazovanja dejstev ali zavajanja. Kritika dela je del odkrite komunikacije in ne sme biti usmerjena v osebo, temveč v dejanja. Varovanje zaupnosti poslovnih skrivnosti in notranjih informacij ter mehanizmi za preprečitev zlorab le-teh so določeni v internih aktih.</p>
<p>Kot dejavnik ESG ima strogo postavljena merila za okolje, družbo in upravljanje in tako strogo postavljena merila za spoštovanje človekovih pravic.</p>
<p>Imajo nadzore tveganja za integriteto in korupcijo in za varstvo</p>

človekovih pravic.
Imajo določene politike, ki prispevajo k temam o človekovih pravicah, te so zapisane v njihovih kodeksih.
Sredstva ne nalagajo v podjetja, ki ne spoštujejo človekovih pravic.
Zapisano le kot kratko vodilo – navajajo, da so zavezani upoštevanju človekovih pravic (nič natančneje razdelano).
Podpisali so zavezo k spoštovanju človekovih pravic v letu 2019 (sklicujejo se tudi na Nacionalni akcijski načrt Vlade RS za spoštovanje človekovih pravicah v gospodarstvu – smernice OZN).
Ni posebej opredeljeno, le da jih spoštujejo oz. upoštevajo zakonodajo.
V etičnem kodeksu so se zavezali k spoštovanju temeljnih človekovih pravic (načela enakosti, sorazmernosti in poštenosti).
Banka je podpisnica zaveze k spoštovanju človekovih pravic v gospodarstvu. Zaveza temelji na splošno sprejetih mednarodnih smernicah s področja človekovih pravic (Nacionalni akcijski načrt RS za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu). S tem podpisom se je banka kot podjetje zavezala k izpolnjevanju ukrepov, povezanih s spoštovanjem človekovih pravic v celotnem poslovnem procesu, ter k izogibanju in preprečevanju možnih negativnih vplivov.
Ničelna toleranca do vsakršne oblike kršenja človekovih pravic. Upoštevanje veljavne zakonodaje (Ustava RS, konvencija ILO, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, ZDR-1), kodeksa ravnanja ter internih aktov družbe, ki zadevajo predvsem nediskriminacijo na delovnem mestu, mobing ter človekove temeljne ekonomske in socialne pravice.
Ničelna toleranca do kakršnega koli nasilja, trpinčenja ali nadlegovanja na delovnem mestu ter izvajanje poštene prakse zaposlovanja in napredovanja so opredeljeni v okviru ciljev podjetja glede trajnosti

(politika trajnostnega poslovanja).
Spoštovanje človekovih pravic je opredeljeno v kodeksu ravnanja skupine. Ničelna toleranca in prepoved kakršne koli oblike nadlegovanja, zagotavljanje dostojanstva, spoštovanje enakih možnosti, pravičnost in spodbujanje kulture, usmerjene v uspešnost poslovanja, spoštovanje človekovih pravic glede produktov in storitev za stranke, varstvo zasebnosti komitentov in zaposlenih.
Podjetje spoštuje človekove pravice tako interno kot v odnosu s strankami in dobavitelji. Podjetju je ključna skrb za pravice svojih zaposlenih, saj se zavedajo, da so zadovoljni zaposleni gonilo uspešnega podjetja. Zanj so pomembne tudi pravice partnerjev in odjemalcev in se tudi povezuje s partnerji, ki spoštujejo človekove pravice in delijo z njim vrednote glede trajnosti. Veliko pozornosti nameni tudi varovanju osebnih podatkov. V podjetju je zelo pomembno tudi načelo raznolikosti in enakopravnosti – implementira jo na ravni kadrovanja in v odnosu z zunanjimi deležniki, prizadeva si tudi za izničenje vrzeli v plačilu med spoloma v vseh kategorijah. Ima ničelno toleranco do diskriminacije na delovnem mestu.
V letu 2020 so sprejeli etični kodeks za spoštovanje človekovih pravic pri poslovanju. Zavezali so se uvedbi pomembnih načel Nacionalnega akcijskega načrta RS za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu. Zaposlenim zagotavljajo enake možnosti.
V razkritju politik podjetje omeni, da jih uvrščajo med svoja temeljna načela.
Družba ima sprejete interne dokumente za spoštovanje človekovih pravic, ki so tudi javno objavljene in se jih morajo držati vsi zaposleni.

Vir: lastni prikaz in letna poročila

Spoštovanje človekovih pravic je razkrito opisano, in sicer:

- družba ima sprejet pravilnik o preprečevanju in odpravljanju posledic spolnega in drugega nadlegovanja,
- enake možnosti glede zaposlitve,
- sprejet je etični kodeks in načela ravnanja,
- zaposlenim zagotavljajo enotno obravnavo, ne glede na spol, raso, jezik, izobrazbo, starost, politično usmerjenost itd.,
- imajo imenovanega skrbnika človekovih pravic.

Petnajsto raziskovalno vprašanje se nanaša na naslednje: Ali je v trajnostnem poročilu vključen boj proti korupciji in podkupovanju?

Slika 13: Ali je v trajnostnem poročilu vključen boj proti korupciji in podkupovanju?

114

Vir: lastni prikaz

42 podjetij je v svojem poročanju razkrilo tudi svoje aktivnosti na področju boja proti korupciji in podkupovanju. V nadaljevanju povzemamo vsebinska razkritja s tega področja.

Preglednica 12: Povzetek razkritij na področju boja proti korupciji in podkupovanju

<p>V vse pogodbe vključujejo protikorupcijsko klavzulo, imajo ničelno toleranco do korupcije.</p>
<p>Sprejet imajo kodeks etičnega ravnanja in dela, kjer so opredeljena ustrezna in pričakovana ravnanja. Pri sprejemanju odločitev, opravljanju delovnih nalog v imenu družbe se morajo upoštevati najboljše koristi družbe pred lastnimi interesi in interesi tretjih strank.</p>
<p>Družba ima ničelno toleranco, vezano na korupcijo in podkupovanje, ne dovoli neetičnega in nezakonitega ravnanja zaposlenih in poslovnih partnerjev.</p>
<p>Zaposleni ne smejo dajati ali prejemati daril kot protiuslugo za sklenitev posla, pričakujeta se objektivno ravnanje in preprečevanje konfliktnih okoliščin zaradi morebitnih nasprotij med osebnimi interesi posameznika in interesi družbe. Možnost prijave kršitve zaposlenih in poslovnih partnerjev prek spleta. Za obravnavo prijav, ki se nanašajo na kršitve integritete, je zadolžen petčlanski etični odbor.</p>
<p>S sprejetjem in spoštovanjem pravil korporativne integritete zagotavljajo skladnost poslovanja družbe in ravnanja zaposlenih v povezavi z zakonodajo, sprejetimi smernicami, internimi predpisi, pravili. Pravilnik določa postopek obravnavanja prijav kršitev korporativne integritete. Izvedena je bila tudi analiza prevar po posameznih vrstah prevar.</p>
<p>Kot rešitev izvajajo nadzore, preglede in obravnavo tveganj za podkupovanje s strani notranjega in zunanjega naročnika ter izvajanje notranjih in zunanjih presoj.</p>
<p>Vse nabavne in druge pogodbe vključujejo protikorupcijske klavzule. Uprava in širši menedžment se zavedata pomembnosti obvladovanja korupcije in boja proti njej za ohranjanje etične poslovne prakse. Priprava načrta tveganja za korupcijo.</p>

<p>V podjetju imajo ničelno toleranco do korupcije. Z ustreznimi notranjeorganizacijskimi akti in kontrolnimi točkami delovanja informacijskega sistema poskušajo že vnaprej onemogočiti neetično poslovanje. Odločitve o dobaviteljih se sprejemajo v veččlanski komisiji, ki pokriva različna področja. Izvaja notranje nadzore. Član organa vodenja se mora izogibati kakršnemu koli nasprotju interesov, če do tega pride, pa mora obvestiti nadzorni organ.</p>
<p>Do korupcije imajo ničelno toleranco in na podlagi tega izvajajo notranje nadzore.</p>
<p>Strogo prepovedano je dajanje ali obljubljanje česarkoli vrednega zaposlenim, uradnim osebam, političnim strankam, kandidatom za funkcijo ali kateri koli osebi, ki opravlja javne dolžnosti ali državne funkcije. Prepovedano je zahtevati, sprejeti ali ponuditi kakršno koli obliko »plačila pod mizo«, povračila, podkupnine, provizije ali drugega neprimerne plačila ali nagrade v povezavi s katerim koli poslovnim izdatkom banke ali prodajo blaga in storitev. Delujejo skladno z zakonodajo za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.</p>
<p>Zavračanje poslov in pridobivanja informacij po pravno ali moralno spornih metodah, ne dajejo in ne sprejemajo podkupnin.</p>
<p>Ne dovoljujejo pridobivanja neopravičenih koristi, ničelna toleranca do koruptivnih dejanj.</p>
<p>Zavračanje poslov in pridobivanja informacij po pravno ali moralno spornih metodah, ne dajejo in ne sprejemajo podkupnin.</p>
<p>Družba zavrača kakršna koli koruptivna dejanja in podkupovanje ter slednje prepoveduje zaposlenim – pričakujeta se objektivno ravnanje in preprečevanje konfliktnih okoliščin. V začetku leta 2021 so sprejeli deklaracijo o poštenem poslovanju (ne navajajo dostopnosti).</p>
<p>V kazalu standardov GRI je naveden standard protikorupcije, ki se obravnava v poglavju Sistemi vodenja (vendar tam podrobneje o boju</p>

proti korupciji ne govorijo, le o implementiranih sistemih vodenja ter nadaljevanju poti k trajni odličnosti).

Sicer ne v delu, ki se nanaša na Trajnostno poslovanje, temveč v podpoglavju Skladnost poslovanja in protikorupcijsko ravnanje navajajo slednje kot ključno za dolgoročno uspešno poslovanje. Sistem upravljanja skladnosti poslovanja temelji na zaznavanju tveganj in njihovega zmanjševanja – poseben poudarek ukrepom s področja konkurenčnega prava, preprečevanja korupcije, nasprotja interesov, varstva osebnih podatkov ter preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, kar je podrobneje urejeno v etičnem kodeksu skupine. Obvladujejo tudi potencialna korupcijska tveganja pri sponzorstvih in donatorstvih, in sicer s pravilnikom o obravnavi in odobritvi sponzorstev in donatorstev. Pravilnik sledi etičnemu kodeksu, ki določa, da družbe v skupini ne s svojimi finančnimi viri ne kakor koli drugače ne podpirajo političnih strank. Za zagotavljanje skladnosti v nabavnih postopkih v splošne nabavne pogoje in pogodbe z dobavitelji vključujejo protikorupcijske klavzule. S podpisom izjave izključujejo nasprotje interesov med sodelujočimi v postopku in morebitno navzkrižje interesov preverjamo na strani dobaviteljev.

Zavezanost etičnemu korporativnemu upravljanju izkazujejo z vzpostavljenim programom korporativne integritete. V skupini so nadgradili že vzpostavljeno neodvisno linijo »Spregovori«, ki tako notranjim kot zunanjim deležnikom omogoča, da v primeru morebitnih srečanj z neetičnimi dejanji to prijavijo na anonimen način. Anonimne prijave so pomemben element gradnje etičnega delovanja in programa preprečevanja prevar, zato imajo od leta 2017 vzpostavljeno zunanjo linijo za prijavo nepravilnosti. Pri tem sta neodvisnost in možnost anonimnosti tista elementa, ki zaposlenemu olajšata prijavo nepravilnosti. Linija za prijavo nepravilnosti vključuje tipe incidentov, kot so prevara, kraja, podkupovanje, kršitev politike in postopkov, izsiljevanje na delovnem mestu, diskriminacija (spol, starost, vera, rasa ipd.), varstvo in zdravje na delovnem mestu itn. Gre za anonimen in zaupen kanal, ki ni namenjen samo našim zaposlenim, temveč tudi strankam in poslovnim

partnerjem, prek katerega lahko izpostavljajo nepravilnosti, ki se dogajajo v podjetju.
Vzpostavljena imajo interna pravila glede preprečevanja korupcije, preprečevanja nasprotij interesov in zagotavljanja etičnega poslovanja po vzoru strogih protikorupcijskih načel mednarodne matične bančne skupine. Tematika preprečevanja korupcije je vključena v delo odbora za operativna tveganja in skladnost poslovanja, ki se sestaja četrletno. Uvedli so posebno interno izobraževanje o vsebinah preprečevanja korupcije, preprečevanja nasprotij interesov ter etičnega kodeksa in zaščite prijaviteljev, ki je obvezno za vse zaposlene. Poleg tega ukrepi in pravila na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma vključujejo spremljavo morebitnih zlorab bančnega sistema tudi z vidika koruptivnih ravnanj.
S protikorupcijsko politiko so postavili minimalni standard ravnanja s prepoznavnim tveganjem korupcije. S pogodbenimi partnerji so sprejeli protikorupcijsko klavzulo, glede spoštovanja človekovih pravic, preprečevanja, nasprotij interesov in varovanja osebnih podatkov ter poslovne skrivnosti.
Podjetje ima pravilnik o obvladovanju nasprotij interesa, prepisana pravila in postopek glede prejetih daril. Nabavna politika je opredeljena z notranjimi akti, v katerih so zapisana pogodbeno določila v pravnih razmerjih s pogodbenimi partnerji.
Med družbeno odgovornostjo omenjajo tudi korupcijo.
Skrbijo, da je poslovanje pregledno, imajo ničelno toleranco do podkupnin in korupcije, od partnerjev ne sprejemajo daril, uslug, ki imajo več kot simbolno vrednost.
Komuniciranje in izobraževanje o protikorupcijskem delovanju, ki ga ocenjujejo z visokimi etičnimi standardi delovanja.
Imajo nadzore tveganja na visoki ravni zoper korupcijo in integriteto.

<p>Banka v svojem letnem poročilu navaja, da zagotavlja ničelno toleranco na področju prevar in koruptivnih ravnanj. Zaposlene izobražuje na področju nedovoljenih ravnanj. Nedovoljena ravnanja, način prijave in postopek prijave pa ima natančno določene v svojih internih aktih.</p>
<p>Za to imajo sprejeto uredbo za boj proti podkupovanju in korupciji.</p>
<p>Možnost korupcije zmanjšujejo s tem, da preverijo vsako prošnjo za sodelovanje v političnih strankah, ne sprejemajo ali dajejo daril, gostoljubnosti ali drugih ugodnosti, ne odobravajo kreditov pod pogoji, ki niso skladni z njihovimi pravili, neopravičeno ne zaposlujejo oseb in ustrezno obravnavajo osebe v posebnem razmerju.</p>
<p>V letu 2021 so se zavezali spoštovanju najvišjih standardov korporativne integritete z načrtom korporativne integritete. Pri oblikovanju so upoštevali Kodeks upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, upoštevane so tudi smernice Komisije za preprečevanje korupcije, Slovenske smernice korporativne integritete in protikorupcijska načela za podjetja v državni lasti.</p>
<p>Zavračajo prakse, ki kršijo načela konkurence in pravila svobodnega trga in izvajajo vse potrebne nadzore in ukrepe za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.</p>
<p>Velja načelo ničelne tolerance do nezakonitih in neetičnih ravnanj poslovnih partnerjev (interni akti in pogodbe o zaposlitvi). Sprejet je tudi načrt integritete (obnavlja se najmanj enkrat na leto).</p>
<p>Družba še nima v celoti vzpostavljene korporativne integritete v skladu s slovenskimi smernicami, imajo pa sistem anonimnih prijav, internih preiskav, sistem izvajanja testov in notranjega nadzora.</p>
<p>V okviru svojega poslovanja s strankami oziroma pri konkretnih projektih banka namenja posebno pozornost preprečevanju nastanka koruptivnih tveganj.</p>

V družbi so vzpostavljeni mehanizmi za ugotavljanje nepravilnosti na področju korporativne integritete. Sprejet je bil pravilnik o vodenju postopka obravnave domnevnih nepravilnosti s področja korporativne integritete, ki temelji na načelih, implementiranih v etičnem kodeksu. Postopke na tem področju vodi komisija. Etični kodeks in pravilnik sta objavljena na intranetu, na oglasnih deskah posameznih organizacijskih enot, vsebine aktov pa so bile prav tako predstavljene tudi v internem glasilu in biltenu.

Opredeljeno v kodeksu skupine s predpisovanjem ničelne tolerance do tovrstnih škodljivih ravnanj, usposabljanje zaposlenih na področju preprečevanja korupcije in podkupovanja, prenovljena politika o preprečevanju korupcije ter podkupovanja in o upravljanju nasprotij interesov, izvedena splošna ocena tveganj za integriteto in skladnost poslovanja, izvajanje več aktivnosti za obvladovanje tveganj.

Podjetje ima vzpostavljen standardiziran sistem preverjanja svojih partnerjev, v katerega je vključenih več oddelkov in sledi internim pravilnikom. Poleg tega partnerje redno preverja tudi služba za upravljanje tveganj prek njihovih letnih poročil in zunanjih ponudnikov. Več služb torej ocenjuje možnosti tveganja korupcije. Družba ima izdane tudi finančne instrumente, zato je s pravilnikom uredila tudi pravila glede notranjih informacij in prepovedi trgovanja za določene osebe. Pri svojih zaposlenih zahteva ničelno toleranco do korupcije. Podjetje je vpisano tudi v Register za preglednost. Podjetje sodeluje tudi z organi za varstvo konkurence in v letu 2021 ne zaznavajo kršitev na tem področju. Poleg zakonskih regulativ ima podjetje tudi interne akte za preprečevanje navzkrižja interesov.

V letnem poročilu navajajo, da so sprejeli kodeks ravnanja in kodeks proti podkupovanju ter kodeks glede lobiranja, ki pokrivajo odnose s strankami, dobavitelji in državnimi organi.

V razkritju politik podjetje omeni, da jih uvrščajo med svoja temeljna načela.

Podjetje v izjavi o nefinančnem poslovanju razkrije, da ima izdelane pravilnik, politiko in načrt glede preprečevanja prevar in korupcije. Prav tako je podpisnik deklaracije o poštemem poslovanju in slovenskih smernic korporativne integritete. V letu 2021 je izvedlo izobraževanje na temo integritete, preprečevanja korupcije in zaščite žvižgačev.

Vir: lastni prikaz in letna poročila

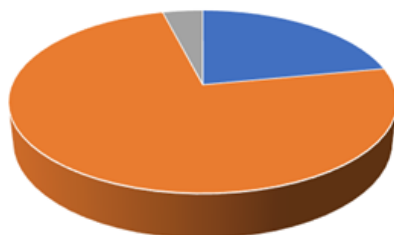
Razkritja v povezavi boja proti korupciji in podkupovanju so družbe predstavile vsebinsko najpogosteje v naslednjih vsebinah:

- vse pogodbe vključujejo protikorupcijsko klavzulo,
- imajo sprejet kodeks etičnega ravnanja in dela, ki pokriva tudi vsebine boja proti korupciji in podkupovanju,
- imajo ničelno toleranco do korupcije in podkupovanja,
- zaposleni ne smejo dajati ali prejemati daril kot protiuslugo za sklenitev posla,
- izvajajo nadzore in preglede na področju korupcije in podkupovanja,
- zavračanje poslov in pridobivanje informacij na pravno ali moralno spornih metodah,
- vzpostavitev programa kooperativne integritete,
- interna pravila glede preprečevanja korupcije,
- vzpostavljen standardiziran sistem preverjanja svojih partnerjev.

Naslednje, šestnajsto raziskovalno vprašanje, ki smo ga analizirali, se glasi: Ali je v trajnostnem poročilu vključena raznolikost v upravnih odborih podjetij (uprava, nadzorni svet ali neizvršni, izvršni direktorji) glede na spol, starost, izobrazbo, poklicno ozadje?

Slika 14: Razkritja v povezavi z raznolikostjo v upravnih odborih podjetij

Ali je v poročanje vključena raznolikost v upravnih odborih

■ da (33) ■ ne (111) ■ delno (6)

Vir: lastni prikaz

33 podjetij je poročalo o vključevanju raznolikosti v upravnih odborih podjetij glede na spol, starost, izobrazbo, poklicno ozadje.

Vsebina razkritij je povzeta v preglednici 13:

Preglednica 13: Povzetek o vključevanju raznolikosti v upravnih odborih

Zapisali so, da si politiko raznolikosti prizadevajo zagotavljati v organih nadzora (starost, poklicne izkušnje, znanje in izobrazba).
Nadzorni svet – ima pet članov, dva sta predstavnika zaposlenih in trije člani predstavniki občin. Direktor – vodi podjetje neomejeno, imenuje in razrešuje ga svet ustanoviteljev.
Nadzorni svet – 6 članov, štirje so predstavniki delničarjev, dva pa predstavnika zaposlenih, sestavljajo ga 4 moški in 2 ženski. Uprava je enočlanska in jo za obdobje 4 let imenuje nadzorni svet družbe. Pri vsakem je navedena stopnja izobrazbe.
Nadzorni svet sestavljajo trije člani, ki jih voli skupščina. Podjetje vodi direktor.

<p>Navedeno imajo, da je v nadzornem svetu zastopanost spolov 1 : 6 v korist moškega spola. Uprava je enočlanska in spolne raznolikosti ni mogoče zagotavljati. V ožjem kolegiju, ki ga sestavljajo predsednik uprave, svetovalci in izvršni direktorji, so zastopani v razmerju 2 : 7 v korist moškega spola.</p>
<p>Nadzorni svet sestavlja 5 moških in 1 ženska.</p>
<p>Upravo sestavljata 2 osebi, oba moška. Nadzorni svet sestavlja 10 oseb: 9 moških in 1 ženska. Opredeljene imajo stopnje izobrazbe, vendar brez navedb po oddelkih.</p>
<p>Nadzorni svet sestavlja 8 ljudi, in sicer 7 moških in 1 ženska.</p>
<p>Nadzorni svet so sestavljale 3 osebe, od tega 2 moška in 1 ženska.</p>
<p>Na vodilnih in vodstvenih mestih imajo 48 % menedžerk.</p>
<p>Napisano je, da še nimajo posebne ločene politike glede raznolikosti UO. Vseeno pa vzpostavijo raznolikost pri izboru kandidatov z ustrezno zastopanostjo obeh spolov s tem, da se poveča število predstavnikov premalo zastopanega spola.</p>
<p>Raven vrhnjega menedžmenta sestavlja 18 moških in 23 žensk.</p>
<p>V letu 2021 je družba sprejela politiko raznolikosti, kjer definira osnovna merila za izbor v UO/NS: omogoča, da imajo člani organov ustrezno sestavo obeh spolov in različnih starostnih skupin, z različnim naborom ustreznih znanj, veščin in izkušenj, ki zagotavljajo dolgoročni uspeh družbe pri doseganju ciljev in strategij. Konkretnih podrobnosti ločeno za UO/NS ne navajajo, razen kolikor je zajeto v statistike za vse zaposlene (navedeno pri vprašanju 13).</p>
<p>Med različnimi strukturami zaposlenih, ki jih analizirajo, ločeno za vodstvo spremljajo strukturo po spolu in starosti.</p>

V letu 2020 so sprejeli politiko raznolikosti, skladno s priporočilom kodeksa. Ta delno odstopa od priporočila, ker politika ciljev ne določa konkretno. Cilji so navedeni opisno, ne pa tudi številčno oziroma v odstotkih, razen glede spolne raznolikosti. Nadzorni svet pri izbiri kandidatov za člane uprave upošteva tudi politiko zagotavljanja raznolikosti uprave in nadzornega sveta. Ti pogoji ne veljajo za delavskega direktorja kot člana uprave. Zanj pogoje in merila skupaj določita nadzorni svet in svet delavcev. Pri izbiri kandidatov za člane nadzornega sveta se poleg ustrezne usposobljenosti, ugleda in integritete upošteva tudi raznolikost glede znanja, veščin, izkušenj in drugih osebnih okoliščin kandidatov (spol, starost, izobrazba ipd.). Cilj politike zagotavljanja raznolikosti uprave in nadzornega sveta družbe je večja učinkovitost uprave in nadzornega sveta ter večja raznolikost članstva v obeh organih. Raznoliko sestavljena uprava in nadzorni svet lahko razlike v znanju, veščinah, izkušnjah, poklicni usposobljenosti, starosti, spolu, načinu dela in drugih vidikih na strani članov uporabljata v dobro družbe. Politika je objavljena na spletnih straneh družbe.

V podpoglavju Politika raznolikosti (del Izjave o upravljanju) navajajo, da le-te sicer še nimajo formalno sprejete, vendar zagotavljajo enake možnosti in enako obravnavo vsem zaposlenim (prav tako vsem kandidatom za zasedbo razpisanih delovnih mest). Povzemajo podatke: en delavec, zaposlen po individualni pogodbi (moški); ob direktorju še trije zaposleni z deležem žensk 25 %. Dva zaposlena, stara nad 50, in dva nad 40 let (povprečna starost 51,38 leta). Povprečna izobrazba ožjega vodstva je visokošolska izobrazba; vsi so z območja goriške pokrajine. Ob tem navajajo še podatke širšega kolegija.

Na kratko navajajo, da so bile konec leta 2021 v UO med 7 člani 4 ženske, v vodstvu 2 ženski, v srednjem vodstvu je delež žensk 64 % (med vsemi zaposlenimi pa je delež žensk približno 70 %).

V izjavi o upravljanju opisujejo, da je bila ta politika raznolikosti sprejeta 12. 4. 2021, ob tem pa poudarijo, da je uprava družbe enočlanska in zato v tem delu raznolikosti ni mogoče izvesti na način uravnoteženosti. Ne glede na to navajajo strukturo NS po spolu, starosti, strokovnih profilih ter delovnih izkušnjah različnih področij. Slednje omogoča raznolikost mnenj, dobro razumevanje tveganj in priložnosti. Pomembno merilo pri izboru članov uprave so še osebne lastnosti, ki omogočajo transparentno in zakonito delovanje.

Zapisani podatki so iz skupine, in sicer; skupaj zaposlenih žensk je 3980, moških 3530; povprečna starost v skupini je 44,67 % in pri družbi 48,66 %, glede izobrazbe poročajo, da ima najmanj VI. stopnjo izobrazbe po bolonjskih programih 57,7 % zaposlenih.

Na dan 31. 12. je zaposlenih 142, od tega je 86 moških, 14 žensk in 33 žensk na vodstvenih mestih, nekaj še v obliki fluktuacije, kar pomeni gibanje št. zaposlenih v smislu odhodov in prihodov. Povprečna starost zaposlenih je 48 let. Zapisan je tudi graf s stopnjami izobrazbe, ki kaže, da je največ zaposlenih s stopnjo IV, V in VI/1 ter VI/2.

Med vodstvenimi in vodilnimi je zaposlenih 25 % žensk, zaposlujejo po načelu nediskriminatornosti. Glede na poročilo je v podjetju zaposlenih več moških kot žensk v vseh starostnih razredih od 30 do (nad 61) let.

Politika zagotavljanja raznolikosti vodstva in nadzornega sveta družbe: 62 % žensk na vodilnih položajih in 50 % žensk v nadzornem svetu.

Predsednik uprave je po izobrazbi magister poslovnih ved, ima 28 let delovnih izkušenj na različnih področjih, članica uprave je diplomirana ekonomistka, ima več kot 30 let delovnih izkušenj v bančništvu, predsednik nadzornega sveta je po izobrazbi doktor ekonomskih znanosti in ima več kot 45 let delovnih izkušenj na različnih področjih doma in v tujini, predsednik nadzornega sveta je po izobrazbi pravnik in ima več kot 35 let delovnih izkušenj, članica nadzornega sveta je pooblaščenka revizorka z več kot 20 let delovnih izkušenj, članica nadzornega sveta je

<p>ekonomistka in računovodkinja z več kot 30 let delovnih izkušenj, članica nadzornega sveta je pravnica s pravosodnim izpitom in je pravna svetovalka, člana nadzornega sveta sta profesor matematike in fizike ter diplomiran ekonomist z več kot 40 let delovnih izkušenj.</p>
<p>Posebne politike raznolikosti niso sprejeli, se pa trudijo zagotoviti skladnost vseh postopkov imenovanj članov v organe vodenja skladno z ZGD-1 in aktom o ustanovitvi – vsem kategorijam so zagotovljene enake možnosti v vseh postopkih kadrovanja.</p>
<p>Sprejeli so poseben akt politike raznolikosti – izvaja se zastopanost v organih vodenja in nadzora glede vidika spola, starosti in strokovnega profila.</p>
<p>V decembru 2020 so sprejeli politiko raznolikosti v organih vodenja in nadzora družbe. Cilj je zagotoviti takšno sestavo organov, da bo v vsakem organu posebej zagotovljen nabor sposobnosti, strokovnih znanj, veščin in izkušenj, da bo zagotovljeno razumevanje tekočega dogajanja in dolgoročno uspešno in trajnostno poslovanje (strokovna raznolikost, raznolikost kompetenc, spolna raznolikost, starostna raznolikost, zagotavljanje kontinuitete v obliki ustreznega razmerja med obstoječimi in novimi člani NS in vodstva). Zaradi varovanja osebnih podatkov natančnega poročila niso razkrili.</p>
<p>Našteti so: spol, državljanstvo, izobrazba, funkcija, članstvo, neodvisnost ...</p>
<p>Podatki za leto 2021: širok nabor znanja, usposobljenosti in strokovnih izkušenj; nadzorni svet: veliko; uprava: veliko; višje vodstvo: veliko; mednarodne izkušnje članov na različnih področjih; nadzorni svet: veliko; uprava: veliko; višje vodstvo: razmeroma veliko; starostna struktura: nadzorni svet: 1 od 40 do 50, 8 od 50 do 60, 3 nad 60; uprava: 3 od 40 do 50; višje vodstvo: 1 od 20 do 30, 5 od 30 do 40, 19 od 40 do 50, 13 od 50 do 60; delež žensk: nadzorni svet: 42 %, uprava : 0 %; višje vodstvo: 45 %</p>

Podjetje ima spisano politiko raznolikosti organov vodenja – dvočlansko poslovodstvo je raznoliko z vidikov spola, starosti, izobrazbe in izkušenj. Raznolikost članov nadzornega sveta se kaže prek vidikov starosti, izobrazbe in izkušenj.

Vir: lastni prikaz in letna poročila

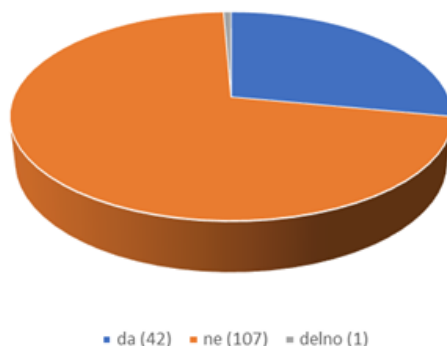
Politika raznolikosti je v poročilih predstavljena zelo različno. Nekatera podjetja poročajo, da so sprejela politiko raznolikosti, v kateri podrobneje opisujejo, kako zagotavljajo raznolikost. Nadalje v poročilih v večini povzemajo konkretne številke, predvsem vezano na spol. V nekaterih primerih, kjer je enočlanska uprava, poročajo, da raznolikosti ni mogoče zagotoviti.

Naslednje raziskovalno vprašanje je sedemnajsto vprašanje: Ali so v trajnostnem poročilu vključene različne politike trajnostnega razvoja?

Slika 15: Ali so v trajnostno poročilo vključene različne politike trajnostnega razvoja

127

Različne politike trajnostnega razvoja

Vir: lastni prikaz

42 podjetij je v svojih poročanjih opisalo tudi različne politike trajnostnega razvoja. Tako izhaja, da o tem področju poročajo, poleg družb, ki so bile zavezane obveznemu trajnostnemu poročanju, tudi družbe, ki niso zavezane obveznemu poročanju.

Način poročanja o politikah trajnostnega razvoja povzemamo v preglednici 14.

Preglednica 14: Razkritja v povezavi s politikami trajnostnega razvoja

Okoljska in družbena: sodelovanje z okoljem (medgeneracijsko z osnovno šolo in vzgojno-izobraževalnim zavodom), skrb za okolje (ločevanje odpadkov, pobuda o namestitvi solarne sistema).
Vlagajo v razvoj informacijske podpore in modelov napredovanja, kar jim omogoča boljše odločanje; varnostna politika: obvladovanje različnih oblik tveganj, varnost zaposlenih, poslovnih informacij. Izbirajo izdelke, ki varujejo okolje, izvedli so izračun ogljičnega odtisa, da bodo v prihodnosti lahko primerjali, stranke spodbujajo k uporabi e-storitev.
Opisano imajo, okoljsko, socialno, kadrovske politike, spoštovanje človekovih pravic in boj proti korupciji. Izračunati nameravajo ogljični odtis za vse glavne proizvode ter ga z analizo ter s posledičnimi ukrepi v prihodnjih letih sistematično zniževati. Izvajali so ukrepe za odpravo tveganj s področja varnosti okolja, ki so zajemali aktivnosti na področju procesne varnosti, varnosti nasutih pregrad in odlagališče trdnih odpadkov, iskanje alternativnih možnosti dobave tehnološke vode; izvedli ozaveščanje zaposlenih o nevarnostih za nesreče v skladišču, vzpostavljeno imajo redno preverjanje merilnika tlaka in s tem preprečitev čezmerne emisije na izpustu cinkovih pepelov, z izboljšavami so za 2 % zmanjšali porabo energije, merjeno kot neposredni lokalni učinek izvedene izboljšave. Ključni nefinančni kazalniki, kot so ravnanje z odpadki, emisije v zrak, izpusti v vode, poraba virov, so za obdobje od leta 2017 do vključno leta 2021 predstavljeni v tabeli. V socialni politiki predstavijo svoj res

bogat prispevek k lokalni in širši skupnosti v obdobju od leta 2017 do 2021. Sodelujejo pri natečajih, z različnimi društvi, zavodi, 0,33 % celotne prodaje so namenili za različna pokroviteljstva in donacije. Prikazali so povprečno starostno strukturo, izobrazbo, vpliv covid-19, aktivnosti, ki so jih namenili izobraževanju, fluktuacijo, število invalidov, odsotnost zaposlenih z dela. Z uvajanjem aktivnosti ugotavljanja, beleženja in odpravljanja potencialnih nevarnosti aktivno delujejo pri zmanjšanju nezgod pri delu in izboljšanju razmer.

V letu 2021 so podaljšali mednarodni trajnostni certifikat Travelife in s tem tudi politiko trajnostnega razvoja: okoljsko politiko (zmanjšati količino komunalnih odpadkov, povečati delež recikliranja, ukiniti uporabo plastične embalaže, zmanjšati količino vode); politika sodelovanja z lokalno skupnostjo (zaposlitev lokalnega prebivalstva, povečati delež naročanja lokalno pridelane hrane; politika ravnanja zaposlenih in spoštovanje človekovih pravic.

Upoštevajo predpisane zakonske normative ter sledijo smernicam energetskega zakona in evropskim okoljskim smernicam. Energetska učinkovitost in odgovorno ravnanje do okolja sta sestavni del poslovanja. Trudijo se za zmanjšanje nevarnih emisij v okolje, ločevanje in recikliranje odpadkov, zagotavljajo energetska učinkovitost stavb in naprav, monitoring odpadnih voda, skladno ravnanje z nevarnim tovorom, zaposlenim omogočajo pripravljenost na spremembe in nenehno iskanje izboljšav pri delu.

Politike obnovljivih virov – navedeni so ukrepi za njihovo doseganje in njihovi viri financiranja, delujejo s potrdili o izvoru, samooskrbo z obnovljivimi viri, uporabo energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja ter prometa. Energetska politika NEPN: razogljičenje, energetska učinkovitost, energetska varnost, notranji trg ter raziskave, inovacije in konkurenčnost.

Zadostiti načrtovani in dejanski porabi ter potrebam po električni moči, zadostiti potrebam vključevanja razpršene proizvodnje električne energije, zagotoviti sodobno in učinkovito omrežje, zagotoviti varovanje okolja, skladno z zakonodajo, zagotoviti dolgoročno stabilnost, zanesljivost in razpoložljivost distribucijskega omrežja, zagotoviti dolgoročni dvig oziroma ohranjanje kakovosti preskrbe z električno energijo.

Politika razogljičenja – cilj je zmanjševanje toplogrednih plinov. Želijo povečati obnovljive vire in želijo doseči vsaj 27 % energije iz obnovljivih virov. Želijo izboljšati energetske učinkovitost za vsaj 35 %.

Finančna razkritja v povezavi s podnebjem, upravljanje okoljskih vplivov, upravljanje družbenih vplivov, politika korporativnega upravljanja in skladnost poslovanja, taksonomija (poročilo ESG, str. 62)

Zaposleni (skrb za zaposlene), družbeni steber (razvoj lokalnih skupnosti in krepitev družbenih omrežij, transparentni odnosi z javnostjo, oživljanje kulturno-tehnične dediščine, podpora družbeno odgovornim projektom), okoljski steber (zelena logistika, obnovljivi viri energije, ravnanje z odpadki, učinkovito upravljanje energije)

Konkurenčnost, ki ustvarja dodano vrednost za vse (cilji GRI 2, 8, 9, 11, 12); Vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba (cilji 3, 11, 15); zdravo naravno okolje, nizkoogljična prihodnost (cilji 7, 11, 12, 13); visoka stopnja sodelovanja (cilja 11, 17). Način doseganja postavljenih strategij/ciljev zelo podrobno opisujejo v celotnem poglavju letnega poročila 2.12, ki se nanaša na trajnostne zadeve.

Opredeljene strategije izvajanja skozi določene tri stebre, kjer podrobno opisujejo vsako navedeno podpodročje. (vprašanje 4)

Skozi celotno letno poročilo je predstavljenih več politik, tukaj navajam tiste, povezane s trajnostnimi zadevami (povzete so v prejšnjih vprašanjih). Kadrovska politika, politika upravljanja družbe, politika upravljanja skladnosti poslovanja skupine, politika korporativnega upravljanja skupine, politika raznolikosti, politika zagotavljanja raznolikosti uprave in nadzornega sveta, politika komuniciranja z delničarji družbe, varnostna politika, (korporativna) politika spoštovanja človekovih pravic, etičnih načel in okoljskih standardov, uredniška politika (glede dostopnih vsebin na svojih medijih), celostna politika za vključevanje, učinkovito rabo virov ter blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, politika upravljanja partnerjev in dobaviteljev, politike in prakse zagotavljanja dostopa do telekomunikacijske infrastrukture, produktov ter storitev prebivalcem oddaljenih in manj naseljenih območij; politike in prakse za premagovanje ovir pri dostopu in uporabi telekomunikacijskih produktov in storitev v povezavi z jezikom, kulturo, nepismenostjo, pomanjkljivo izobrazbo, prihodki, posebnimi potrebami in starostjo; politike in prakse komuniciranja z javnostmi o vsebinah, povezanih z EMS; politike in prakse v povezavi z vedenjskim oglaševanjem in zasebnostjo strank.

Politika poslovne integritete in transparentnosti (za odnose s ključnimi skupinami deležnikov), kadrovska politika (za upravljanje človeških virov, usklajeno s strateškimi usmeritvami skupine), politika kakovosti in ravnanja z okoljem (številna okoljevarstvena dovoljenja), okoljska politika (ki jo uveljavljajo pri dobaviteljih, izvajalcih storitev in drugih poslovnih partnerjih), krovna varnostna politika (za VZD, varstvo pred požari, fizično in tehnično varovanje, varstvo okolja, varno ravnanje s kemikalijami, varovanje tajnih podatkov in poslovnih skrivnosti, informacijska varnost), energetska politika (nadzor nad ravnanjem z energijo in vodo), aktivna politika širitve rabe biogoriv, politike na področju ravnanja z odpadki.

Že povzeto pri prejšnjih vprašanjih: kadrovska politika, okoljska in socialna politika, varnostna politika, oblikovanje politike tveganj in nadzor portfelja naložb, vezano na izpostavljenost okoljskim in podnebnim tveganjem, sledenje ciljem okoljske politike v Republiki Sloveniji.

Sicer ne v poglavju Trajnostni razvoj, temveč v drugih delih letnega poročila. Politika pridobivanja na trajnostni način (ne uporabljajo več fosilnih goriv, skoraj v celoti so prešli na biomaso, ki jo na okolju prijazen način predelujejo v zeleno energijo). Tudi svoje dobavitelje aktivno spodbujajo in ocenjujejo pri njihovem upoštevanju trajnostnih vidikov, pomagajo jim pri vzpostavljanju lastnih procesov v skladu s trajnostnimi načeli. Politika raznolikosti v povezavi z zastopanostjo v organih vodenja in nadzora (vprašanje št. 16).

Prehod v podnebno nevtralnno in odporno krožno gospodarstvo, odgovoren odnos do deležnikov in skupnosti, celotno korporativno upravljanje, trajnostni vidik upravljanja premoženja

V letnem poročilu poročajo, da del sredstev vlagajo v dolžniške vrednostne papirje mednarodnih organizacij, saj te organizacije s svojo politiko vlagajo v sredstva v okolju prijazne projekte in spodbujajo razvoj. V prihodnjih letih bodo nadaljevali politiko vlaganja v obnovljive vire energije. Politika toplogrednih plinov, gre za predvsem za obnovljene vire. Nabavna politika, visoka stopnja protikorupcijske klavzule.

Vzpostavitev daljinskega odčitavanja vodomero, projekti s področja vode, gladina podtalnice in kakovostno stanje vode. Vse je usmerjeno k trajnostnemu razvoju z odgovornim ravnanjem do okolja, zmanjšanje porabe vode, pitne vode in spodbujanje k vnovični uporabi očiščene vode. Odpadki: spremenjen način razmišljanja glede odpadkov, podaljšana življenjska doba izdelkov, vnovična uporaba.

<p>Politika gradnje vodovodne infrastrukture in njene obnove, zastavljena politika družbe, sektorska politika za sodelovanje in izmenjavo dobre prakse, tehnologij in inovacij, okoljska politika, ki je odsev odnosa do okolja, ki se izvaja prek sistema ravnanje z odpadki.</p>
<p>Politika varnosti in zdravja pri delu, ki so jo definirali kot nosilec certifikata varnosti in zdravja pri delu, da bi sistem prinesel dodano vrednost.</p>
<p>Družbena odgovornost – varovanje okolja in finančno opismenjevanje, pomoč družinam in socialno šibkejšim, podpora športu, prva banka s certifikatom družbeno odgovoren delodajalec.</p>
<p>Strategije ESG in sledenje globalnim ciljem trajnostnega razvoja ZN, prioritetam aktualne Evropske komisije ter strategiji razvoja Slovenije 2030. S strategijami želi hranilnica v prihodnje meriti in razkriti svoj prispevek na okoljskem in socialnem področju ter pri kooperativnem upravljanju.</p>
<p>Politika družbe, ki se nanaša na socialno in kadrovsko področje. Politika spoštovanja človekovih pravic in raznolikosti. Politika upravljanja na področju preprečevanja korupcije in podkupovanja. Politika sistema vodenja (opredeljuje kakovostni, okoljski, energetski vidik ter vidik zdravja pri delu). Politika raznolikosti družbe (določa pristop k različnosti v organih vodenja in organih nadzora družbe, spodbuja doseganje raznolikosti ter postavlja merila, ki NS omogočajo utemeljitev njihovega izbora). Politika upravljanja družbe (vsebuje zavezo o preprečevanju nedovoljenih posegov v osebnost in dostojanstvo zaposlenih ter o preprečevanju diskriminacije). Politika varovanja okolja in politika nadzorovanega oddajanja vseh vrst odpadkov (poudarek na nadzorovanem ravnanju z odpadki).</p>
<p>Okvir za okoljevarstveno in družbeno politiko. Politika korporativnega upravljanja – vzpostavitev mehanizmov celovitega korporativnega upravljanja za upravljanje trajnosti itd. Politika nabave</p>

– ocenjevanje skladnosti vseh ponudnikov, letno ocenjevanje dobaviteljev, vplivanje na ustrezno trajnostno usmeritev obstoječih dobaviteljev. Politika kreditiranja v delu, kjer so opredeljene omejitve financiranja v povezavi s premogom. Politika sektorjev kreditiranja – prepovedane, omejene in normalne dejavnosti. Politika ničelne tolerance do kakršne koli oblike diskriminacije in nasilja. Politika preprečevanja trpinčenja in nadlegovanja delavcev. Politika korporativne varnosti – opredeljuje temeljne cilje in načela varovanja ljudi, objektov, informacij, premoženja. Politika o preprečevanju korupcije ter podkupovanja in o upravljanju nasprotij interesov. Politika skupine o merjenju in poročanju ogljičnega odtisa. Politika mobilnosti znotraj skupine – spodbujanje lokalnega in mednarodnega kariernega razvoja. Politika zagotavljanja raznolikosti upravljalnega organa in višjega vodstva.

Zmanjšanje okoljskih vplivov, odgovorne prakse zaposlovanja in dela, odgovoren odnos do strank, poslovnih partnerjev in dobaviteljev, vključevanje v družbeno skupnost in njen razvoj, transparentno vodenje organizacije, prakse poštenega poslovanja in spoštovanje človekovih pravic.

Okoljska politika skupine – temeljni cilj je trajnostni razvoj, varstvo okolja, vlaganja v nove proizvodne kapacitete OVE; politika družbene odgovornosti skupine – skupina omogoča finančne in materialne pomoči določenim organizacijam/posameznikom; aktiven socialni dialog – skrb za zaposlene.

Politike si je podjetje postavilo po sistemu ESG. Okoljski vidik: prizadevajo si za trajnostne rešitve pri izvajanju poslovnih procesov in delovanja, pri poslovanju s partnerji upoštevajo vpliv poslovnih razmerij na okolje, izvajajo aktivnosti in podpirajo iniciative s ciljem trajnega ohranjanja naravnega okolja. Družbeni vidik – zaposleni so največji kapital družbe, prizadevanje za visoko stopnjo zavzetosti zaposlenih in njihovega zadovoljstva, izvajanje preventivnih dejavnosti za zmanjšanje tveganj v družbenem okolju. Vidik upravljanja: prizadevanje za najvišjo raven skladnosti z zakonodajo,

internimi pravili ter sprejetimi zavezami; skrb za visoko raven korporativnega upravljanja v dvotirnem sistemu družbe.

Politika preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja prevar, politika raznolikosti, kadrovska politika, družini prijazna politika.

Vir: lastni prikaz in letna poročila

Ugotavljamo, da veliko družb politike trajnostnega razvoja razkriva skozi celotno letno poročilo, vezano na posamezna področja poslovanja. Politike so vsebinsko razkrite in opisane. Največkrat se srečamo z naslednjo vsebino:

- sodelovanje z okoljem,
- skrb za okolje (ločevanje odpadkov itd.),
- varnostna politika, ki omogoča obvladovanje različnih vrst tveganj s področja trajnostnega poslovanja,
- pridobitev mednarodnih trajnostnih certifikatov in skrb za njihovo podaljšanje,
- upoštevanje zakonskih normativov ter raznih smernic s področja energetike,
- politika obnovljivih virov in razogljichenja.

135

5 ZAKLJUČEK

V raziskavi smo želeli ugotoviti, ali obstaja primerljivost v poročanju družb in ali predstavljena razkritja lahko pomagajo pri presoji trajnostnega poslovanja. Za ta namen smo pripravili nabor 17 raziskovalnih vprašanj, ki so nam omogočila odgovore na postavljeno temeljno vprašanje.

Analizirali smo 166 letnih poročil podjetij za leto 2021, ki sodijo med subjekte javnega interesa. Zavezanke k trajnostnemu poročanju za leto

2021 so bile vse družbe, ki so subjekt javnega interesa in imajo več kot 500 zaposlenih. Takšnih podjetij je bilo 34 v letu 2021 v Sloveniji. Odločili smo se, da v analizo vključimo vseh 166 podjetij, zaradi dejstva, da veliko drugih družb, ki sicer ne izpolnjujejo kriterija za poročanje, vseeno poroča o trajnostnih vsebinah, ker to koristi deležnikom.

V raziskavi smo ugotovili, da se trajnostno poročanje družb med seboj zelo razlikuje. Ugotavljamo, da so nekatere družbe poročale o trajnostnih vprašanjih v poročilu kot ločenem dokumentu, druge družbe so poročale o trajnostnih vsebinah v okviru letnih poročil. Pri proučevanju posameznih raziskovalnih vprašanj smo zaznali veliko razlik pri poročanju. Poudarimo lahko, da so razkritja opisna, manjkajo merljivi kazalniki in cilji, ki jih želi družba doseči na posameznem trajnostnem področju. Tudi v primerjavi trajnostnih poročil oziroma poročanj družb iz iste dejavnosti (finančne institucije, zbiranje, prečiščevanja in distribucije vode, zbiranje in odvoz nevarnih odpadkov) ugotavljamo velike razlike v poročanju. Pričakovali smo, da bodo družbe iz različnih dejavnosti poročale različno, ker so tudi teme trajnostnega poslovanja različne. Tako na primer finančne institucije sledijo drugačnim trajnostnim vsebinam kot družbe iz dejavnosti zbiranje, prečiščevanja in distribucije vode. Vendar smo pri proučevanju trajnostnega poročanja zaznali, da tudi družbe iz iste dejavnosti poročajo različno.

Vsebinska raznolikost priprave in poročanja o trajnostnih vprašanjih in temah za posamezno dejavnost bo v prihodnje poenotena, ker se bodo oblikovali in implementirali sektorski standardi v okviru standardov ESRS. Namen sektorskih standardov je obravnava specifičnosti posameznega sektorja in poenoteno poročanje družb v tega sektorja.

Prvi sklop ESRS, ki se nanaša na splošne podatke in razkritja ter tematske standarde, je bil sprejet 31. 7. 2023 in se začne uporabljati od 1. 1. 2024. To pomeni, da bodo družbe, ki bodo zavezane trajnostnemu poročanju, prvič poročale v skladu s temi standardi za leto 2024, torej v prvi polovici leta 2025.

Ne glede na to, da je prvo poročanje šele v začetku leta 2025 in je še nekaj časa, je priporočljivo, da se družbe že zdaj začnejo pripravljati na sistematična razkritja, ki jih zahtevajo novi standardi, da bodo zagotovile podatke, ki jih morajo razkriti in o njih poročati.

Družbe so zavezane trajnostnemu poročanju, kot to predvidevajo standardi ESRS, trajnostna poročila pa bodo pripravljale tudi družbe, ki ne bodo zavezane poročanju. Kupci bodo od družb zahtevali trajnostna poročila in napredek pri trajnostnem razvoju.

Pričakujemo lahko, da bo do leta 2030 večina družb, ki delujejo na področju Evropske unije, pripravljala trajnostna poročila in prikazovala napredek pri trajnostnih vsebinah na področju ESG in širše.

6 LITERATURA

Ekvilib inštitut. (2018). *IDENTIFIKACIJA IN VKLJUČEVANJE DELEŽNIKOV*. <https://www.ekvilib.org/wp-content/uploads/2018/03/naloga-1.pdf>

Evropska komisija. (2013). *Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. Junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS* Besedilo velja za EGP. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=EN>

Evropska komisija. (2014). *Direktiva 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta—Z dne 22. Oktobra 2014—O spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095&from=EN>

Evropska komisija. (2017). *Smernice za nefinančno poročanje (metodologija za poročanje o nefinančnih informacijah)*. Uradni list Evropske unije. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=EN)

Kamenšek, D., & Gornjak, M. (2022). Poročanje organizacij o trajnostnem poslovanju. *Poslovodno računovodstvo, revija o poslovnem računovodstvu*, 15(3), 10–29. https://akp.poslovodno-racunovodstvo.si/wp-content/uploads/2022/11/PR-revija-November_POROCANJE-ORGANIZACIJ-O-TRAJNOSTNEM-POSLOVANJU.pdf

Uradni list EU. (2020). *UREDBA (EU) 2020/852 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 18. Junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088*. Evropski parlament in svet Evropske unije. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32020R0852>

Uradni list Republike Slovenije. (2008). *Zakon o revidiranju (ZRev-2)*. Uradni list RS. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5273>

Vezjak, B. (2022). Trajnostno poročanje: Priročnik za organizacije. *Uradni list Republike Slovenije*.